

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Narodowy Bank Polski
DG.WP.001.1.2023.747.AD

Druk nr 3308
Warszawa, 23 maja 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,
zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim
przekazuję

**- Sprawozdanie z działalności Narodowego
Banku Polskiego w 2022 roku**

zatwierdzone przez Radę Polityki Pieniężnej

Z szacunkiem

(-) Adam Glapiński

Sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2022 roku

Sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2022 roku

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

Synteza	6
1. Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego	11
1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego	11
1.2. Rada Polityki Pieniężnej	12
1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego	14
1.4. Plan działalności NBP	16
2. Polityka pieniężna	17
2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2022 r.	17
2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2022 r.	19
2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2022 r.	31
3. Działania na rzecz stabilności systemu finansowego	41
3.1. Nadzór makroostrożnościowy	41
3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej	42
3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego	43
3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej	45
3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej	46
4. Działalność emisyjna	47
4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu	47
4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich	47
4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego	48
4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego	49
4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych	50
5. Zarządzanie rezerwami dewizowymi	51
5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych	51
5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi	52
5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi	53
5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych	54
5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej	56

6. Działalność dewizowa	57
6.1. Rejestr działalności kantorowej	57
6.2. Decyzje w sprawach dewizowych	57
6.3. Kontrola obrotu dewizowego	57
7. Działania na rzecz systemu płatniczego	59
7.1. Realizacja zadań operacyjnych	59
7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego	60
7.3. Nadzór nad systemem płatniczym	62
7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych	63
8. Obsługa Skarbu Państwa	65
8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP	65
8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa	66
8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi	66
8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym	67
9. Działalność analityczno-badawcza	68
9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej	68
9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji	68
9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych	68
9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej	69
9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę	69
9.6. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych	70
9.7. Analizy i badania rynku pracy	70
9.8. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw	70
9.9. Analizy i badania międzysektorowe	70
9.10. Publikacje naukowe pracowników NBP	71
9.11. Konferencje naukowe organizowane przez NBP	71
9.12. Współpraca ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi	72
10. Działalność statystyczna	73
10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki	73
10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych	74
11. Działalność edukacyjna i komunikacyjna	79
11.1. Działalność edukacyjna	79
11.2. Działalność komunikacyjna	81
11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna	82
11.4. Rozpatrywanie, skarg, wniosków, listów i petycji	83

12. Działalność legislacyjna	85
12.1. Działalność legislacyjna organów NBP	85
12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych	85
12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej	87
13. Współpraca międzynarodowa	89
13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej	89
13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi	90
14. Działalność wewnętrzna	95
14.1. Zarządzanie kadrami	95
14.2. Zmiany organizacyjne	95
14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	96
14.4. Działalność inwestycyjna	96
14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP	96
14.6. Audyt wewnętrzny	97
14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP	97
14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa	98
15. Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2022 r.	99
15.1. Wstęp	99
15.2. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP	117
Załączniki	125
Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe	125
Lista wybranych publikacji NBP	129
Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami	131
Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2022 r.	150
Spis najważniejszych skrótów	151

Synteza

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Podstawowe zadania NBP określa ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim i ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, a także Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. W 2022 r. NBP działał zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2022* oraz *Planem działalności NBP na lata 2022–2024*.
2. *Sprawozdanie* przedstawia realizację przez NBP ustawowych zadań w 2022 r. w następujących obszarach: polityka pieniężna, działania na rzecz stabilności systemu finansowego, działalność emisyjna, zarządzanie rezerwami dewizowymi, działalność dewizowa, działania na rzecz systemu płatniczego, obsługa Skarbu Państwa, działalność analityczno-badawcza, działalność statystyczna, działalność edukacyjna i komunikacyjna oraz współpraca międzynarodowa. W *Sprawozdaniu* przedstawiono również działalność legislacyjną, działalność wewnętrzną, a także opis sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wynik finansowy za 2022 r.
3. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego. W 2022 r. strukturę organizacyjną NBP tworzyły: Centrala i 16 jednostek organizacyjnych.
4. W 2022 r. w związku z agresją Rosji na Ukrainę Zarząd Narodowego Banku Polskiego na bieżąco podejmował decyzje i działania na rzecz udzielenia szerokiej pomocy Narodowemu Bankowi Ukrainy (NBU).
5. W 2022 r. polityka pieniężna była prowadzona zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2022*. Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej w 2022 r. było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. Prowadząc politykę pieniężną, NBP nadal wykorzystywał strategię celu inflacyjnego. Od 2004 r. średniookresowy cel inflacyjny wynosi 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 punkt procentowy. Decyzje Rady w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji, uwzględniając ocenę dotyczącą przyczyn i trwałości szoków wpływających na sytuację gospodarczą, w tym przede wszystkim na procesy inflacyjne. Istotnym czynnikiem kształtującym uwarunkowania makroekonomiczne polityki pieniężnej NBP w 2022 r. było rozpoczęcie agresji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. Dane dostępne przed rozpoczęciem rosyjskiej agresji wskazywały, że w wielu gospodarkach, w tym w Polsce, następowało ożywienie aktywności gospodarczej po kryzysie związanym z pandemią COVID-19, przy trwającym jednocześnie wzroście cen surowców, czego efektem było przyspieszenie inflacji na świecie. W związku z rozpoczęciem rosyjskiej agresji wyraźnie nasilił się wzrost cen surowców, czemu towarzyszyły wzrost niepewności i pogorszenie nastrojów podmiotów gospodarczych, a także osłabienie kursów walut części gospodarek, w tym złotego. Jednocześnie nadal występowały zaburzenia w handlu międzynarodowym. W efekcie, dynamika aktywności gospodarczej na świecie stopniowo się obniżała, a inflacja w wielu krajach silnie rosła, osiągając najwyższe poziomy od dekad i istotnie przewyższając cele banków centralnych. Również w Polsce inflacja w 2022 r. znacząco

wzrosła, co wynikało w dużej mierze z silnego wzrostu cen surowców na rynkach światowych (roczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2022 r. wyniósł 14,4%). Inflacja była także podwyższana przez efekty zaburzeń w globalnych łańcuchach dostaw i wysokie koszty transportu w handlu międzynarodowym. W tych warunkach rosły koszty funkcjonowania przedsiębiorstw, co – przy początkowo relatywnie wysokiej, choć stopniowo obniżającej się, dynamice popytu – skłaniało firmy do podnoszenia cen dóbr konsumpcyjnych i przyczyniało się do wzrostu inflacji bazowej. Towarzyszyła temu korzystna sytuacja na krajowym rynku pracy, w tym niski poziom bezrobocia i wyższa niż w poprzednich latach dynamika nominalnych wynagrodzeń. W warunkach oddziaływania negatywnych zewnętrznych szoków podaźowych, które z jednej strony przyczyniały się do wyraźnego wzrostu inflacji, a z drugiej strony ograniczały tempo wzrostu aktywności gospodarczej, a także wobec korzystnej sytuacji na rynku pracy, w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. występowało istotne ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego NBP w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Aby ograniczyć to ryzyko, na posiedzeniach od stycznia do września 2022 r. Rada ośmiokrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP, w tym stopę referencyjną łącznie z 1,75% do 6,75%, po wcześniejszych trzech podwyżkach stóp procentowych dokonanych w IV kw. 2021 r. W lutym 2022 r. Rada zdecydowała również o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, począwszy od kwietniowego okresu jej utrzymywania. Łączna skala podwyżek stopy referencyjnej NBP w okresie od października 2021 r. do września 2022 r. wyniosła 6,65 punktów procentowych i była największa w historii Rady (tj. od 1998 r.). W IV kw. 2022 r. stopa referencyjna NBP kształtowała się na najwyższym poziomie w okresie obowiązywania celu inflacyjnego NBP na obecnym poziomie (tj. od 2004 r.). Dokonane przez Radę zacieśnienie polityki pieniężnej przyczyniło się do istotnego wzrostu stóp procentowych w gospodarce, w tym wzrostu oprocentowania kredytów oraz depozytów gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, a także wzrostu rentowności obligacji. Sprzyjało to silnemu obniżeniu dynamiki agregatów kredytowych i monetarnych. W szczególności w IV kw. 2022 r. roczne dynamiki kredytów dla gospodarstw domowych oraz agregatu M1 były wyraźnie ujemne. Informacje dostępne w IV kw. 2022 r. wskazywały, że osłabienie koniunktury w gospodarce światowej oraz spadek cen surowców, a także związane z tym oczekiwane obniżanie się inflacji za granicą, będą sprzyjać ograniczeniu presji inflacyjnej także w polskiej gospodarce. Oceniano, że w tym samym kierunku będzie oddziaływać osłabienie krajowego wzrostu gospodarczego, w tym ograniczenie konsumpcji, a także obniżenie dynamiki kredytu. W takich warunkach Rada uznała, że dokonane wcześniej istotne zacieśnienie polityki pieniężnej NBP będzie sprzyjać obniżaniu się inflacji w Polsce w kierunku celu inflacyjnego. Jednocześnie ze względu na skalę i trwałość oddziaływania szoków, pozostających poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, wskazywano, że w krótkim okresie inflacja pozostanie wysoka, a powrót inflacji do celu będzie następował stopniowo. Taką ocenę wspierały formułowane pod koniec 2022 r. prognozy, w tym listopadowa projekcja inflacji i PKB. W efekcie na posiedzeniach od października do grudnia 2022 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie.

6. W 2022 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2022*. Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2022 r. były stopy procentowe NBP. Podobnie jak w poprzednich latach, celem operacyjnym polityki pieniężnej było kształtowanie stawki POLONIA w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Cel operacyjny realizowany był głównie przy wykorzystaniu podstawowych operacji otwartego rynku, przeprowadzanych regularnie raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym okresem zapadalności. Uzupełniającą rolę w tym zakresie pełniły operacje dostrajające. Realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej sprzyjał system rezerwy obowiązkowej,

który oddziaływał w kierunku stabilizacji krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. W 2022 r. banki miały możliwość lokowania nadwyżek środków w formie depozytu na koniec dnia w NBP oraz uzupełniania niedoborów środków, korzystając z kredytu lombardowego oferowanego przez NBP. W omawianym roku NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych, a wartość nominalna portfela dłużnych papierów wartościowych skupionych przez NBP w ramach tych operacji w latach 2020-2021 na koniec 2022 r. wyniosła 136,2 mld zł, wobec 144,0 mld zł według stanu na koniec 2021 r. W marcu 2022 r., w ramach interwencji na rynku walutowym, NBP dokonał sprzedaży pewnej ilości walut obcych za złote. W 2022 r. nastąpił spadek nadpłynności utrzymującej się w sektorze bankowym w porównaniu do roku poprzedniego. Średni dzienny poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniu 2022 r. wyniósł 236,6 mld zł i był o około 17,3 mld zł niższy niż w analogicznym okresie 2021 r. Do spadku nadpłynności w 2022 r. w najistotniejszym stopniu przyczyniło się podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, a także wzrost pieniądza gotówkowego w obiegu, obserwowany w szczególności w okresie przypadającym bezpośrednio po rozpoczęciu przez Rosję agresji na Ukrainę. W kierunku wzrostu nadpłynności oddziaływały zaś przede wszystkim transakcje walutowe prowadzone przez NBP, w tym skup walut obcych, głównie od Ministerstwa Finansów. Przyrost ten został częściowo ograniczony w wyniku sprzedaży walut obcych przez NBP przede wszystkim na potrzeby Komisji Europejskiej.

7. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim do zadań NBP należy „kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego”. Polski bank centralny realizuje to zadanie w sposób ciągły przez działania na rzecz zapewnienia stabilnych warunków funkcjonowania banków i całego systemu finansowego. W 2022 r. NBP kontynuował działania na rzecz rozwoju systemu płatniczego i jego sprawnego funkcjonowania. Narodowy Bank Polski uczestniczył w tworzeniu przepisów prawnych dotyczących sektora bankowego, prowadził analizy i badania krajowego systemu bankowego oraz współpracował ze Związkiem Banków Polskich.
8. W 2022 r. Narodowy Bank Polski prowadził analizy i badania dotyczące stabilności i rozwoju systemu finansowego, w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Wyniki prac zostały opublikowane w cyklicznych opracowaniach. NBP wypełniał obowiązki ustawowe, uczestnicząc w pracach Komitetu Stabilności Finansowej w formule KSF-M (nadzór makroostrożnościowy) i KSF-K (zarządzanie kryzysowe). Analizy i opracowania NBP stanowiły podstawę decyzji Komitetu w obszarze nadzoru makroostrożnościowego. Narodowy Bank Polski współpracował z instytucjami tworzącymi sieć bezpieczeństwa finansowego, tj. z Ministerstwem Finansów (MF), Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) i Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG). Prowadził analizy i badania mające na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależnościach systemu finansowego i gospodarki, a także służące operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej. Współpracował również z instytucjami europejskimi na rzecz przeciwdziałania narastaniu ryzyka systemowego.
9. Głównym celem działalności emisyjnej NBP było zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. W 2022 r. wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) wzrosła o 3,7% i na koniec grudnia 2022 r. wyniosła 368,6 mld zł. Dzięki działaniom Narodowego Banku Polskiego utrzymano niezakłócone zaopatrywanie banków w znaki pieniężne mimo okresowego zwiększonego zapotrzebowania na gotówkę w związku z agresją Rosji na Ukrainę. Dla uchodźców z tego kraju uruchomiono usługę wymiany hrywny na walutę polską. W ramach emisji wartości kolekcjonerskich wprowadzono do obiegu 28 monet oraz banknot kolekcjonerski. W 2022 r. banknot kolekcjonerski: *Lech Kaczyński. Warto być Polakiem* otrzymał międzynarodowe wyróżnienie.

Kontynuowano realizację Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego. NBP usprawnił także proces wymiany znaków pieniężnych, współpracował z uczestnikami rynku obrotu gotówkowego w zakresie wdrażania przez nich standardów GS1 przy odprowadzaniu gotówki do NBP i uczestniczył w opracowaniu zmian regulacji prawnych dotyczących ochrony znaków pieniężnych przed fałszowaniem.

10. Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP dąży do zapewnienia bezpieczeństwa i niezbędnej płynności inwestowanych środków. Jednocześnie – spełniając te kryteria – podejmuje działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w horyzoncie długookresowym. W 2022 r. Narodowy Bank Polski utrzymał podstawowe założenia i parametry strategicznej alokacji aktywów, przy czym zwiększył zaangażowanie w tzw. zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju, rozwijał metody prognozowania długoterminowych stóp zwrotu z inwestycji i przeanalizował możliwości dalszej dywersyfikacji rezerw dewizowych.
11. Działalność dewizowa NBP polegała na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz przeprowadzaniu określonych ustawowo kontroli. W 2022 r. przeprowadzono 751 kontroli dewizowych, wydano 24 decyzje dewizowe oraz 35 decyzji w sprawie naruszenia warunków lub niedopełnienia obowiązków dotyczących prowadzenia działalności kantorowej. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w Polsce działało 4577 kantorów.
12. Działania NBP na rzecz systemu płatniczego polegały przede wszystkim na prowadzeniu systemów płatności i dokonywaniu rozrachunków międzybankowych, organizowaniu rozliczeń pieniężnych oraz sprawowaniu nadzoru nad systemem płatniczym. W 2022 r. kontynuowano budowę nowego systemu RTGS w złotych (SORBNET3) oraz prace nad konsolidacją systemu TARGET2 z platformą T2S. Narodowy Bank Polski przystąpił do nowego modelu rozrachunku zleceń w euro w prowadzonym przez EBA Clearing systemie STEP2-T. Zakończono ocenę zgodności funkcjonowania systemu płatności SORBNET2 z europejskimi wymaganiami nadzorczymi w zakresie odporności cybernetycznej infrastruktury rynku finansowego.
13. Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa bankowa budżetu państwa przyczyniała się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków sektora finansów publicznych. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. NBP prowadził 27 849 rachunków dla 2922 klientów. Narodowy Bank Polski obsługiwał zobowiązania i należności zagraniczne budżetu państwa oraz obrót papierami wartościowymi (zorganizowano łącznie 22 przetargi sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych oraz 9 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19). NBP współpracował także z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym.
14. Prace analityczno-badawcze prowadzone w NBP w 2022 r. miały na celu diagnozę bieżącej i przyszłej sytuacji w polskiej gospodarce, między innymi w zakresie wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, oczekiwań inflacyjnych, szacunków i prognoz PKB oraz jego komponentów, sytuacji finansowej przedsiębiorstw, a także sytuacji na rynku pracy. Podejmowano również prace nad tworzeniem oraz doskonaleniem narzędzi analitycznych i prognostycznych. Wyniki prac były wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej. Narodowy Bank Polski zorganizował 3 międzynarodowe konferencje naukowe oraz 2 inne naukowe wydarzenia międzynarodowe, w czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej ukazało się 8 artykułów naukowych pracowników NBP.

-
15. W 2022 r. NBP realizował zadania statystyczne obejmujące pozyskiwanie danych sprawozdawczych, przede wszystkim od podmiotów sektora finansowego oraz – w węższym zakresie – od podmiotów niefinansowych. W 2022 r. Narodowy Bank Polski przygotował infrastrukturę sprawozdawczą do nowych wymogów sprawozdawczych EBA, w ramach badań migracyjnych przeprowadził badanie *ad hoc* wśród ukraińskich uchodźców przebywających w Polsce oraz planowe badanie ankietowe wśród obywateli Ukrainy, jak również zmodyfikował bazę danych Erydan.
 16. W 2022 r. Narodowy Bank Polski był inicjatorem i uczestnikiem projektów edukacyjnych realizowanych na terenie całego kraju. W 2022 r. przeprowadzono drugą edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP i dofinansowano 81 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej, realizowanych w całym kraju. W związku z agresją Rosji na Ukrainę NBP przekazał pakiety edukacyjne publicznym szkołom w Polsce na potrzeby dzieci i młodzieży z Ukrainy. W 2022 r. poszerzono ofertę edukacyjną i powiększono zbiory Centrum Pieniądza NBP, jak również kontynuowano działania komunikacyjne NBP w Internecie, w szczególności w mediach społecznościowych.
 17. W 2022 r. NBP uczestniczył w pracach Stałego Komitetu Rady Ministrów, Komitetu do Spraw Europejskich i innych gremiów międzyresortowych oraz współpracował z organami państwa, opiniując projekty aktów prawnych z zakresu polityki gospodarczej i systemu bankowego. W ramach współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC) Narodowy Bank Polski brał udział w opiniowaniu projektów opinii EBC do projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz aktów prawnych poszczególnych krajów UE. Dotyczyły one m.in. nadzoru finansowego, wzmocnienia stabilności finansowej, przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, płatności gotówkowych i cyberbezpieczeństwa.
 18. W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS), komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz Komisji Europejskiej. Najważniejsze prace dotyczyły projektów unijnych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie systemu finansowego oraz działania mające na celu dokończenie budowy unii bankowej. W 2022 r. NBP współpracował z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi, w tym z: Grupą Banku Światowego, Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych. Kontynuowano udział NBP w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW w ramach NAB i pożyczki dwustronnej. W związku z agresją Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski udzielił pomocy ukraińskiemu bankowi centralnemu w celu utrzymania ciągłości jego funkcjonowania oraz zapewnienia stabilności finansowej i płatniczej w regionie, jak również prowadził działania na rzecz wsparcia Ukrainy na forum międzynarodowym.
 19. W 2022 r. przeciętne zatrudnienie w NBP było o 16 etatów niższe niż w 2021 r. i wyniosło 3344 etaty.
 20. Wynik finansowy NBP za 2022 r. był ujemny i wyniósł -16,9 mld zł. Wskutek niekorzystnej sytuacji na rynkach światowych, głównie spadku cen papierów wartościowych, NBP odnotował w 2022 r. koszty niezrealizowane z tytułu wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (-25,3 mld zł) oraz ujemny wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w transakcjach *futures* i transakcjach, których przedmiotem były papiery wartościowe (-9,9 mld zł). NBP odnotował również ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej (-12,0 mld zł). Stratę ograniczył dodatni wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych (25,5 mld zł) oraz dodatni wynik odsetkowy z instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (6,5 mld zł). Koszty działania i amortyzacji w 2022 r. wyniosły 1,5 mld zł.

1. Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego

Z dniem 22 czerwca 2022 r. Adam Glapiński rozpoczął pełnienie drugiej kadencji Prezesa Narodowego Banku Polskiego¹.

W 2022 r. Prezes NBP w ramach swoich obowiązków przewodniczył Radzie Polityki Pieniężnej i Zarządowi NBP oraz Komitetowi Stabilności Finansowej w formule makroostrożnościowej. Ponadto reprezentując Narodowy Bank Polski i Rzeczpospolitą Polską, Prezes NBP uczestniczył (lub był reprezentowany) w następujących spotkaniach międzynarodowych² instytucji bankowych i finansowych:

- posiedzeniach Rady Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego,
- dorocznym spotkaniu Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,
- spotkaniach Rad Gubernatorów Grupy Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- nieformalnych posiedzeniach Rady ECOFIN,
- posiedzeniach Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego,
- posiedzeniach gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych.

W 2022 r. Prezes NBP wydał 34 zarządzenia, dotyczące m.in.: szczegółowych zasad i trybu wymiany znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a także sposobu przeprowadzania rozliczeń międzybankowych i rozrachunków międzybankowych. Ponadto Prezes NBP wydał 6 obwieszczeń: 5 zawierających jednolite teksty aktów prawnych organów NBP oraz jedno obwieszczenie w sprawie ogłoszenia bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego za 2021 r.

Prezes NBP jako przełożony pracowników brał udział w kształtowaniu i realizowaniu polityki kadrowej, a także sprawował nadzór nad przestrzeganiem standardów pracy w NBP.

¹ Z dniem 21 czerwca 2022 r. zakończyła się pierwsza kadencja Adama Glapińskiego jako Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

² Niektóre z wymienionych wydarzeń odbyły się w sposób zdalny.

1.2. Rada Polityki Pieniężnej

Rada Polityki Pieniężnej*

Przewodniczący:	Adam Glapiński
Członkowie:	Ireneusz Dąbrowski
	Iwona Duda
	Wiesław Janczyk
	Cezary Kochalski
	Ludwik Kotecki
	Przemysław Litwiniuk
	Gabriela Masłowska
	Joanna Tyrowicz
	Henryk Wnorowski

*W 2022 r. zakończyły się kadencje członków Rady Polityki Pieniężnej: 25 stycznia 2022 r. – Eugeniusza Gatnara i Jerzego Kropiwnickiego, 9 lutego 2022 r. – Grażyny Ancyparowicz i Eryka Łona, 20 lutego 2022 r. – Łukasza Hardta i Kamila Zubelewicza, 30 marca 2022 r. – Jerzego Żyżyńskiego, 21 lipca 2022 r. – Rafała Sury (w związku ze zrzeczeniem się funkcji członka RPP). Następujący członkowie Rady Polityki Pieniężnej zostali powołani na sześcioletnie kadencje rozpoczynające się z dniem: 26 stycznia 2022 r. – Ludwik Kotecki i Przemysław Litwiniuk, 21 lutego 2022 r. – Ireneusz Dąbrowski i Henryk Wnorowski, 23 lutego 2022 r. – Wiesław Janczyk, 7 września 2022 r. – Joanna Tyrowicz, 7 października 2022 r. – Iwona Duda i Gabriela Masłowska.

W 2022 r. Rada Polityki Pieniężnej działała zgodnie z *Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2022*. Odbyła 12 posiedzeń (w tym 11 decyzyjnych), na których podjęła 16 uchwał normatywnych. Uchwały RPP były publikowane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski i Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

W 2022 r. RPP podjęła 8 uchwał w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim (Tabela 1), a także jedną uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej (Tabela 2).

Tabela 1. Stopa procentowe NBP na koniec 2021 r. i 2022 r. (w %)

Stopa referencyjna		Stopa lombardowa		Stopa depozytowa		Stopa redyskontowa weksli		Stopa dyskontowa weksli	
31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
1,75	6,75	2,25	7,25	1,25	6,25	1,80	6,80	1,85	6,85

Źródło: dane NBP.

Tabela 2. Stopy rezerwy obowiązkowej i oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej na koniec 2022 r.

Stopa rezerwy obowiązkowej/oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej	Wysokość w %	Obowiązuje od dnia
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz od środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych	3,50	31.03.2022 r.
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu operacji <i>repo</i> i <i>sell-buy-back</i> oraz środków pozyskanych co najmniej na 2 lata	0,00	1.03.2018 r.
Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, utrzymywanej przez banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową na rachunkach bieżących lub rachunkach rezerwy obowiązkowej*	6,75	8.09.2022 r.

Źródło: dane NBP.

* 1,0 wysokości stopy referencyjnej.

Pozostałe uchwały podjęte przez RPP w 2022 r. dotyczyły:

- zmian uchwały w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej,
- przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2021 r.,
- przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2021,
- oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2021,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2021 r.,
- ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2023,
- zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2023.

W związku z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim RPP przyjęła następujące dokumenty:

- *Bilans płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej* – za III i IV kwartał 2021 r. oraz za I i II kwartał 2022 r.,
- *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski w 2021 r.*,
- *Prognozę bilansu płatniczego Rzeczypospolitej Polskiej na 2023 r.*,
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na rok 2023.*

RPP rozpatrywała także projekcje inflacji i PKB oraz przyjęła trzy *Raporty o inflacji* (w marcu, lipcu i listopadzie).

W 2022 r. członkowie RPP uczestniczyli w spotkaniach z analitykami rynkowymi oraz w konferencjach i seminariach naukowych o tematyce ekonomicznej.

1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Zarząd NBP*

Przewodniczący:	Adam Glapiński
Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP:	Marta Kightley
Wiceprezes NBP:	Adam Lipiński
Członkowie:	Marta Gajęcka
	Paweł Mucha
	Piotr Pogonowski
	Rafał Sura
	Paweł Szałamacha

* W 2022 r. zakończyły się kadencje członków Zarządu NBP: 16 lipca 2022 r. – Andrzeja Kaźmierczaka (w związku z zakończeniem kadencji), 6 października 2022 r. – Pawła Szałamacha (w związku z zakończeniem pierwszej kadencji). Następujący członkowie Zarządu NBP zostali powołani na sześcioletnie kadencje rozpoczynające się z dniem: 28 lipca 2022 r. – Rafał Sura, 1 września 2022 r. – Paweł Mucha, 12 października 2022 r. – Paweł Szałamacha (druga kadencja).

Zgodnie z ustawą o NBP działalnością Narodowego Banku Polskiego kieruje Zarząd NBP. Podejmuje on uchwały w sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów NBP oraz realizuje uchwały RPP. W 2022 r. Zarząd NBP wykonywał podstawowe zadania zgodnie z *Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2022*, *Planem działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2022–2024* i *Planem finansowym Narodowego Banku Polskiego na rok 2022*.

Zarząd NBP rozpatrywał projekty uchwał i inne materiały na posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej.

W 2022 r. Zarząd NBP zajmował się zagadnieniami dotyczącymi:

- projekcji inflacji i PKB,
- bieżącej sytuacji makroekonomicznej w kraju, w tym przebiegu procesów inflacyjnych, sytuacji sektora finansów publicznych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz sytuacji na rynkach: pracy, nieruchomości, finansowym, kredytowym i walutowym,
- bieżącej sytuacji na światowych rynkach finansowych, w tym na rynkach finansowych strefy euro oraz krajów Europy Środkowej i Wschodniej,
- stabilności systemu finansowego w Polsce, w tym oceny funkcjonowania i perspektyw rozwoju systemu bankowego,
- płynności sektora bankowego oraz instrumentów polityki pieniężnej,
- sytuacji na rynku międzybankowym oraz operacji otwartego rynku.

Zarząd NBP omawiał także zagadnienia dotyczące: działalności emisyjnej, w tym bezpieczeństwa obrotu gotówkowego w Polsce w związku z agresją Rosji na Ukrainę, zarządzania rezerwami dewizowymi oraz funkcjonowania polskiego systemu płatniczego.

W 2022 r. Zarząd NBP odbył 52 posiedzenia. Podjął 121 uchwał (w tym: 59 uchwał normatywnych i 62 uchwały nienormatywne)³ oraz 154 uchwały zarządcze.

Uchwały podjęte przez Zarząd NBP dotyczyły w szczególności:

- regulaminu prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków i kont depozytowych bonów skarbowych i bonów pieniężnych NBP w systemie SKARBNET4 oraz przeprowadzania w tym systemie operacji, których przedmiotem są papiery wartościowe,
- wprowadzenia wzoru umowy o obsłudze przez Narodowy Bank Polski uczestników przetargów na skarbowe papiery wartościowe oraz obligacje gwarantowane w systemie SKARBNET4,
- postępowania Narodowego Banku Polskiego jako jednostki współpracującej z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- warunków otwierania i prowadzenia rachunków banków przez Narodowy Bank Polski,
- operacji kasowo-skarbcowych w Narodowym Banku Polskim,
- zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim,
- prowizji i opłat bankowych stosowanych przez Narodowy Bank Polski,
- regulaminu ustalania emisji banknotów kolekcjonerskich przez NBP, zatwierdzania ich projektów graficznych i wzorców produkcyjnych oraz podejmowania decyzji o rozpoczęciu produkcji,
- regulaminu organizacyjnego Narodowego Banku Polskiego,
- regulaminu Zarządu Narodowego Banku Polskiego.

Uchwały zarządcze podjęte przez Zarząd NBP dotyczyły m.in.:

- zawarcia porozumienia o współpracy NBP z Krajową Izbą Rozliczeniową SA w ramach realizacji projektu współpracy bliźniaczej na rzecz Narodowego Banku Ukrainy,
- przyjęcia przez NBP *Deklaracji o przestrzeganiu Kodeksu globalnego dla rynku walutowego*, dotyczącego dobrych praktyk na hurtowym rynku walutowym,
- przedłużenia członkostwa NBP w stowarzyszeniu Official Monetary and Financial Institutions Forum,
- zawarcia przez NBP porozumienia z Bankiem Anglii, Bankiem Niderlandów i Europejskim Bankiem Centralnym w sprawie powołania kolegium nadzorczego dla Visa Europe Ltd. – w celu koordynacji współpracy ww. banków centralnych w zakresie sprawowanego nadzoru systemowego nad działalnością Visa Europe Ltd.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski zadeklarował szeroką pomoc dla Narodowego Banku Ukrainy. Zarząd NBP na bieżąco podejmował decyzje i działania – zgodnie z kompetencjami NBP i uwarunkowaniami prawnymi – mające na celu wsparcie NBU

³ Zgodnie z art. 53 i 54 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025) uchwały Zarządu Narodowego Banku Polskiego będące aktami normatywnymi są ogłaszane w Monitorze Polskim lub w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

i jego pracowników. W ramach tych działań NBP zawarł ramową umowę o współpracy z Narodowym Bankiem Ukrainy, jak również m.in. umowy w sprawie:

- wymiany hrywny (UAH) na polskie złote,
- przechowywania depozytu NBU w postaci banknotów UAH skupionych w innych państwach oraz ich przekazania do NBU (UAH Storage and Transfer Agreement),
- uruchomienia linii swapowej z Narodowym Bankiem Ukrainy.

Ponadto w 2022 r. Zarząd NBP sporządził roczne sprawozdanie finansowe NBP za 2021 r.⁴

1.4. Plan działalności NBP

W 2022 r. realizowano *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2022–2024*, uchwalony przez Zarząd NBP 23 grudnia 2021 r. W *Planie* określono cele NBP na najbliższe lata i zadania służące ich realizacji.

Zgodnie z zasadami planowania działalności w NBP Zarząd NBP uchwalił *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2023–2025*, który obowiązuje od 1 stycznia 2023 r.

⁴ Na podstawie art. 17 ust. 4 pkt 12 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

2. Polityka pieniężna⁵

Przedkładając sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej, Rada Polityki Pieniężnej wypełnia zobowiązanie zawarte w art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej do złożenia Sejmowi sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego. Zgodnie z art. 53 ustawy o Narodowym Banku Polskim sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej jest ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Sprawozdanie prezentuje główne elementy realizowanej strategii polityki pieniężnej, opis uwarunkowań makroekonomicznych i decyzji podejmowanych w zakresie polityki pieniężnej w roku objętym sprawozdaniem, a także opis stosowanych instrumentów polityki pieniężnej.

Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2022 zawiera załączniki, w których przedstawiono kształtowanie się wybranych zmiennych makroekonomicznych, a także Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami w roku objętym sprawozdaniem.

Przy ocenie polityki pieniężnej *ex post* należy brać pod uwagę jej uwarunkowania, w tym przede wszystkim to, że działania władz monetarnych wpływają na gospodarkę ze znacznym opóźnieniem, a jednocześnie są podejmowane w warunkach niepewności dotyczącej przyszłych procesów makroekonomicznych. Należy także uwzględnić to, że w gospodarce występują wstrząsy makroekonomiczne, które – choć pozostają poza kontrolą krajowej polityki pieniężnej – mogą w znacznej mierze wpływać na sytuację gospodarczą i procesy inflacyjne w krótkim, a także w średnim okresie. W ostatnich latach wstrząsy makroekonomiczne związane były przede wszystkim ze skutkami gospodarczymi pandemii COVID-19 oraz agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę. Ze względu na ich szczególną siłę i trwałość oddziaływania, wstrząsy te w istotny sposób wpływały na sytuację makroekonomiczną, w tym procesy inflacyjne, na świecie i w Polsce.

2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2022 r.

W 2022 r. Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej „Radą” lub „RPP”, prowadziła politykę pieniężną zgodnie z *Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2022*, przyjętymi uchwałą nr 8/2021 z dnia 8 września 2021 r. w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2022 (M.P. poz. 879). Główne elementy realizowanej w 2022 r. strategii polityki pieniężnej przedstawiono poniżej.

Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. W ten sposób Rada realizowała podstawowe zobowiązania Narodowego Banku Polskiego zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483,

⁵ Rozdział *Polityka pieniężna* jest *Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2022*, które Rada Polityki Pieniężnej przyjęła na posiedzeniu w dniu 9 maja 2023 r. Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 5, art. 12, art. 16, art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 2 i 4, art. 23–24 oraz przepisów rozdziału 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946) oraz w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025). Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Ustawa o Narodowym Banku Polskim, zwanym dalej „NBP”, w art. 3 ust. 1 stanowi, że „podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP”.

Rada dążyła do zapewnienia stabilności cen, wykorzystując strategię celu inflacyjnego. W ramach tej strategii od 2004 r. celem polityki pieniężnej jest utrzymanie inflacji – rozumianej jako procentowa roczna zmiana indeksu cen towarów i usług konsumpcyjnych – na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 punktu procentowego w średnim okresie. W latach 2004-2022 przeciętny poziom inflacji w Polsce wynosił 2,9% rocznie, a więc był zgodny z celem NBP, choć w części okresów dynamika cen znajdowała się poza określonym przedziałem odchyień od celu.

Średniokresowy charakter celu inflacyjnego oznacza, że – ze względu na szoki makroekonomiczne i finansowe – inflacja może okresowo kształtować się powyżej lub poniżej celu, w tym również poza określonym przedziałem odchyień od celu. Reakcja polityki pieniężnej na szoki jest elastyczna i zależy od ich przyczyn oraz oceny trwałości ich skutków, w tym wpływu na procesy inflacyjne. W przypadku odchylenia inflacji od celu, Rada w sposób elastyczny określa pożądane tempo powrotu inflacji do celu, ponieważ szybkie sprowadzenie inflacji do celu może wiązać się z istotnymi kosztami dla stabilności makroekonomicznej lub finansowej. W *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2022* wskazano, że decydując o zmianach parametrów prowadzonej polityki pieniężnej Rada będzie brała pod uwagę konieczność akomodacji dostosowań cenowych, które są związane przede wszystkim z powrotem gospodarki na ścieżkę zrównoważonego wzrostu po szoku związanym z pandemią COVID-19, z procesem doganiania przez Polskę bardziej rozwiniętych gospodarek (tj. procesem konwergencji), a także ze skutkami zachodzących w gospodarce zmian strukturalnych, w tym transformacji energetycznej.

Realizowana przez Radę strategia polityki pieniężnej zakłada elastyczność w zakresie stosowanych instrumentów. Oznacza to, że instrumentarium NBP może być dostosowywane do natury występujących w gospodarce zaburzeń oraz uwarunkowań rynkowych. Elastyczne kształtowanie instrumentów polityki pieniężnej sprzyja efektywnemu działaniu mechanizmu transmisji oraz stabilności makroekonomicznej i finansowej.

Podjmując decyzje w zakresie polityki pieniężnej, Rada bierze pod uwagę opóźnienia, z jakimi wpływają one na gospodarkę. Długość opóźnień, jakie występują od podjęcia decyzji w zakresie parametrów polityki pieniężnej do zaobserwowania jej najsilniejszego wpływu na wielkości realne (m.in. produkcję i zatrudnienie) oraz inflację, wynosi kilka kwartałów i może zmieniać się w czasie. Ponadto polityka pieniężna jest prowadzona w warunkach niepewności, dotyczącej w szczególności przyszłego kształtowania się sytuacji gospodarczej.

Stabilizowanie inflacji na niskim poziomie jest ważnym, ale niewystarczającym warunkiem utrzymania równowagi w gospodarce, która z kolei sprzyja utrzymaniu stabilności cen w długim okresie. Zagrożeniem dla stabilności cen w długim okresie mogą być nierównowagi w sektorze finansowym. Nierównowagom tym powinna przeciwdziałać przede wszystkim polityka makroostrożnościowa nakierowana na ograniczenie ryzyka systemowego i wspieranie w ten sposób długookresowego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Ma to znaczenie zwłaszcza w warunkach znacznej swobody przepływu kapitału i integracji rynków finansowych. Prowadzona przez Radę polityka wspiera działania polityki makroostrożnościowej, w tym sprzyja utrzymaniu stabilności systemu finansowego i ogranicza ryzyko narastania nierównowag w gospodarce, uwzględniając w swoich decyzjach kształtowanie się cen aktywów (w tym cen nieruchomości) oraz dynamikę akcji kredytowej, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP.

Oprócz polityki pieniężnej i makroostrożnościowej istotną rolę w utrzymywaniu stabilności makroekonomicznej pełni także polityka fiskalna. Dla zachowania stabilności makroekonomicznej niezbędne jest prowadzenie polityki fiskalnej, która łagodzi wpływ szoków na gospodarkę i jednocześnie zapewnia długookresową stabilność finansów publicznych.

W 2022 r. – podobnie jak w poprzednich latach – Rada realizowała strategię celu inflacyjnego w warunkach płynnego kursu walutowego. Reżim płynnego kursu nie wyklucza interwencji na rynku walutowym, gdy jest to uzasadnione przez warunki rynkowe lub sprzyja zapewnieniu stabilności makroekonomicznej lub finansowej kraju.

2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2022 r.

W 2022 r. parametry polityki pieniężnej, w tym poziom stóp procentowych NBP, były dostosowywane do sytuacji w gospodarce tak, aby zapewnić stabilność cen i jednocześnie wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność systemu finansowego. Decyzje Rady w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji, uwzględniając ocenę dotyczącą przyczyn i trwałości szoków wpływających na sytuację gospodarczą, w tym przede wszystkim na procesy inflacyjne.

Istotnym czynnikiem kształtującym uwarunkowania makroekonomiczne polityki pieniężnej NBP w 2022 r. było rozpoczęcie agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. Dane dostępne przed rozpoczęciem rosyjskiej agresji wskazywały, że w wielu gospodarkach, w tym w Polsce, następowało ożywienie aktywności gospodarczej po kryzysie związanym z pandemią COVID-19, przy trwającym jednocześnie wzroście cen surowców, czego efektem było przyspieszenie inflacji na świecie. W związku z rozpoczęciem rosyjskiej agresji wyraźnie nasilił się wzrost cen surowców, czemu towarzyszyły wzrost niepewności i pogorszenie nastrojów podmiotów gospodarczych, a także osłabienie kursów walut części gospodarek, w tym złotego. Jednocześnie nadal występowały zaburzenia w handlu międzynarodowym. W efekcie, dynamika aktywności gospodarczej na świecie stopniowo się obniżała, a inflacja w wielu

krajach silnie rosła, osiągając najwyższe poziomy od dekad i istotnie przewyższając cele banków centralnych.

Również w Polsce inflacja w 2022 r. znacząco wzrosła, co wynikało w dużej mierze z silnego wzrostu cen surowców na rynkach światowych (roczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2022 r. wyniósł 14,4%). Inflacja była także podwyższana przez efekty zaburzeń w globalnych łańcuchach dostaw i wysokie koszty transportu w handlu międzynarodowym. W tych warunkach rosły koszty funkcjonowania przedsiębiorstw, co – przy początkowo relatywnie wysokiej, choć stopniowo obniżającej się, dynamice popytu – skłaniało firmy do podnoszenia cen dóbr konsumpcyjnych i przyczyniało się do wzrostu inflacji bazowej. Towarzyszyła temu korzystna sytuacja na krajowym rynku pracy, w tym niski poziom bezrobocia i wyższa niż w poprzednich latach dynamika nominalnych wynagrodzeń.

W warunkach oddziaływania negatywnych zewnętrznych szoków podaźowych, które z jednej strony przyczyniały się do wyraźnego wzrostu inflacji, a z drugiej strony ograniczały tempo wzrostu aktywności gospodarczej, a także wobec korzystnej sytuacji na rynku pracy, w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. występowało istotne ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego NBP w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Aby ograniczyć to ryzyko, na posiedzeniach od stycznia do września 2022 r.⁶ Rada ośmiokrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP, w tym stopę referencyjną łącznie z 1,75% do 6,75%⁷, po wcześniejszych trzech podwyżkach stóp procentowych dokonanych w IV kw. 2021 r. (Tabela 3). W lutym 2022 r. Rada zdecydowała również o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, począwszy od kwietniowego okresu jej utrzymania.

Łączna skala podwyżek stopy referencyjnej NBP w okresie od października 2021 r. do września 2022 r. wyniosła 6,65 punktu procentowego i była największa w historii Rady (tj. od 1998 r.). W IV kw. 2022 r. stopa referencyjna NBP kształtowała się na najwyższym poziomie w okresie obowiązywania celu inflacyjnego NBP na obecnym poziomie (tj. od 2004 r.; Wykres 1).

Wykres 1. Stopa referencyjna NBP

Źródło: dane NBP.

⁶ Posiedzenia w dniach: 4 stycznia, 8 lutego, 8 marca, 6 kwietnia, 5 maja, 8 czerwca, 7 lipca i 7 września 2022 r.

⁷ 8 lutego 2022 r. Rada podjęła także decyzję o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,0% do 3,5%.

Dokonane przez Radę zacieśnienie polityki pieniężnej przyczyniło się do istotnego wzrostu stóp procentowych w gospodarce, w tym wzrostu oprocentowania kredytów oraz depozytów gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, a także wzrostu rentowności obligacji. Sprzyjało to silnemu obniżeniu dynamiki agregatów kredytowych i monetarnych⁸. W szczególności w IV kw. 2022 r. roczne dynamiki kredytów dla gospodarstw domowych oraz agregatu M1 były wyraźnie ujemne.

Informacje dostępne w IV kw. 2022 r. wskazywały, że osłabienie koniunktury w gospodarce światowej oraz spadek cen surowców, a także związane z tym oczekiwane obniżanie się inflacji za granicą, będą sprzyjać ograniczeniu presji inflacyjnej także w polskiej gospodarce. Oceniano, że w tym samym kierunku będzie oddziaływać osłabienie krajowego wzrostu gospodarczego, w tym ograniczenie konsumpcji, a także obniżenie dynamiki kredytu. W takich warunkach Rada uznała, że dokonane wcześniej istotne zacieśnienie polityki pieniężnej NBP będzie sprzyjać obniżaniu się inflacji w Polsce w kierunku celu inflacyjnego. Jednocześnie ze względu na skalę i trwałość oddziaływania szoków, pozostających poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, wskazywano, że w krótkim okresie inflacja pozostanie wysoka, a powrót inflacji do celu będzie następował stopniowo. Taką ocenę wspierały formułowane pod koniec 2022 r. prognozy, w tym listopadowa projekcja inflacji i PKB. W efekcie na posiedzeniach od października do grudnia 2022 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie.

Tabela 3. Stopy procentowe NBP na koniec poszczególnych miesięcy (w proc.)

Miesiąc	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa	Stopa redyskontowa weksli	Stopa dyskontowa weksli
wrzesień 2021 r.	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
październik 2021 r.	0,50	1,00	0,00	0,51	0,52
listopad 2021 r.	1,25	1,75	0,75	1,30	1,35
grudzień 2021 r.	1,75	2,25	1,25	1,80	1,85
styczeń 2022 r.	2,25	2,75	1,75	2,30	2,35
luty 2022 r.	2,75	3,25	2,25	2,80	2,85
marzec 2022 r.	3,50	4,00	3,00	3,55	3,60
kwiecień 2022 r.	4,50	5,00	4,00	4,55	4,60
maj 2022 r.	5,25	5,75	4,75	5,30	5,35
czerwiec 2022 r.	6,00	6,50	5,50	6,05	6,10
lipiec 2022 r.	6,50	7,00	6,00	6,55	6,60
sierpień 2022 r.	6,50	7,00	6,00	6,55	6,60
wrzesień 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
październik 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
listopad 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
grudzień 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85

Źródło: dane NBP.

⁸ Przytaczana w *Sprawozdaniu* dynamika agregatów monetarnych i kredytowych definiowana jest jako dynamika roczna w ujęciu transakcyjnym. Dane dotyczą monetarnych instytucji finansowych.

W dalszej części rozdziału przedstawiono informacje dotyczące makroekonomicznych uwarunkowań podejmowanych przez Radę decyzji w 2022 r., które zostały przedstawione w dwóch podokresach, tj. od I kw. do III kw. oraz w IV kw. 2022 r.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w okresie od I kw. do III kw. 2022 r.

Dane napływające na początku 2022 r. (tj. przed agresją zbrojną Rosji na Ukrainę) wskazywały, że aktywność w gospodarce światowej – po silnym ożywieniu w 2021 r. – dalej rosła, choć w części krajów następowało pogorszenie koniunktury. W kierunku wzrostu globalnej aktywności gospodarczej oddziaływała odbudowa popytu konsumpcyjnego po kryzysie pandemicznym. Była ona wspierana przez poprawiającą się sytuację na rynku pracy i mniejszą niż rok wcześniej skalę restrykcji epidemicznych. Z kolei negatywnie na aktywność gospodarczą na świecie na początku 2022 r. oddziaływały przede wszystkim wysokie ceny surowców⁹ i towarów zaopatrzeniowych oraz utrzymujące się silne zaburzenia w globalnych sieciach podaży przejawiające się ograniczoną dostępnością materiałów i komponentów produkcji oraz wzrostem ich cen.

Po rozpoczęciu agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. nastąpił ponowny silny wzrost cen surowców, w tym energetycznych i rolnych, w warunkach obaw o ich dostępność wobec perspektyw ograniczenia podaży przede wszystkim z Rosji (Wykres 2, Wykres 3, Wykres 4). Wskutek dalszego silnego wzrostu, średnia cena ropy naftowej Brent w czerwcu 2022 r. była około 2 razy wyższa niż średnio przed pandemią (tj. w latach 2015-2019). I choć w III kw. 2022 r. cena ropy obniżyła się w związku z pogorszeniem koniunktury w gospodarce światowej, to jednak wciąż była wyższa niż średnio przed pandemią. Bezpośrednio po rozpoczęciu rosyjskiej agresji silnie wzrosły również ceny gazu ziemnego na rynku europejskim, które następnie podlegały znacznym wahaniom, kształtując się na zdecydowanie wyższych poziomach niż w poprzednich latach. W III kw. 2022 r. średnia cena gazu osiągnęła przejściowo rekordowy poziom, około 10 razy wyższy niż średnio przed pandemią, ze względu na znaczne obawy o dostępność tego surowca w Europie w sezonie zimowym w związku z ograniczeniem dostaw z Rosji¹⁰. Z kolei ceny węgla na rynkach międzynarodowych – po silnym wzroście na początku 2022 r. – w kolejnych miesiącach kształtowały się na wysokim poziomie, przy czym w ciągu III kw. 2022 r. obniżyły się. Rozpoczęcie rosyjskiej agresji zbrojnej na Ukrainę oddziaływało też w kierunku dalszego wzrostu cen surowców rolnych, co było związane z ograniczeniem podaży części z nich oraz z silną presją kosztową (wynikającą z wyższych cen energii oraz środków produkcji, w tym nawozów¹¹).

⁹ Cena ropy naftowej (przytaczane w *Sprawozdaniu* ceny ropy naftowej odnoszą się do notowań ropy Brent w dolarach amerykańskich za baryłkę) średnio w styczniu 2022 r. w porównaniu do średniej sprzed wybuchu pandemii COVID-19 (tj. średniej z lat 2015-2019) była o około 50% wyższa, cena gazu ziemnego (przytaczane w *Sprawozdaniu* ceny gazu ziemnego odnoszą się do notowań kontraktów *futures* na gaz ziemny dostarczany do holenderskiego hubu TTF w dolarach amerykańskich za megawatogodzinę) była około 5 razy wyższa, cena węgla (przytaczane w *Sprawozdaniu* ceny węgla odnoszą się do notowań kontraktów *futures* na węgiel kamienny w porcie Richard's Bay w dolarach amerykańskich za tonę) była około 2 razy wyższa, a indeks światowych cen surowców rolnych (w euro) był o około 30% wyższy.

¹⁰ W związku z rozpoczęciem agresji Rosji na Ukrainę Gazprom ograniczał eksport gazu do Unii Europejskiej (dalej zwanej „UE”), w tym zrywając jednostronnie umowy dotyczące dostaw tego surowca, a także zmniejszając – a od końca sierpnia 2022 r. całkowicie wstrzymując – przesył gazu gazociągiem Nord Stream 1.

¹¹ Na wzrost cen nawozów wpływały wyższe ceny gazu ziemnego i ograniczenie ich eksportu z Rosji i Białorusi.

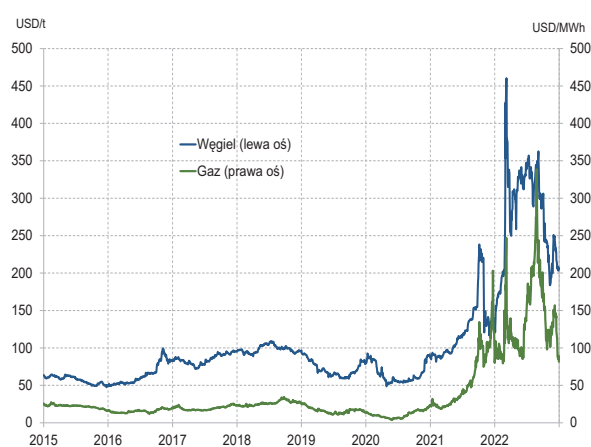
W okresie marzec-wrzesień 2022 r. indeks cen surowców rolnych był średnio o około 60% wyższy od średniej sprzed pandemii.

Wykres 2. Cena baryłki ropy naftowej Brent

Źródło: dane Bloomberg

Wykres 3. Ceny gazu ziemnego i węgla kamiennego

Źródło: dane Bloomberg, obliczenia NBP.

Poza przyczynieniem się do wzrostu cen surowców, agresja zbrojna Rosji na Ukrainę wpłynęła także na wyraźny wzrost niepewności dotyczącej perspektyw sytuacji gospodarczej na świecie i pogorszenie nastrojów podmiotów gospodarczych, czemu towarzyszyło utrzymywanie się silnych zaburzeń w globalnych łańcuchach podaży. W tych warunkach – a także wobec zacieśniania polityki pieniężnej przez wiele banków centralnych – dane¹² i prognozy napływające w pierwszych trzech kwartałach 2022 r.

¹² W strefie euro dynamika PKB wyniosła 4,8% r/r w IV kw. 2021 r., 5,5% r/r w I kw. 2022 r. i 4,4% r/r w II kw. 2022 r. W Stanach Zjednoczonych dynamika PKB wyniosła 5,7% r/r w IV kw. 2021 r., 3,7% r/r w I kw. 2022 r. i 1,8% r/r w II kw. 2022 r.

wskazywały na stopniowe obniżanie się rocznej dynamiki aktywności i pogarszanie się perspektyw koniunktury w otoczeniu gospodarczym Polski (Wykres 5). Wiele instytucji wskazywało też na zwiększone ryzyko wystąpienia w kolejnych kwartałach recesji gospodarczej w strefie euro, w szczególności w Niemczech¹³.

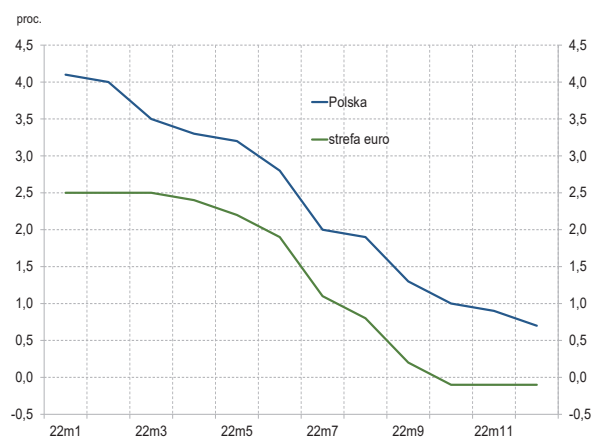
Wykres 4. Indeks cen surowców rolnych

Źródło: dane Bloomberg, obliczenia NBP.

W skład indeksu cen artykułów rolnych wchodzi ceny: pszenicy, rzepaku, wieprzowiny, ziemniaków, cukru, kakao, kawy, odtłuszczonego mleka w proszku, masła i zagęszczonego mrożonego soku pomarańczowego. System wag odwzorowuje strukturę konsumpcji polskich gospodarstw domowych.

Wykres 5. Mediana prognoz analityków ankietowanych przez Bloomberg dotyczących dynamiki PKB w 2023 r. w strefie euro i w Polsce formułowanych w 2022 r.

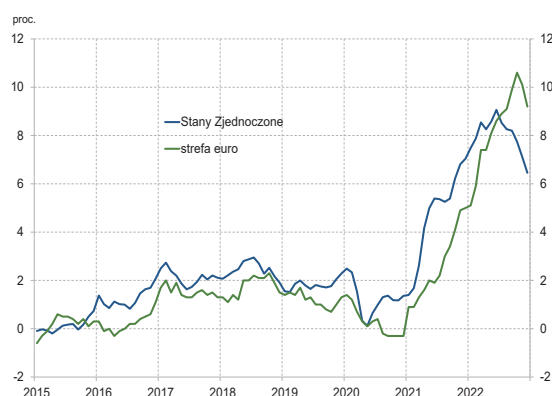

Źródło: dane Bloomberg.

¹³ Negatywny scenariusz przedstawiony w ramach projekcji Europejskiego Banku Centralnego z czerwca 2022 r. zakładający m.in. pełne odcięcie dostaw rosyjskiego gazu ziemnego do Europy wskazywał na możliwy spadek PKB w strefie euro o 1,7% w 2023 r. (PKB miały być niższe niż w scenariuszu bazowym o 5,1% w 2023 r.). Jednocześnie pesymistyczny scenariusz zaprezentowany przez Bundesbank w czerwcu 2022 r. zakładał, że PKB w Niemczech będzie niższe niż w scenariuszu bazowym o prawie 7% średnio w 2023 r. Z kolei Międzynarodowy Fundusz Walutowy w materiale opublikowanym w lipcu 2022 r. szacował, że w razie odcięcia dostaw gazu PKB Niemiec byłby niższe niż w scenariuszu bazowym o 2,7% w 2023 r.

W warunkach silnego wzrostu cen surowców i przedłużających się zaburzeń w handlu międzynarodowym w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. inflacja w większości gospodarek wyraźnie wzrosła, osiągając w wielu z nich poziomy najwyższe od dekad. Rosła również inflacja bazowa, do czego obok wtórnych efektów szoków podaźowych przyczyniała się również wysoka dynamika popytu związana z jego odbudową po kryzysie pandemicznym i wzrost kosztów pracy. W strefie euro inflacja HICP wzrosła z 5,1% r/r w styczniu 2022 r. do 9,9% r/r we wrześniu (Wykres 6), co było najwyższym (wówczas) odczytem w historii tego obszaru walutowego. Natomiast w Stanach Zjednoczonych inflacja CPI – po wzroście z 7,5% r/r w styczniu 2022 r. do 9,1% r/r w czerwcu (tj. do najwyższego poziomu od 1981 r.) – we wrześniu obniżyła się do 8,2% r/r. W pierwszych trzech kwartałach 2022 r. inflacja silnie wzrosła również w gospodarkach regionu Europy Środkowo-Wschodniej, w tym w krajach należących do strefy euro (Wykres 7). Inflacja HICP we wrześniu 2022 r. wyniosła w Litwie 22,5% r/r, w Łotwie 22,0% r/r, a w Estonii 24,1% r/r. Z kolei w Czechach inflacja CPI we wrześniu 2022 r. osiągnęła 18,0% r/r, na Węgrzech 20,1% r/r, a w Rumunii 15,9% r/r.

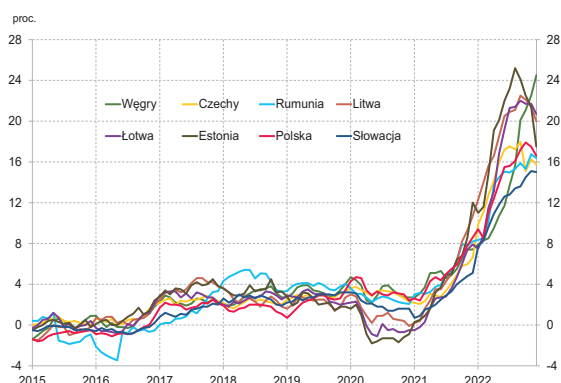
Wykres 6. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych w Stanach Zjednoczonych i strefie euro (r/r)

Źródło: dane Bureau of Labor Statistics, Eurostat.

Stany Zjednoczone – inflacja CPI. Strefa euro – inflacja HICP.

Wykres 7. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (r/r)

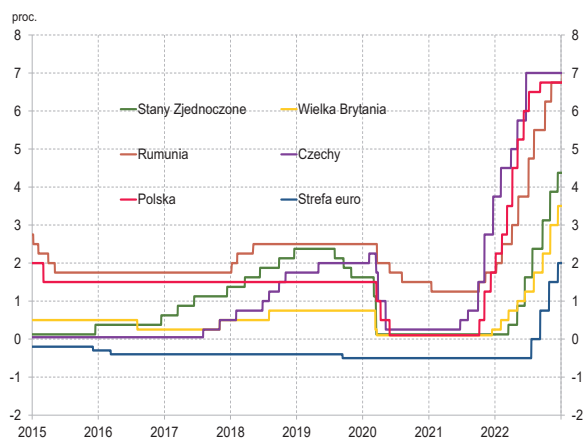

Źródło: dane Eurostat, OECD i krajowych urzędów statystycznych.

Polska, Czechy, Węgry, Rumunia – inflacja CPI. Litwa, Łotwa, Estonia, Słowacja – inflacja HICP.

W tych warunkach, w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. banki centralne wielu gospodarek zacieśniły politykę pieniężną. Europejski Bank Centralny, zwany dalej „EBC”, zakończył w czerwcu 2022 r. zakupy netto aktywów, a w lipcu (po raz pierwszy od 2011 r.) i we wrześniu podwyższył stopy procentowe, w tym stopę depozytową łącznie o 1,25 pkt proc. (z -0,50% do 0,75%). Rezerwa Federalna Stanów Zjednoczonych, zwana dalej „Fed”, zakończyła skup netto aktywów w marcu 2022 r. i od marca do września podniosła przedział dla stopy *fed funds* łącznie o 3,00 pkt proc. (z 0,00-0,25% do 3,00-3,25%). Jednocześnie banki centralne wielu innych gospodarek, w tym w Europie Środkowo-Wschodniej – które rozpoczęły zacieśnianie polityki pieniężnej wcześniej, tj. w 2021 r. – kontynuowały podwyższanie stóp procentowych (przy czym w III kw. 2022 r. bank centralny Czech utrzymywał stopy procentowe na niezmiennym poziomie po wcześniejszych podwyżkach; Wykres 8).

Wykres 8. Stopy procentowe wybranych banków centralnych

Źródło: dane Bloomberg.

Stopa procentowa banku centralnego: dla Stanów Zjednoczonych – środek przedziału dla stopy *fed funds*; dla strefy euro – *deposit facility*; dla Wielkiej Brytanii – *Bank Rate*; dla Czech – stopa repo 2W; dla Rumunii – *monetary policy rate*; dla Polski – stopa referencyjna NBP.

W Polsce dane dostępne na początku 2022 r. wskazywały na trwające ożywienie aktywności gospodarczej, a prognozy sygnalizowały utrzymywanie się korzystnej koniunktury w kolejnych kwartałach. Rozpoczęcie agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. oraz gospodarcze implikacje wojny przyczyniły się do pogorszenia koniunktury i nastrojów oraz do silnego wzrostu niepewności. Towarzyszyło temu osłabienie kursów walut części gospodarek, w tym złotego. Informacje napływające w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. świadczyły o tym, że dynamika PKB się obniża, do czego przyczyniało się również wygasanie odbudowy gospodarczej po kryzysie pandemicznym. Wzrost PKB w Polsce wyniósł 8,8% r/r w I kw. 2022 r.¹⁴ (wobec 8,6% r/r w IV kw. 2021 r.), a następnie obniżył się do 6,1% r/r w II kw. 2022 r. Jednocześnie w I i II kw. 2022 r. roczna dynamika konsumpcji była relatywnie wysoka, choć istotnie niższa niż w IV kw. 2021 r. Sprzyjała temu korzystna sytuacja na rynku pracy oraz dodatkowy popyt związany z napływem uchodźców z Ukrainy, a także mniejsza niż rok wcześniej skala restrykcji epidemicznych. Rosły też inwestycje. Dane z końca omawianego okresu wskazywały jednak

¹⁴ W I kw. 2022 r. największy dodatni wkład do wzrostu PKB w ujęciu rocznym miał przyrost zapasów.

na dalsze obniżenie rocznej dynamiki aktywności gospodarczej w III kw. 2022 r., a lipcowa projekcja inflacji i PKB przewidywała znaczące spowolnienie wzrostu PKB w kolejnych kwartałach.

Informacje napływające w omawianym okresie świadczyły o tym, że sytuacja na rynku pracy była korzystna, co znajdowało odzwierciedlenie w szczególności w niskiej stopie bezrobocia i wyraźnym wzroście nominalnych wynagrodzeń. Jednocześnie w kierunku wzrostu podaży pracy oddziaływał napływ uchodźców z Ukrainy w następstwie agresji zbrojnej Rosji¹⁵.

W pierwszych trzech kwartałach 2022 r. inflacja w Polsce – podobnie jak w wielu innych gospodarkach – wzrosła (z 9,4% r/r w styczniu do 17,2% r/r we wrześniu 2022 r.). Wzrost inflacji wynikał głównie z wyraźnego wzrostu cen surowców na rynkach światowych. W kierunku wysokiej inflacji oddziaływały również podwyżki regulowanych krajowych taryf na nośniki energii na początku 2022 r.¹⁶ Wyższe ceny surowców znalazły odzwierciedlenie w wysokiej dynamice cen żywności i energii, a także – wraz z przedłużającymi się zaburzeniami w handlu międzynarodowym – przyczyniały się do wzrostu kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw. Z kolei rosnący popyt, pomimo obniżania się jego dynamiki, skłaniał przedsiębiorstwa do podnoszenia cen dóbr konsumpcyjnych. W związku z tym rosła również inflacja bazowa. Inflację ograniczyło natomiast obniżenie części stawek podatkowych w ramach tzw. Tarczy Antyinflacyjnej¹⁷. Prognozy napływające po rozpoczęciu agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę wskazywały ponadto, że inflacja w kolejnych kwartałach będzie się kształtować na wyższym poziomie niż prognozowano wcześniej.

W warunkach oddziaływania negatywnych zewnętrznych szoków podażowych, które przyczyniały się do wyraźnego wzrostu inflacji i ograniczały tempo wzrostu gospodarczego, a także wobec korzystnej sytuacji na rynku pracy, Rada oceniała, że uwarunkowania makroekonomiczne w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. wskazywały na istotne ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Aby ograniczyć to ryzyko, a więc dążąc do obniżenia inflacji do celu NBP w średnim okresie, Rada ośmiokrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP, w tym stopę referencyjną łącznie z 1,75% do 6,75%, po wcześniejszych trzech podwyżkach stóp procentowych dokonanych w IV kw. 2021 r. W lutym 2022 r. Rada zdecydowała również o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, począwszy od kwietniowego okresu jej utrzymywania.

Podwyżki stóp procentowych NBP przyczyniły się do wzrostu oprocentowania kredytów i depozytów gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw (Wykres 10). Wzrosły także rentowności obligacji. Jednocześnie roczna dynamika kredytów dla gospodarstw domowych w pierwszych trzech kwartałach

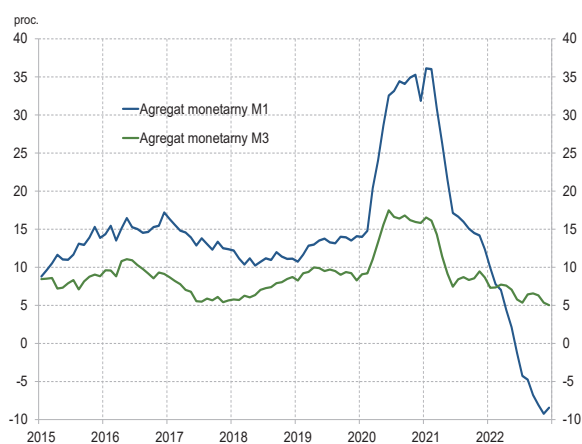
¹⁵ Z kolei część Ukraińców – głównie mężczyzn – pracujących wcześniej w Polsce, powróciła do Ukrainy po rozpoczęciu rosyjskiej agresji.

¹⁶ Wzrost taryf był związany z silnym wzrostem cen gazu ziemnego na rynkach światowych oraz wzrostem hurtowych cen energii elektrycznej i uprawnień do emisji CO₂ (w związku z polityką klimatyczną UE).

¹⁷ Tzw. Tarcza Antyinflacyjna to pakiet rozwiązań z zakresu polityki fiskalnej. W ramach tych działań w 2022 r. obowiązywały m.in. czasowe obniżenie stawek podatku VAT na energię elektryczną, ciepłą, gaz ziemny, paliwa silnikowe, nawozy i podstawowe produkty żywnościowe, zniesienie akcyzy na energię elektryczną dla gospodarstw domowych, obniżenie do minimalnego poziomu przewidzianego przepisami UE akcyzy na paliwa silnikowe i lekkie oleje opałowe oraz rekompensaty dla sprzedawców gazu ziemnego w związku z ograniczeniem skali wzrostu cen tego surowca dla odbiorców taryfowych.

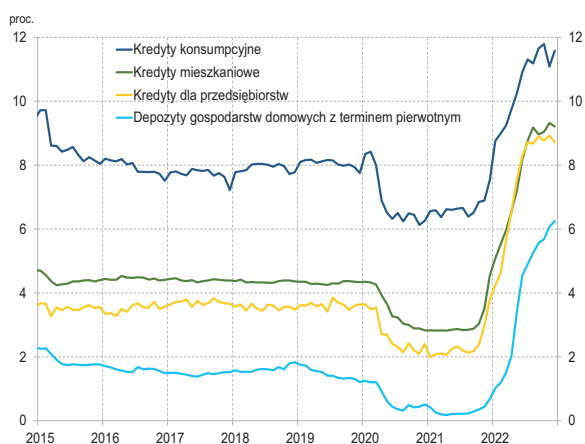
2022 r. wyraźnie się obniżała i od III kw. 2022 r. była ujemna (Wykres 11), natomiast dynamika kredytów dla przedsiębiorstw istotnie rosła. Roczna dynamika agregatu monetarnego M3 obniżyła się w omawianym okresie, przy czym w ujęciu nominalnym pozostawała wyraźnie dodatnia, a w ujęciu realnym była ujemna od początku 2022 r. Z kolei roczna dynamika agregatu M1 w ujęciu nominalnym była ujemna od czerwca 2022 r. (Wykres 9), a w ujęciu realnym od lutego 2022 r. Jednocześnie następowała zmiana struktury depozytów gospodarstw domowych, w tym przesunięcie części środków z depozytów bieżących na depozyty terminowe, wobec silniejszego wzrostu oprocentowania depozytów terminowych.

Wykres 9. Dynamika nominalna agregatów monetarnych M1 i M3 (r/r)

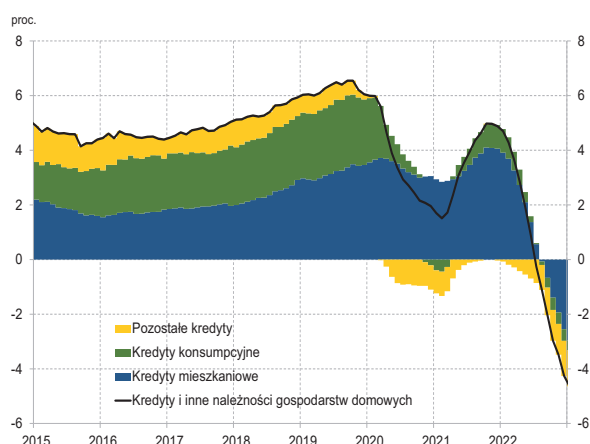
Źródło: dane NBP.

Wykres 10. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów

Źródło: dane NBP.

Wykres 11. Dynamika kredytów dla sektora gospodarstw domowych oraz wkład jej głównych składowych (r/r)

Źródło: dane NBP.

Kategoria Pozostałe kredyty obejmuje kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych, kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych oraz rolników indywidualnych oraz inne należności.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w IV kw. 2022 r.

Informacje dostępne w IV kw. 2022 r. sygnalizowały wyraźne pogarszanie się koniunktury w otoczeniu polskiej gospodarki. Osłabienie dynamiki aktywności – pomimo utrzymującej się w wielu gospodarkach korzystnej sytuacji na rynkach pracy, w tym niskiego bezrobocia – wynikało z wysokich cen surowców i materiałów zaopatrzeniowych, niepewności związanej z trwającą agresją zbrojną Rosji na Ukrainę, globalnego zacieśnienia polityki pieniężnej i pogorszenia nastrojów konsumentów. Dotyczyło to w szczególności gospodarki strefy euro, gdzie dynamika PKB istotnie się obniżyła w III kw. 2022 r.¹⁸, a napływające dane sygnalizowały dalsze pogorszenie koniunktury w IV kw. 2022 r., w tym znaczne ryzyko spadku aktywności.

Po wcześniejszym silnym wzroście, ceny wielu surowców na rynkach międzynarodowych obniżyły się w IV kw. 2022 r., jednak nadal kształtowały się na wysokim poziomie (Wykres 2, Wykres 3, Wykres 4). W kierunku pewnego obniżenia cen surowców oddziaływało w szczególności spowolnienie gospodarcze na świecie i złagodzenie wcześniejszych obaw dotyczących możliwych niedoborów ich podaży. Ceny części surowców pozostawały jednak kilkukrotnie wyższe niż w poprzednich latach, negatywnie oddziałując na aktywność gospodarczą¹⁹.

W IV kw. 2022 r. inflacja na świecie w dalszym ciągu była wysoka, choć w części gospodarek pod koniec roku nieco się obniżyła. Istotnym źródłem podwyższonej dynamiki cen były nadal wysokie ceny

¹⁸ Dynamika PKB w strefie euro wyniosła 2,4% r/r w III kw. i 1,8% r/r w IV kw. 2022 r. Z kolei w Stanach Zjednoczonych dynamika PKB wyniosła 1,9% r/r w III kw. i 0,9% r/r w IV kw. 2022 r.

¹⁹ Cena ropy naftowej Brent średnio w grudniu 2022 r. w porównaniu do średniej sprzed wybuchu pandemii COVID-19 (tj. z lat 2015-2019) była o około 40% wyższa, cena gazu była około 6 razy wyższa, cena węgla była około 3 razy wyższa, a indeks cen surowców rolnych był o ponad 45% wyższy.

surowców oraz opóźnione efekty wcześniejszych zaburzeń w handlu międzynarodowym, a także czynniki popytowe i rosnące koszty pracy. Jednocześnie w większości gospodarek inflacja bazowa również była wciąż wysoka. W strefie euro inflacja HICP wzrosła do 10,6% r/r w październiku 2022 r. (tj. do najwyższego poziomu w historii strefy euro), a w kolejnych dwóch miesiącach obniżała się (do 9,2% r/r w grudniu 2022 r.). Również w Stanach Zjednoczonych w ciągu IV kw. 2022 r. inflacja CPI była podwyższona, jednak się obniżała, osiągając w grudniu 6,5% r/r (Wykres 6). W krajach Europy Środkowo-Wschodniej dynamika cen w IV kw. 2022 r. pozostawała wysoka, pomimo pewnego obniżenia w większości z nich pod koniec roku (Wykres 7). W kilku państwach Europy Środkowo-Wschodniej (w Litwie, Łotwie i na Węgrzech) inflacja w grudniu 2022 r. przekraczała 20%.

W tych warunkach banki centralne w otoczeniu polskiej gospodarki podwyższały stopy procentowe lub utrzymywały je na niezmiennym poziomie po wcześniejszych podwyżkach (Wykres 8). W IV kw. 2022 r. EBC dwukrotnie podwyższył stopy procentowe, w tym stopę depozytową do 2,00%. Podwyżki stóp procentowych kontynuował również Fed i na koniec 2022 r. przedział dla stopy *fed funds* wynosił 4,25-4,50%. Spośród banków centralnych gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej, banki centralne Czech i Węgier utrzymywały pod koniec 2022 r. główne stopy procentowe na niezmiennym poziomie.

W Polsce dane napływające w IV kw. 2022 r. wskazywały na spowolnienie dynamiki aktywności gospodarczej. Wzrost PKB obniżył się do 3,9% r/r w III kw. 2022 r. z 6,1% r/r w II kw., na co złożył się silny spadek rocznej dynamiki konsumpcji i inwestycji. Dostępne informacje – w tym wyhamowanie wzrostu realnej sprzedaży detalicznej w ujęciu rocznym – świadczyły o dalszym wyraźnym obniżeniu dynamiki aktywności gospodarczej w IV kw. 2022 r., przy osłabionym popycie konsumpcyjnym²⁰. Formułowane w IV kw. 2022 r. prognozy przewidywały, że w 2023 r. tempo wzrostu PKB będzie wyraźnie niższe niż w 2022 r. (Wykres 5).

Informacje napływające pod koniec 2022 r. sygnalizowały, że mimo spowolnienia aktywności gospodarczej, sytuacja na rynku pracy pozostawała dobra, w tym na niskim poziomie kształtowała się stopa bezrobocia, choć dane BAEL za III kw. 2022 r. wskazały na spadek liczby pracujących. Przeciętne wynagrodzenia nominalne w dalszym ciągu silnie rosły, jednak w ujęciu realnym roczna dynamika wynagrodzeń była ujemna.

Inflacja CPI w Polsce w kolejnych miesiącach IV kw. 2022 r. obniżała się (w październiku wyniosła 17,9% r/r, w listopadzie 17,5% r/r, a w grudniu 16,6% r/r). Spadek inflacji w listopadzie i grudniu wynikał w znacznej mierze z niższej dynamiki cen nośników energii i paliw. Jednocześnie inflacja nadal kształtowała się na wysokim poziomie, na co w znacznej mierze wpływało przenoszenie – pomimo słabnącej dynamiki popytu – wysokich kosztów, związanych z nadal wysokimi cenami surowców, na ceny dóbr konsumpcyjnych. Wraz z utrzymującymi się – pomimo ich stopniowego łagodzenia – efektami zaburzeń w globalnych łańcuchach dostaw, przyczyniało się to do wzrostu inflacji bazowej. Dostępne w IV kw. 2022 r. prognozy wskazywały, że inflacja w kolejnych latach będzie obniżać się w kierunku celu inflacyjnego NBP, jednak wobec znacznej skali i trwałości wcześniejszych szoków

²⁰ W IV kw. 2022 r. dynamika PKB wyniosła 2,3% r/r przy spadku konsumpcji o 1,1% r/r.

spadek ten – podobnie jak w innych gospodarkach – miał następować stopniowo. Zgodnie z listopadową projekcją inflacji i PKB – przy założeniu niezmiennych stóp procentowych NBP – inflacja miała powrócić do celu NBP w 2025 r.

W związku z silnym zacieśnieniem polityki pieniężnej NBP w poprzednich kwartałach, w IV kw. 2022 r. oprocentowanie kredytów i depozytów kształtowało się na wysokim poziomie (Wykres 10). Przeciętne oprocentowanie nowych i renegocjowanych kredytów mieszkaniowych było w grudniu 2022 r. wyższe w porównaniu z wrześniem 2021 r. (tj. okresem bezpośrednio przed pierwszą podwyżką stóp procentowych NBP w 2021 r.) o 6,3 pkt proc., kredytów dla przedsiębiorstw o 6,5 pkt proc., a depozytów gospodarstw domowych o 6,0 pkt proc. Stan kredytów dla gospodarstw domowych obniżył się w grudniu 2022 r. o 4,3% r/r (Wykres 11). Roczna dynamika kredytów dla przedsiębiorstw obniżyła się w ciągu IV kw. 2022 r., choć nadal była wysoka i wyniosła 9,5% r/r w grudniu 2022 r. Towarzyszył temu dalszy spadek rocznej dynamiki agregatów monetarnych w ujęciu nominalnym (Wykres 9), przy ujemnej rocznej dynamice tych agregatów w ujęciu realnym. W grudniu 2022 r. dynamika agregatu M3 wyniosła 5,0% r/r w ujęciu nominalnym (była zatem ponad trzykrotnie niższa od rocznej dynamiki nominalnego PKB w IV kw. 2022 r.) i około -10% r/r w ujęciu realnym, z kolei dynamika agregatu M1 wyniosła -8,4% r/r w ujęciu nominalnym i około -20% r/r w ujęciu realnym. Jednocześnie w ciągu IV kw. 2022 r. nastąpiła aprecjacja złotego względem głównych walut.

Podsumowując, informacje dostępne w IV kw. 2022 r. wskazywały, że osłabienie koniunktury w gospodarce światowej oraz spadek cen surowców będą oddziaływały w kierunku obniżenia globalnej inflacji, co – wraz z osłabieniem krajowego wzrostu gospodarczego, w tym ograniczeniem konsumpcji, a także obniżeniem dynamiki kredytów – będzie przyczyniało się do ograniczenia presji inflacyjnej także w polskiej gospodarce. W takich warunkach Rada oceniała, że dokonane wcześniej istotne zacieśnienie polityki pieniężnej NBP będzie sprzyjać spadkowi inflacji w Polsce w kierunku celu inflacyjnego NBP. Jednocześnie ze względu na skalę i trwałość oddziaływania szoków, pozostających poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, wskazywano, że w krótkim okresie inflacja pozostanie wysoka, a powrót inflacji do celu inflacyjnego NBP będzie następował stopniowo. Taką ocenę wspierały prognozy dostępne pod koniec 2022 r., w tym listopadowa projekcja inflacji i PKB. W związku z tym na posiedzeniach w październiku, listopadzie i grudniu 2022 r. Rada utrzymała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną NBP na poziomie 6,75%.

2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2022 r.

W 2022 r. NBP prowadził politykę pieniężną wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2022*. W pierwszych trzech kwartałach 2022 r. podwyższono stopy procentowe NBP oraz zwiększono poziom podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej. Z kolei w IV kw. 2022 r. stopy procentowe NBP oraz podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej były utrzymywane na niezmiennym poziomie.

Płynność sektora bankowego w 2022 r.

W 2022 r. nastąpił spadek nadpłynności utrzymującej się w sektorze bankowym w porównaniu do roku poprzedniego. Średni dzienny poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego przekraczających poziom rezerwy obowiązkowej wyniósł w grudniu 2022 r. 236 600 mln zł i był o 17 266 mln zł niższy niż w analogicznym okresie 2021 r.²¹

Do spadku poziomu środków w dyspozycji sektora bankowego, jaki miał miejsce w trakcie 2022 r., w najistotniejszym stopniu przyczyniło się podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 2,00% do 3,50%, począwszy od kwietniowego okresu jej utrzymywania. W rezultacie wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniu 2022 r. był wyższy o 30 320 mln zł w porównaniu do stanu z grudnia 2021 r.

Na ograniczenie nadpłynności sektora bankowego na przestrzeni 2022 r. wpłynął również wzrost pieniądza gotówkowego w obiegu, obserwowany w szczególności w okresie przypadającym bezpośrednio po rozpoczęciu przez Rosję agresji zbrojnej na Ukrainę, tj. na przełomie lutego oraz marca 2022 r. Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego obniżył się z tego tytułu o 13 819 mln zł, porównując średnią dzienną wartość z grudnia 2022 r. do średniej dziennej wartości z grudnia 2021 r.

Z kolei w kierunku wzrostu nadpłynności sektora bankowego w 2022 r. oddziaływały przede wszystkim transakcje walutowe prowadzone przez NBP, w tym skup walut obcych, głównie od Ministerstwa Finansów. Przyrost ten został częściowo ograniczony w wyniku sprzedaży walut obcych przez NBP przede wszystkim na potrzeby Komisji Europejskiej. Przewaga dokonywanego przez NBP skupu walut obcych nad ich sprzedażą spowodowała w 2022 r. wzrost poziomu środków w dyspozycji sektora bankowego o 28 846 mln zł (w ujęciu analogicznym jak wyżej).

W wyniku ograniczenia nadpłynności sektora bankowego średni dzienny poziom krótkoterminowych operacji polityki pieniężnej²² w grudniu 2022 r. wyniósł 236 387 mln zł, tj. spadł o 12 463 mln zł względem analogicznej wartości z grudnia 2021 r.

Stopy procentowe NBP

Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2022 r. były stopy procentowe NBP. Stopa referencyjna NBP, określając rentowność podstawowych operacji otwartego rynku, wpływała na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych.

²¹ W rozdziale dane oraz obliczenia przedstawiono co do zasady stosując konwencję, iż miesiąc, kwartał lub rok odnoszą się do przypadających w tym czasie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

²² W pozycji tej uwzględniono: podstawowe operacje otwartego rynku (emisja bonów pieniężnych NBP), operacje dostrajające (emisja bonów pieniężnych NBP o terminach krótszych niż operacje podstawowe) oraz operacje depozytowo-kredytowe NBP.

Stopa lombardowa NBP wyznaczała oprocentowanie oferowanego przez NBP kredytu lombardowego, umożliwiającego pozyskiwanie środków z banku centralnego na termin *overnight*. Stopa depozytowa NBP determinowała oprocentowanie depozytu umożliwiającego lokowanie w NBP środków na termin *overnight*.

Od stycznia do września 2022 r. RPP dokonała ośmiu podwyżek stóp procentowych NBP, w efekcie których stopa referencyjna NBP wzrosła z poziomu 1,75% do 6,75%, stopa depozytowa NBP – z 1,25% do 6,25%, a stopa lombardowa NBP – z 2,25% do 7,25%.

Korytarz stóp procentowych NBP, wyznaczony poziomami stopy depozytowej i lombardowej, w trakcie 2022 r. był symetryczny względem stopy referencyjnej NBP i wynosił +/- 50 pb.

Operacje otwartego rynku

W 2022 r. celem operacyjnym polityki pieniężnej pozostawało kształtowanie stawki POLONIA²³ w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Głównym instrumentem służącym realizacji tego zadania były podstawowe operacje otwartego rynku. Wykorzystując wskazane operacje, NBP oferował bankom możliwość bilansowania własnych pozycji płynnościowych w trakcie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej, dążąc do ukształtowania warunków płynnościowych w sektorze bankowym w sposób właściwy z punktu widzenia realizacji celu operacyjnego.

Operacje podstawowe stosowane były w 2022 r. regularnie, raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym terminem zapadalności²⁴. Za pomocą tych operacji NBP absorbował przeważającą część nadwyżek środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego. Rentowności poszczególnych operacji były równe obowiązującemu w dniu ich przeprowadzania poziomowi stopy referencyjnej NBP. W 2022 r. NBP przeprowadził 53 operacje podstawowe. Średni dzienny poziom bonów pieniężnych NBP wyemitowanych w ramach wyżej wymienionych operacji wyniósł 191 636 mln zł i był niższy o 13 875 mln zł w porównaniu do stanu z 2021 r. (Wykres 12).

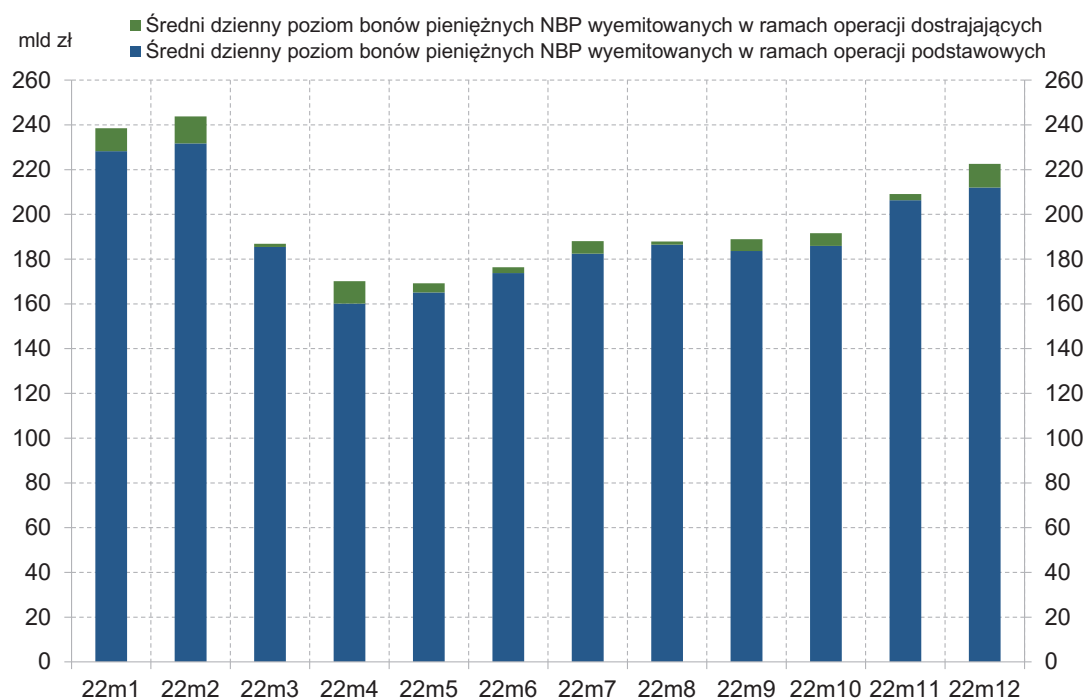
Uzupełniającą rolę w zakresie realizacji celu operacyjnego NBP pełniły operacje dostrajające. W 2022 r. operacje te przeprowadzane były każdorazowo w formie emisji bonów pieniężnych NBP o rentowności równej poziomowi stopy referencyjnej NBP obowiązującemu w dniu ich zaoferowania. W 2022 r. NBP przeprowadził 12 operacji dostrajających w ostatnich dniach roboczych okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej oraz 21 operacji w pozostałych dniach tych okresów. Terminy zapadalności opisywanych

²³ Stawka POLONIA (*Polish Overnight Index Average*) wyznaczana jest jako średnia (ważona wolumenem poszczególnych transakcji) oprocentowania niezabezpieczonych depozytów międzybankowych zawartych na termin *overnight* w danym dniu roboczym do godziny 16.30 pomiędzy Uczestnikami Fixingu Stawki Referencyjnej POLONIA.

²⁴ Wyjątek stanowiły operacje przeprowadzone w dniach: 10 listopada 2022 r. (operacja 8-dniowa), a także 4 listopada i 30 grudnia 2022 r. (operacje 6-dniowe).

operacji wahały się od 1 do 4 dni. Średni dzienny poziom operacji dostrajających w 2022 r. wyniósł 5 998 mln zł i był wyższy niż w 2021 r. o 5 604 mln zł.

Wykres 12. Średni dzienny poziom absorbujących operacji otwartego rynku NBP w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2022 r. (wartość nominalna bonów pieniężnych NBP)

Źródło: dane NBP.

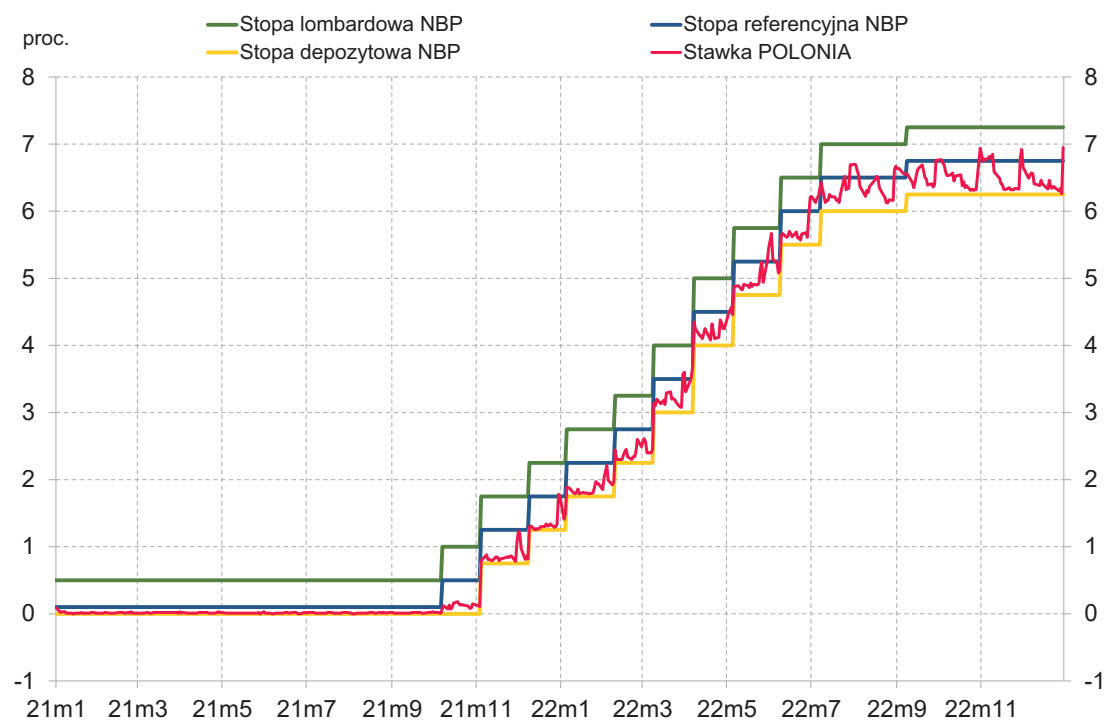
W 2022 r. utrzymywała się zwiększona ostrożność banków w zakresie zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi, obserwowana od momentu wybuchu pandemii COVID-19. W 2022 r. dodatkowo wpływała na nią zapoczątkowana w lutym 2022 r. agresja zbrojna Rosji na Ukrainę. Przejawem wspomnianej ostrożności była preferencja banków do lokowania części wolnych środków w instrumentach zapewniających jak największą elastyczność w zarządzaniu płynnością, w tym w formie depozytu na koniec dnia w banku centralnym.

Wskazane podejście banków do zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi znajdowało odzwierciedlenie w poziomie stawki POLONIA (Wykres 13). Średnie dzienne bezwzględne odchylenie tego indeksu od stopy referencyjnej NBP w 2022 r. wyniosło 32 pb. wobec 16 pb. odnotowanych w 2021 r.²⁵ Należy przy tym zauważyć, że począwszy od października 2021 r. szerokość korytarza stóp procentowych NBP wynosiła niezmiennie 100 pb. (+/- 50 pb. względem stopy referencyjnej NBP),

²⁵ Z uwagi na fakt, iż stawka POLONIA kalkulowana jest zgodnie z konwencją act/365, natomiast w przypadku emisji bonów pieniężnych NBP stosowana jest konwencja act/360, średnie dzienne odchylenie bezwzględne tego indeksu od stopy referencyjnej NBP wyznaczone jest według jednolitej bazy 365 dni. Przykładowo, w ostatnim kwartale 2022 r. odchylenie to kalkulowane było po przeliczeniu stopy referencyjnej NBP do poziomu 6,84%, w związku z czym w przypadku kształtowania się stawki POLONIA w tym okresie na poziomie stopy referencyjnej NBP (6,75%), jej bezwzględne odchylenie od wspomnianej stopy wynosiłoby 9 pb.

podczas gdy w pierwszych trzech kwartałach 2021 r. korytarz ten był dwukrotnie węższy (50 pb.) i ukształtowany w sposób asymetryczny (+40/-10 pb.).

Wykres 13. Stopy procentowe NBP oraz stawka POLONIA w latach 2021-2022

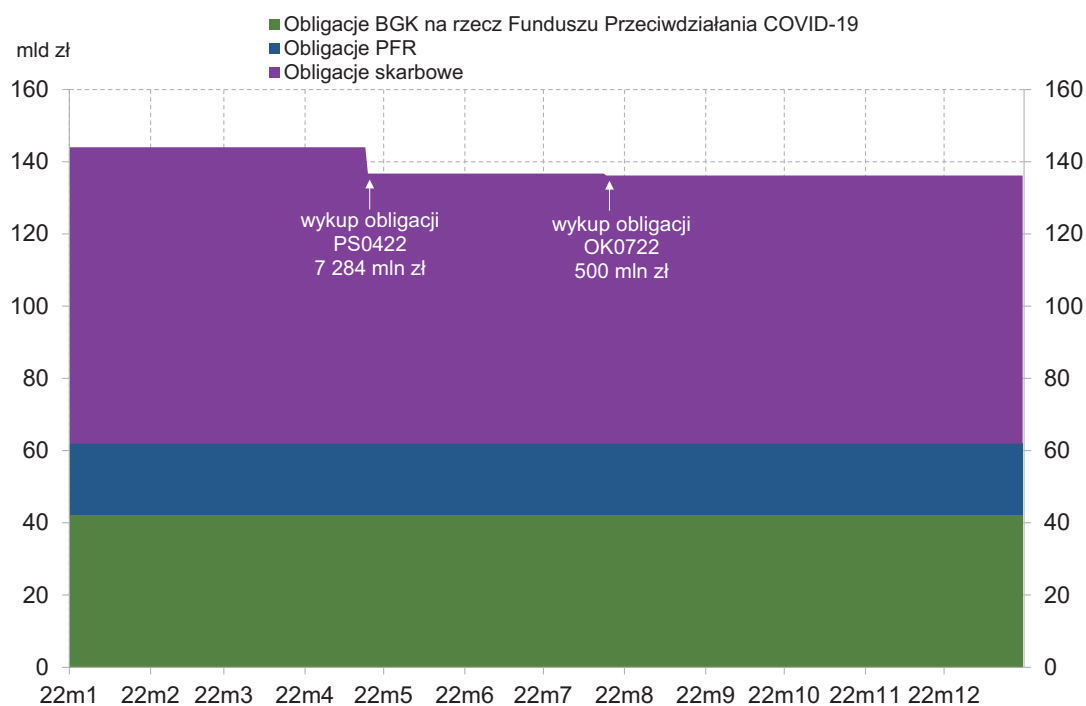

Źródło: dane NBP.

W 2022 r. NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych. Na koniec 2022 r. wartość nominalna portfela papierów wartościowych (tj. obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz przez Polski Fundusz Rozwoju SA) skupionych przez NBP w latach 2020-2021 wyniosła 136,2 mld zł, względem 144,0 mld zł według stanu na koniec 2021 r. (Wykres 14)²⁶.

²⁶ W 2022 r. nastąpił wykup obligacji skarbowych serii PS0422 (w dniu 25 kwietnia 2022 r.) oraz OK0722 (w dniu 25 lipca 2022 r.), których wartość nominalna w portfelu NBP wynosiła odpowiednio 7 284 mln zł i 500 mln zł.

Wykres 14. Wartość nominalna portfela obligacji skupionych przez NBP w latach 2020-2021 w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku

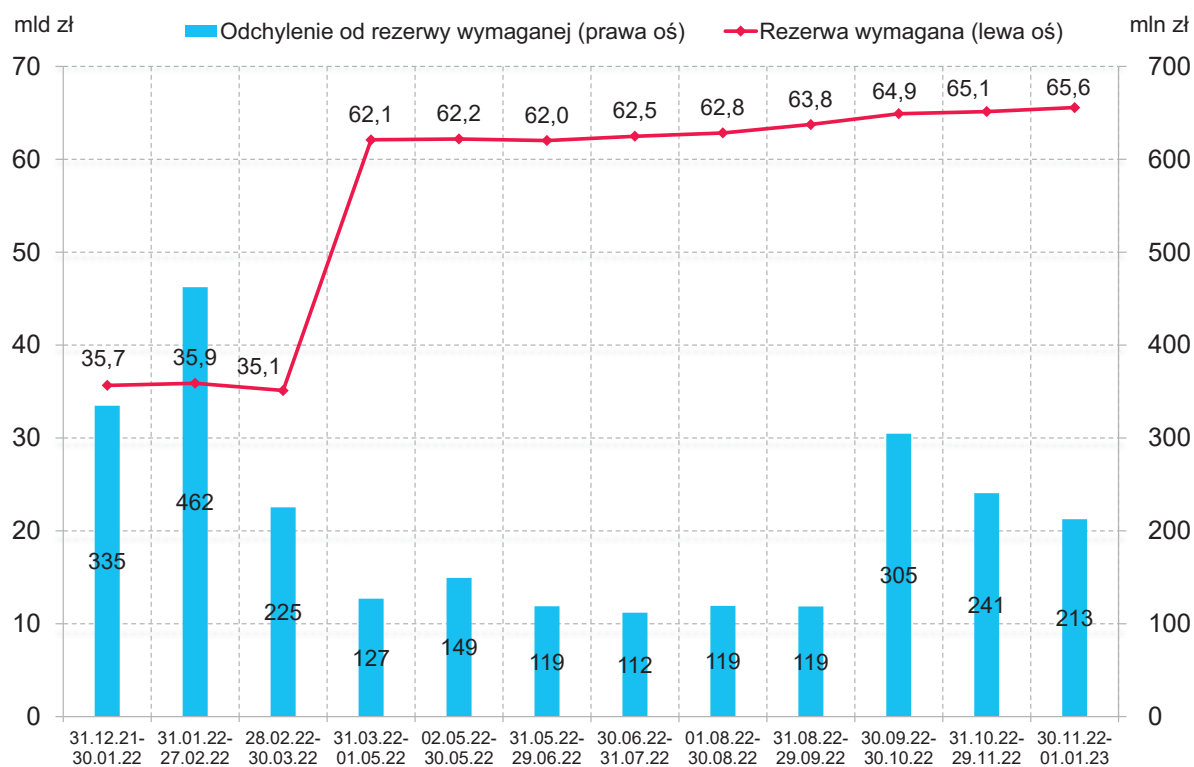
Źródło: dane NBP.

Rezerwa obowiązkowa

System rezerwy obowiązkowej sprzyjał realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej, oddziałując w kierunku stabilizacji krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. Uśredniony mechanizm utrzymywania rezerwy obowiązkowej stwarzał podmiotom nią objętym swobodę decydowania o wysokości środków gromadzonych na rachunkach w banku centralnym w poszczególnych dniach okresu rezerwowego, pod warunkiem utrzymania średniego stanu środków na rachunkach w NBP na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej.

W 2022 r. obowiązki utrzymania rezerwy obowiązkowej podlegały banki, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych działające w Polsce, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa.

Wykres 15. Odchylenie średniego stanu rachunków podmiotów rezerwy obowiązkowej utrzymywanych w NBP od wymaganego poziomu rezerwy w poszczególnych okresach jej utrzymywania w 2022 r.

Źródło: dane NBP.

Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniu 2022 r. wyniósł 65 570 mln zł (w tym rezerwa obowiązkowa banków komercyjnych – 60 770 mln zł, banków spółdzielczych – 4 523 mln zł, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych – 277 mln zł). W porównaniu do stanu obowiązującego w grudniu 2021 r. odnotowany został wzrost poziomu wyżej wymienionego wymogu o 30 320 mln zł, co wynikało przede wszystkim z podwyższenia (począwszy od kwietniowego okresu rezerwowego w 2022 r.) podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej²⁷ z 2,00% do 3,50%, tj. do poziomu obowiązującego w okresie poprzedzającym pandemię COVID-19 (Wykres 15)²⁸.

²⁷ Podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej odnosi się do środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych. Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu transakcji repo i sell-buy-back oraz środków pozyskanych co najmniej na 2 lata, w 2022 r. wynosiła 0,00%.

²⁸ Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w kwietniowym okresie rezerwowym (2022 r.) wzrósł o 26 986 mln zł w porównaniu do poziomu obowiązującego w okresie marcowym (2022 r.).

Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej w 2022 r. odpowiadała poziomowi stopy referencyjnej NBP. Na przestrzeni omawianego okresu, z uwagi na dokonane przez Radę podwyżki stóp procentowych NBP, wzrosła ona z poziomu 1,75% do 6,75%.

W 2022 r. średni dzienny poziom nadwyżek środków utrzymywanych na rachunkach w NBP przez podmioty rezerwy (tj. przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej) wahał się w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej od 112 mln zł do 462 mln zł.

W 2022 r. wystąpiło 8 przypadków nieutrzymania wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej przez podmioty objęte tym wymogiem.

Ponadto, jeden bank korzystał w trakcie 2022 r. z częściowego zwolnienia z wymogu utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

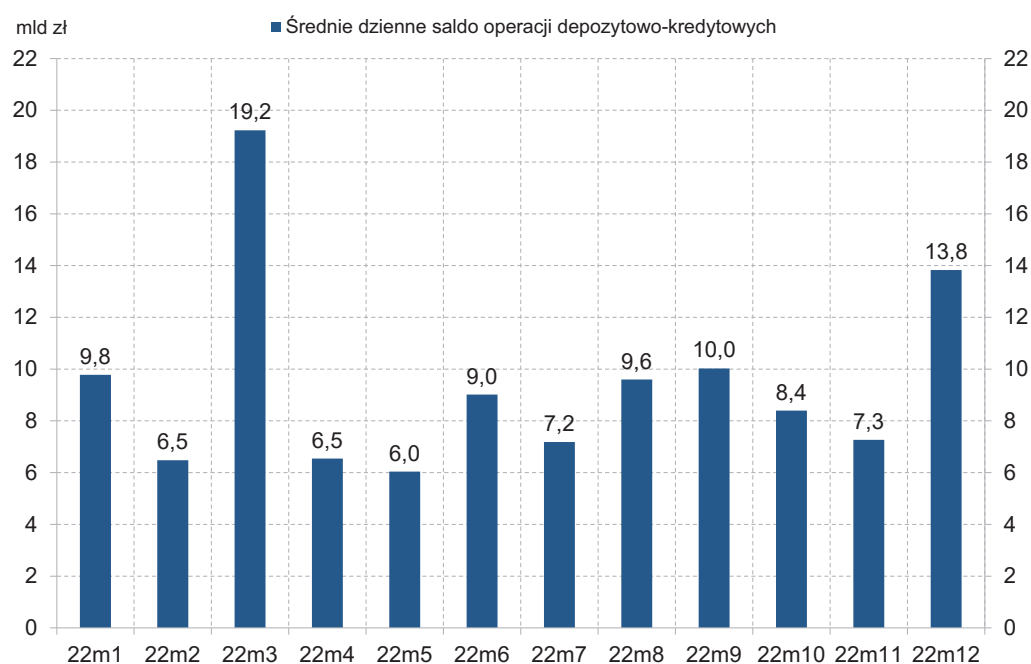
Operacje depozytowo-kredytowe

Oferowanie przez NBP kredytu lombardowego pozwalało bankom w 2022 r. na pozyskiwanie środków z banku centralnego w każdym dniu operacyjnym na termin *overnight*. Kredyt ten był zabezpieczany aktywami akceptowanymi przez NBP (m.in. skarbowymi papierami wartościowymi, papierami wartościowymi wyemitowanymi przez NBP, obligacjami gwarantowanymi przez Skarb Państwa, obligacjami komunalnymi i korporacyjnymi o wysokiej jakości kredytowej oraz listami zastawnymi).

Z kolei depozyt na koniec dnia umożliwiał bankom w 2022 r. lokowanie, w każdym dniu operacyjnym, nadwyżek środków w banku centralnym na termin *overnight*.

Oprocentowanie wyżej wymienionych instrumentów stanowiło odpowiednio górne oraz dolne ograniczenie dla stawek rynkowych wyznaczanych dla terminu *overnight*, zmniejszając skalę ich potencjalnych wahań.

Wykres 16. Średnie dzienne saldo operacji depozytowo-kredytowych w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2022 r.

Źródło: dane NBP.

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, banki sporadycznie korzystały z kredytu lombardowego. Łączna kwota kredytu lombardowego udzielonego bankom przez NBP w omawianym roku – liczona za dni wykorzystania – wyniosła 62 mln zł, wobec 10 mln zł w 2021 r. Średni dzienny poziom wykorzystania wspomnianego instrumentu był równy 0,17 mln zł, w porównaniu do 0,03 mln zł w 2021 r.

W 2022 r. banki złożyły w NBP depozyty na koniec dnia ogółem w kwocie 3 488 729 mln zł (liczone za dni ich utrzymywania), co oznacza spadek tej pozycji o 407 250 mln zł w porównaniu do roku poprzedniego. Średni dzienny poziom lokat tego rodzaju wyniósł w analizowanym okresie 9 506 mln zł, wobec 10 674 mln zł w 2021 r.

Kredyt wekslowy

NBP może oferować kredyt wekslowy przeznaczony na refinansowanie kredytów udzielanych przez banki przedsiębiorcom.

W 2022 r. NBP nie wykorzystywał tego instrumentu.

Swapy walutowe

Wykorzystując transakcje walutowe typu swap, NBP może dokonywać kupna (lub sprzedaży) złotego za walutę obcą na rynku kasowym, przy jednoczesnej jego odsprzedaży (lub odkupie) w ramach transakcji terminowej w określonej dacie.

W 2022 r. NBP nie wykorzystywał tego rodzaju operacji w ramach realizacji polityki pieniężnej.

Interwencje walutowe

W ramach obowiązującej strategii polityki pieniężnej NBP może dokonywać zakupu bądź sprzedaży na rynku walut obcych za złote.

Znacząca deprecjacja złotego obserwowana bezpośrednio po rozpoczęciu agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę nie była spójna z fundamentami polskiej gospodarki ani z kierunkiem prowadzonej polityki pieniężnej NBP i rodziła ryzyko zakłóceń sprawnego funkcjonowania rynku finansowego. W tych warunkach w marcu 2022 r. NBP dokonał sprzedaży pewnej ilości walut obcych za złote.

3. Działania na rzecz stabilności systemu finansowego²⁹

Stabilnie funkcjonujący system finansowy jest niezbędnym warunkiem zrównoważonego rozwoju gospodarczego w długim okresie oraz realizacji podstawowego celu NBP – utrzymania stabilnego poziomu cen. Powierzone Narodowemu Bankowi Polskiemu ustawowe zadania z tego obszaru obejmują: działania na rzecz wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka systemowego, kształtowanie warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego oraz działania na rzecz stabilności systemu finansowego.

Szczególne znaczenie dla zachowania stabilności systemu finansowego w Polsce ma utrzymanie bezpieczeństwa sektora bankowego, którego aktywa stanowią prawie trzy czwarte aktywów krajowych instytucji finansowych.

3.1. Nadzór makroostrożnościowy

W 2022 r. Narodowy Bank Polski realizował zadania wynikające z ustawy o NBP, dotyczące obsługi Komitetu Stabilności Finansowej jako organu nadzoru makroostrożnościowego (KSF-M), w tym wsparcia analitycznego i prawnego. W 2022 r. odbyło się 5 posiedzeń Komitetu.

W ramach prac na rzecz KSF-M w 2022 r. Narodowy Bank Polski:

- Przygotowywał i udostępniał analizy, opracowania oraz opinie dotyczące identyfikacji i oceny ryzyka systemowego w wymiarze krajowym i międzynarodowym, w tym cykliczne raporty NBP: *Raport o stabilności systemu finansowego* (dwa razy w roku) i *Raport o stanie równowagi polskiej gospodarki* (raz w roku) oraz *Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego* (raz w roku)³⁰.
- Przygotowywał analizy stanowiące podstawę formułowania przez KSF-M rekomendacji działań na rzecz ograniczania ryzyka systemowego, w tym dotyczących bufora antycyklicznego (utrzymania jego wymogu na poziomie 0%) oraz bufora innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII³¹). Rekomendacje odnosiły się do kryteriów identyfikacji takich podmiotów, metodyki ustalania bufora i jego kalibracji.
- Analizował sytuację na rynku nieruchomości mieszkaniowych, wykorzystując m.in. wskaźniki określone w zaleceniu Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego³².

²⁹ Zadania z tego obszaru są realizowane na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6, 6a i 6b ustawy o Narodowym Banku Polskim.

³⁰ Por. rozdział Działania na rzecz systemu płatniczego.

³¹ O-SII (ang. *other systemically important institution*) to podmiot, który nie jest globalną instytucją systemowo ważną, ale może – ze względu na swoją wielkość, powiązania lub model biznesowy – stwarzać zagrożenie dla stabilności systemu finansowego danego kraju. KSF-M wydaje w tej sprawie opinie, o którą corocznie występuje Komisja Nadzoru Finansowego.

³² Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 21 marca 2019 r. zmieniające zalecenie ERRS/2016/14 w sprawie uzupełniania luk w danych dotyczących sektora nieruchomości (ERRS/2019/3).

-
- Monitorował zagraniczne ekspozycje polskiego sektora bankowego na potrzeby ewentualnego wprowadzenia zasady wzajemności w stosowaniu środków polityki makroostrożnościowej w odniesieniu do innych krajów UE.
 - Prowadził analizy na rzecz przygotowania przez KSF-M opinii dotyczących wysokości wpłat banków na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców³³ oraz możliwości obniżenia docelowego poziomu środków objętych systemem gwarantowania depozytów³⁴.
 - Zapewniał obsługę formalnoprawną uchwał wydawanych przez Komitet, w tym rekomendacji oraz opinii wydawanych w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, oraz brał udział w opiniowaniu przez KSF-M aktów prawnych.
 - Współpracował w imieniu Komitetu z organami i instytucjami Unii Europejskiej, a także z organami makroostrożnościowymi innych państw członkowskich.

Przedstawiciel NBP przewodniczył pracom grupy roboczej o stałym charakterze, będącej zapleczem analitycznym Komitetu. W 2022 r. grupa robocza, opierając się głównie na materiałach NBP, analizowała i omawiała informacje na temat źródeł ryzyka systemowego i ich oceny, w szczególności metodykę identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) i globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (G-SII)³⁵. Przedmiotem jej analiz były również metody oceny adekwatności poziomu kapitałów w sektorze bankowym w kontekście ryzyka systemowego, w tym na potrzeby utworzenia dodatkowych buforów kapitałowych.

Prezes NBP jako Przewodniczący KSF-M przekazał Sejmowi RP informację o działalności Komitetu w zakresie zadań dotyczących nadzoru makroostrożnościowego w 2021 r.³⁶

NBP informował opinię publiczną i uczestników systemu finansowego o bieżących pracach Komitetu za pośrednictwem strony internetowej poświęconej nadzorowi makroostrożnościowemu³⁷.

3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej

Narodowy Bank Polski brał udział w pracach Komitetu Stabilności Finansowej w formule zarządzania kryzysowego (KSF-K). W 2022 r. odbyło się 7 posiedzeń KSF-K. Omówiono podczas nich sytuację

³³ W 2022 r. Komitet wydał dwie opinie dla Rady Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. W związku z nowelizacją przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, od lipca 2022 r. KSF-M nie jest zobowiązany do wydawania kwartalnych opinii dotyczących wysokości wpłat na fundusz.

³⁴ Uchwała nr 64/2022 Komitetu Stabilności Finansowej z dnia 20 października 2022 r. w sprawie opinii dotyczącej obniżenia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach.

³⁵ G-SII (ang. *global systematically important institutions*).

³⁶ Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2536).

³⁷ Strona: www.nbp.pl/nadzormakroostroznościowy. Na stronie są dostępne m.in. komunikaty po posiedzeniach KSF-M, informacje o stosowanych instrumentach makroostrożnościowych oraz opracowania analityczne, w tym raport roczny z działalności KSF-M.

ekonomiczno-finansową banków komercyjnych oraz działania służące zachowaniu stabilności w systemie finansowym.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach powołanej w lipcu 2022 r. narodowej grupy roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych. Koordynuje ona działania mające na celu uporządkowane zastąpienie wskaźników WIBOR i WIBID wskaźnikami WIRON, tj. wskaźnikami referencyjnymi stopy procentowej bazującymi na danych o transakcjach depozytowych O/N³⁸.

Współpraca NBP z krajowymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego obejmowała także:

- członkostwo delegowanego przez Prezesa NBP członka Zarządu NBP w Komisji Nadzoru Finansowego³⁹ oraz członkostwo dwóch przedstawicieli delegowanych przez Prezesa NBP w Radzie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego⁴⁰,
- współdziałanie z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowym Funduszem Gwarancyjnym – na podstawie ustawowych upoważnień dotyczących zasad przekazywania informacji⁴¹.

3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego

W 2022 r. przedmiotem analiz i badań NBP były liczne zagadnienia dotyczące stabilności i rozwoju polskiego systemu finansowego. Ze względu na ustawowe zadanie regulowania płynności banków i ich refinansowania NBP analizował również sytuację pojedynczych banków. Wyniki najważniejszych prac były udostępniane innym instytucjom sieci bezpieczeństwa finansowego. Część z nich została opublikowana w formie cyklicznych opracowań.

- *Raport o stabilności systemu finansowego* (czerwiec, grudzień 2022 r.). Analizy wykazały, że w 2022 r. niepewność dotycząca otoczenia polskiego systemu finansowego istotnie wzrosła z uwagi na niesprzyjające tendencje makroekonomiczne i agresję Rosji na Ukrainę, a ogólna ocena ryzyka systemowego się pogorszyła. Raporty koncentrowały się na ocenie, jakie są: możliwe konsekwencje urzeczywistnienia ryzyka prawnego związanego z mieszkaniowymi kredytami walutowymi, skutki niektórych zmian ustawowych (np. „wakacji kredytowych”) dla wyników finansowych banków oraz wpływ zmian stóp procentowych NBP i wymogów nadzorczych na spadek dynamiki kredytów mieszkaniowych. Zwrócono uwagę na pogorszenie wyników finansowych sektora bankowego mimo wzrostu stóp procentowych. Było to konsekwencją głównie kosztów ryzyka prawnego walutowych kredytów mieszkaniowych i wprowadzonych „wakacji kredytowych”. Ograniczyło to możliwości zwiększania kapitałów własnych przez banki poprzez

³⁸ Informacje na temat prac tej grupy są publikowane na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego.

³⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660, z późn. zm.).

⁴⁰ Na podstawie art. 7 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2253).

⁴¹ Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz art. 328 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

zatrzymanie przez nie zysków. Testy warunków skrajnych wykazały, że kapitały zgromadzone w polskim sektorze bankowym są wystarczające do absorpcji ekonomicznych skutków nawet kilku negatywnych scenariuszy łącznie. Jednak wraz z wejściem w życie pełnego wymogu MREL⁴² pod koniec 2023 r. po raz pierwszy od wielu lat może dojść do istotnego zmniejszenia nadwyżek kapitałowych w polskim systemie bankowym, co ograniczy skłonność i zdolność banków do rozwijania akcji kredytowej. Pozytywnym zjawiskiem w 2022 r. było zmniejszenie ryzyka zarażania w sektorze bankowym z uwagi na skuteczną restrukturyzację Getin Noble Bank SA. Raporty zawierały także rekomendacje pożądanych działań mających na celu ograniczenie ryzyka dla stabilności systemu finansowego w Polsce.

- *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2021 r.* (listopad 2022 r.). W opracowaniu omówiono działania instytucji oraz rynków finansowych w Polsce. Na koniec 2021 r. aktywa instytucji finansowych wyniosły 3,5 bln zł i były o 9,6% wyższe niż rok wcześniej. Wzrost wartości aktywów polskiego systemu finansowego w 2021 r. był niższy niż w roku poprzednim, co przy wysokiej dynamice PKB powodowało obniżenie relacji aktywów systemu finansowego do PKB (z 136,6% w 2020 r. do 133,4% na koniec 2021 r.). Do wzrostu aktywów przyczyniły się przede wszystkim wyniki sektora bankowego i OFE. Sektor bankowy nadal był największą częścią polskiego systemu finansowego – na koniec 2021 r. aktywa banków stanowiły 73% aktywów całego sektora. Podobnie jak w minionych latach kredyty, w szczególności kredyty dla gospodarstw domowych, stanowiły największą część aktywów sektora bankowego. Drugą pozycję pod względem wartości zajmowały papiery skarbowe i gwarantowane przez Skarb Państwa. Kapitalizacja krajowego rynku akcji w 2021 r. zwiększyła się do 1,33 bln zł (o 22,4%), co było wynikiem przede wszystkim wzrostu cen notowanych instrumentów. W 2021 r. wśród inwestorów indywidualnych utrzymało się duże zainteresowanie obrotem akcjami.
- *Sytuacja na rynku kredytowym*⁴³. W kwartalnych opracowaniach przedstawiono stan i prognozy zmian polityki kredytowej banków oraz kształtowanie się popytu na kredyt. Agresja Rosji na Ukrainę, oczekiwania UKNF dotyczące podniesienia przez banki minimalnych buforów dochodowych dla nowych kredytobiorców oraz podwyżki stóp procentowych przyczyniły się do zaostrzenia polityki kredytowej banków w I połowie 2022 r., a także do spadku popytu we wszystkich segmentach kredytów dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. W kolejnych miesiącach wskutek pogarszania się perspektyw gospodarczych, stagnacji na rynku nieruchomości i ryzyka geopolitycznego banki utrzymywały dotychczasowe kryteria i warunki udzielania kredytów. Odnotowały również dalszy spadek popytu na wszystkie rodzaje kredytów (z wyjątkiem krótkoterminowych kredytów dla przedsiębiorstw).
- *Poziom antycyklicznego bufora kapitałowego w Polsce*. Prowadzone w cyklu kwartalnym analizy wskazywały, że tempo wzrostu kredytów nie kreowało nierównowagi w gospodarce i systemie finansowym. Standardowa miara w postaci luki kredytowej (tj. odchylenia między relacją zadłużenia prywatnego sektora niefinansowego do PKB a długoterminowym trendem) pozostawała ujemna, nie wystąpiła zatem konieczność utworzenia antycyklicznego bufora kapitałowego.

⁴² MREL (ang. *minimum requirement for own funds and eligible liabilities*) oznacza minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych instytucji finansowych. Wymóg został wprowadzony, aby organy przymusowej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogły stosować instrument umorzenia lub konwersji długu na kapitał w celu dokonania przymusowej restrukturyzacji (*resolution*). Wymóg wynika z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw.

⁴³ Materiał jest opracowywany kwartalnie na podstawie ankiet kierowanych do przewodniczących komitetów kredytowych banków komercyjnych.

- *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce* (raport za 2021 r. – wrzesień 2022 r.; raporty kwartalne z 2022 r.). Popyt na rynku nieruchomości mieszkaniowych rósł aż do I kwartału 2022 r., po czym uległ ograniczeniu, w szczególności na skutek wzrostu kosztów finansowania i zacieśnienia polityki kredytowej przez banki. Ceny nominalne mieszkań rosły, a ceny realne nie zmieniły się istotnie od III kwartału 2022 r. Pomimo wyraźnego spadku popytu ceny mieszkań nie spadły z powodu ograniczenia ich podaży oraz dynamicznie rosnących kosztów czynników produkcji. W II i III kwartale 2022 r. obserwowano istotny wzrost popytu na mieszkania na wynajem, co spowodowało wzrost czynszów. Na rynku nieruchomości komercyjnych nadal rósł popyt na powierzchnie magazynowe i produkcyjne, spadał natomiast popyt na powierzchnie biurowe (oprócz lokali o najwyższym standardzie) i handlowe.

NBP prowadził ponadto badania dotyczące wybranych aspektów ryzyka systemowego i polityki makroostrożnościowej. Projekty badawcze dotyczyły m.in. zróżnicowania wpływu zmian w wymogach kapitałowych na banki w Polsce, determinant podaży kredytów i metod jej prognozowania oraz wyznaczania bufora antycyklicznego na podstawie ekonometrycznych modeli wczesnego ostrzegania. Analizy dotyczyły również innowacji technologicznych w systemie finansowym, rozwoju nowych form udzielania kredytu konsumenckiego oraz tworzonych regulacji europejskich w odniesieniu do kryptoaktywów.

3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej

W 2022 r. Narodowy Bank Polski współpracował z instytucjami UE odpowiedzialnymi za ocenę ryzyka systemowego i przeciwdziałanie jego narastaniu. Prezes NBP jest członkiem Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego. Przedstawiciele NBP brali aktywny udział w pracach struktur ERRS oraz ESBC. Dotyczyły one m.in.: przygotowań do przeglądu ram polityki makroostrożnościowej w UE, ryzyka wynikającego z rozwoju rynku kryptoaktywów, ograniczania zagrożeń na rynku nieruchomości komercyjnych, ryzyka cybernetycznego, funkcjonowania kontrahentów centralnych (*central counterparty*, CCP) oraz rozwoju metodyki testów warunków skrajnych.

Ponadto w 2022 r. przedstawiciele NBP brali udział w posiedzeniach Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (Board of Supervisors, European Banking Authority, EBA), Regionalnej Grupy Konsultacyjnej dla Europy przy Radzie Stabilności Finansowej (Financial Stability Board, FSB) oraz Europejskiej (Wiedeńskiej) Inicjatywy Koordynacyjnej (Vienna Initiative).

Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach kolegów do spraw przymusowej restrukturyzacji (*resolution college*) utworzonych dla transgranicznych europejskich grup bankowych, których częścią są banki działające w Polsce.

W 2022 r. NBP po raz kolejny wziął udział w badaniu dotyczącym rozwoju światowego i krajowego rynku walutowego oraz pozagiełdowych instrumentów pochodnych. Jest ono koordynowane przez Bank

Rozrachunków Międzynarodowych (Bank for International Settlements, BIS) i realizowane raz na 3 lata. Wyniki badania dla Polski zostały opublikowane na stronie internetowej NBP.

3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej

W 2022 r. nie było konieczności udzielenia bankom wsparcia płynnościowego w postaci kredytu refinansowego (na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6a oraz art. 42 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim).

W 2022 r. Zarząd NBP zwolnił z obowiązku utrzymywania części rezerwy obowiązkowej jeden bank objęty postępowaniem naprawczym – bank ten korzystał ze zwolnienia do 2 października 2022 r.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- przewodniczenie pracom KSF-M i udział w pracach KSF-K, w tym wykorzystanie w szerokim zakresie analiz i opracowań NBP przy podejmowaniu decyzji przez KSF-M,
- prowadzenie analiz i badań mających na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależnościach systemu finansowego i gospodarki, a także operacjonalizację polityki makroostrożnościowej,
- współpraca z instytucjami europejskimi na rzecz przeciwdziałania narastaniu ryzyka systemowego.

4. Działalność emisyjna⁴⁴

Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej. Banknoty i monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym na terytorium kraju. Dzięki wprowadzaniu na rynek banknotów i monet w pełnej strukturze nominałowej NBP zapewnia płynność rozliczeń gotówkowych i odpowiednią jakość znaków pieniężnych w obiegu.

4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu

Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) według stanu na 31 grudnia 2022 r. wyniosła 368,6 mld zł. W stosunku do stanu na 31 grudnia 2021 r. wzrosła o 13,1 mld zł, tj. o 3,7%.

W 2022 r. odnotowano znaczny wzrost zapotrzebowania na gotówkę związany z agresją Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r. Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu osiągnęła maksymalny poziom 14 marca 2022 r. i wyniosła 395,7 mld zł. W późniejszym okresie sytuacja na rynku gotówkowym się ustabilizowała – od czerwca 2022 r. następował stopniowy spadek wartości gotówki w obiegu.

Największą dynamiką wzrostu wartości w obiegu charakteryzowały się najwyższe nominały: 500 zł (wzrost o 26,9%) oraz 200 zł (12,4%). W przypadku nominałów 100 zł i 50 zł nastąpił spadek, wynoszący odpowiednio 7,0% i 2,2%. W przypadku najniższych nominałów odnotowano wzrosty: 7,6% dla 20 zł oraz 3,3% dla 10 zł.

W 2022 r. zaopatrywanie banków i Poczty Polskiej SA w pieniądz gotówkowy odbywało się w sposób niezakłócony, pomimo gwałtownego wzrostu zapotrzebowania związanego z agresją Rosji na Ukrainę.

W 2022 r. producenci znaków pieniężnych dostarczyli do NBP 542,8 mln sztuk banknotów i 438,7 mln sztuk monet. Oznacza to, że w porównaniu z dostawami w 2021 r. (513,4 mln sztuk banknotów i 803,7 mln sztuk monet) liczba zakupionych przez NBP banknotów wzrosła o 5,7%, a liczba monet zmniejszyła się o 45,4%.

4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich

Narodowy Bank Polski emituje monety i banknoty o wartości kolekcjonerskiej, upamiętniając ważne rocznice historyczne i sławnych Polaków. Dąży również do rozwijania zainteresowania polską kulturą, nauką i tradycją.

Zgodnie z planem emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych Narodowy Bank Polski wyemitował w 2022 r. 2,4 tys. sztuk złotych monet kolekcjonerskich, 200 tys. sztuk srebrnych monet

⁴⁴ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 4 i art. 31–37 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

kolekcyjnych oraz 80 tys. sztuk banknotów kolekcyjnych (w 2021 r. 10,8 tys. sztuk złotych monet, 252 tys. sztuk srebrnych monet, 80 tys. sztuk banknotów kolekcyjnych).

W 2022 r. w ramach 21 tematów wyemitowano 28 monet kolekcyjnych oraz banknot kolekcyjny.

Wśród wyemitowanych wartości kolekcyjnych na uwagę zasługują m.in.:

- *Ochrona polskiej granicy wschodniej* – banknot kolekcyjny o nominale 20 zł oraz moneta srebrna o nominale 10 zł,
- seria *Wielcy polscy ekonomiści*, w ramach której w 2022 r. zostały wyemitowane monety srebrne o nominale 10 zł przedstawiające wizerunki: Władysława Grabskiego, Leona Biegeleisena, Jana Stanisława Lewińskiego, Władysława Zawadzkiego, Michała Kaleckiego,
- *100-lecie Portu Gdynia* – moneta srebrna o nominale 20 zł,
- *30. rocznica powołania Straży Granicznej* – moneta srebrna o nominale 10 zł.

W 2022 r. Narodowy Bank Polski kontynuował emisję złotych monet inwestycyjnych *Bielik* o wartości nominalnej 500 zł, 200 zł, 100 zł i 50 zł, jak również emisję monet obiegowych o wartości nominalnej 5 zł z wizerunkiem okolicznościowym.

W 2022 r. banknot *Lech Kaczyński. Warto być Polakiem* został nagrodzony przez międzynarodowych ekspertów z dziedziny produkcji banknotów i druków zabezpieczonych podczas High Security Printing EMEA w Tallinie (nagroda za najlepszy banknot kolekcyjny 2021 r.).

4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego

W 2022 r. przeprowadzono m.in. następujące działania związane z funkcjonowaniem obrotu gotówkowego:

- Zaopatrywano banki w znaki pieniężne. W 2022 r. banki oraz podmioty mające ustawowe upoważnienie do pobierania z NBP i odprowadzania do NBP polskiej waluty odprowadziły 190,0 mld zł (w 2021 r. – 152,1 mld zł), a pobrały 203,1 mld zł (w 2021 r. – 185,9 mld zł), z czego 62,7 mld zł w systemie depozytowym (w 2021 r. – 69,7 mld zł) oraz 140,4 mld zł w systemie podstawowym (w 2021 r. – 116,2 mld zł)⁴⁵. W 2022 r. w porównaniu z 2021 r. odnotowano wzrost wartości pobrań gotówki z NBP o 9,3% oraz wzrost jej odprowadzeń do NBP o 24,9%. Różnica pomiędzy wartością pobrań i odprowadzeń w 2022 r. wyniosła 13,1 mld zł (33,8 mld zł w 2021 r.). W początkowym okresie agresji Rosji na Ukrainę, na przełomie lutego i marca 2022 r., okresowo wystąpił gwałtowny wzrost zapotrzebowania na walutę polską, charakteryzujący się wysokim dziennym poziomem wartości pobrań z NBP (maksymalnie 12,5 mld zł w dniu 28 lutego 2022 r.,

⁴⁵ W systemie podstawowym polska waluta jest pobierana ze skarbców oddziałów okręgowych NBP po przekazaniu NBP środków na ten cel. W systemie depozytowym waluta polska, będąca własnością NBP, jest przechowywana w skarbcach jednostek organizacyjnych banków i pobierana po przekazaniu Bankowi środków na ten cel.

w poprzednim roku średnio dziennie 0,7 mld zł). Następnie sytuacja się ustabilizowała i w późniejszych okresach notowano powrót gotówki do NBP.

- Umożliwiano zamianę monet na banknoty lub monety o odpowiednio wysokich nominałach za pomocą urządzeń samoobsługowych. W oddziałach okręgowych NBP zainstalowano 8 kolejnych urządzeń (łącznie działa 29 urządzeń), a klienci niektórych banków mogli korzystać przy wymianie z systemu płatności natychmiastowych BLIK. Łączna liczba transakcji zamiany wyniosła 164 tys., wymieniono 224 mln szt. monet o wartości 137 mln zł. Wprowadzenie tej usługi pozwoliło na ograniczenie produkcji nowych monet, a szacowane oszczędności w 2022 r. wyniosły około 33 mln zł. Usługa zamiany monet została nagrodzona prestiżową nagrodą *Excellence in Currency* podczas dorocznej międzynarodowej konferencji The Coin Conference zorganizowanej przez organizację International Association of Currency Affairs.
- W związku z agresją Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski i Narodowy Bank Ukrainy zawarły 18 marca 2022 r. umowę w sprawie wymiany waluty ukraińskiej na walutę polską. Miało to na celu ułatwienie uchodźcom korzystania ze środków pieniężnych. Program był prowadzony w 100 placówkach banku PKO BP SA⁴⁶. Skorzystało z niego około 103 tys. obywateli Ukrainy, wymieniono gotówkę o wartości 728 mln UAH (równowartość około 98 mln zł). Wszystkie hrywny skupione przez NBP od PKO BP SA zostały odkupione przez Narodowy Bank Ukrainy. We wszystkich rozliczeniach między stronami stosowano ten sam kurs wymiany obowiązujący w danym okresie, bez prowizji i opłat. Przeprowadzenie wymiany hrywien w Polsce zostało uznane przez inne kraje za wzorcowe.

4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego

W 2022 r. kontynuowała prace Rada do spraw obrotu gotówkowego (organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP). Rozpoczęto wprowadzanie przyjętej w 2021 r. przez Zarząd NBP Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego. Działania miały charakter analityczny, legislacyjny, samoregulacyjny oraz rekomendacyjny i dotyczyły: powszechnej akceptacji i dostępności gotówki, płynnego zaopatrywania rynku w walutę polską, bezpieczeństwa fizycznego banknotów i monet oraz cyberbezpieczeństwa systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym.

Ponadto w 2022 r. NBP wprowadził usprawnienia procesu wymiany znaków pieniężnych, w tym dla podmiotów profesjonalnie zajmujących się obsługą gotówki⁴⁷. Kontynuowano również współpracę z uczestnikami rynku obrotu gotówkowego w zakresie wdrożenia przez nich standardu GS1 przy odprowadzaniu gotówki do NBP.

⁴⁶ Program trwał od 25 marca do 9 września 2022 r.

⁴⁷ Nowelizacja zarządzenia nr 31/2013 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wymiany znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Urz. NBP z 2022 r. poz. 23).

4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w obiegu znajdowało się 2 974,44 mln szt. banknotów powszechnego obiegu oraz 1 818,36 mln szt. monet 1-złotowych, 2-złotowych⁴⁸ i 5-złotowych.

W 2022 r. w porównaniu z 2021 r. odnotowano spadek liczby ujawnionych fałszyfikatów banknotów: z 6035 szt. do 4094 szt. oraz spadek liczby ujawnionych fałszyfikatów monet: z 406 szt. do 230 szt.⁴⁹ Ogólna liczba fałszyfikatów banknotów i monet przypadająca na milion znaków pieniężnych spadła w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 1,07 szt. (1,37 szt. w 2021 i 2020 r. oraz 1,91 szt. w 2019 r.). Dane dotyczące liczby fałszerstw znaków pieniężnych ujawnionych w latach 2019–2022 przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Liczba ujawnionych fałszyfikatów polskich znaków pieniężnych w latach 2019–2022

Falszyfikaty	2019	2020	2021	2022
Banknoty	6 467	4 697	6 035	4 094
Monety	718	429	406	230
Ogółem	7 185	5 126	6 441	4 324

Źródło: dane NBP.

W 2022 r. – w ramach realizacji Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego oraz w odpowiedzi na postęp technologiczny – zmieniono regulacje prawne dotyczące ochrony znaków pieniężnych przed fałszowaniem. W wyniku uzgodnień przeprowadzonych z udziałem NBP 7 kwietnia 2022 r. Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenie w sprawie znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności oraz fałszywych znaków pieniężnych⁵⁰ (zastępujące zarządzenie Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 31 sierpnia 1989 r. w sprawie zatrzymania fałszywych znaków pieniężnych).

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- utrzymanie niezakłóconego zaopatrywania banków w znaki pieniężne mimo zwiększonego zapotrzebowania na gotówkę w związku z agresją Rosji na Ukrainę,
- realizacja Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego,
- uruchomienie dla uchodźców z Ukrainy usługi wymiany hrywny na walutę polską – na mocy umowy pomiędzy NBP i NBU,
- usprawnienie procesu wymiany znaków pieniężnych i współpraca z uczestnikami rynku obrotu gotówkowego w zakresie wdrażania przez nich standardów GS1 przy odprowadzaniu gotówki do NBP,
- zmiana regulacji prawnych dotyczących ochrony znaków pieniężnych przed fałszowaniem.

⁴⁸ Bez monet wykonanych ze stopu Nordic Gold.

⁴⁹ W 2022 r. ujawniono fałszyfikaty monet powszechnego obiegu wyłącznie o nominałach 2 zł i 5 zł. Ogólna liczba monet powszechnego obiegu (bez monet ze stopu Nordic Gold) na 31 grudnia 2022 r. wyniosła 21 679,86 mln szt.

⁵⁰ Dz. U. z 2022 r., poz. 776.

5. Zarządzanie rezerwami dewizowymi⁵¹

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim bank centralny gromadzi rezerwy dewizowe i zarządza nimi, a także podejmuje czynności mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego i płynności płatniczej kraju. W warunkach płynnego kursu walutowego rezerwy dewizowe służą przede wszystkim wzmocnieniu wiarygodności finansowej kraju, przez co przyczyniają się do zmniejszenia kosztu finansowania na globalnych rynkach oraz obniżenia zmienności kursu złotego, a także do ograniczenia ryzyka gwałtownego odpływu kapitału. Incydentalnie mogą być wykorzystane do wsparcia stabilności rynków finansowych lub sektora bankowego w przypadku znaczących zaburzeń ich funkcjonowania.

5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych

W 2022 r. oficjalne aktywa rezerwowe⁵² NBP wzrosły:

- w przeliczeniu na euro: o 9,9 mld (6,7%), do 156,5 mld euro,
- w przeliczeniu na dolary amerykańskie: o 0,6 mld (0,4%), do 166,7 mld USD,
- w przeliczeniu na złote: o 59,6 mld (8,8%), do 733,8 mld zł.

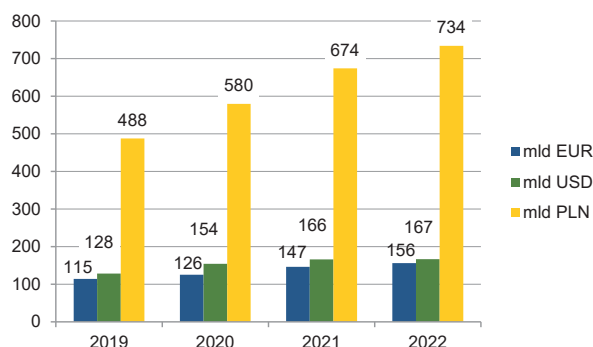
Do wzrostu oficjalnych aktywów rezerwowych w największym stopniu przyczyniły się: dodatnie saldo przepływów zewnętrznych oraz zwiększenie wykorzystania równoczesnych transakcji *repo* i *reverse repo*, zawieranych w celu podwyższenia dochodowości rezerw dewizowych. Skalę wzrostu oficjalnych aktywów rezerwowych ograniczył ujemny dochód z inwestowania rezerw, związany ze spadkiem cen papierów wartościowych.

Na koniec 2022 r. zasób złota NBP wynosił 228,7 tony.

⁵¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 oraz art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

⁵² Zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego do oficjalnych aktywów rezerwowych zalicza się łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne posiadane przez bank centralny. Kategoria ta obejmuje złoto monetarne, specjalne prawa ciągnięcia (SDR), pozycję rezerwową w MFW oraz aktywa w walutach obcych, głównie w formie papierów wartościowych, lokat i gotówki.

Wykres 17. Oficjalne aktywa rezerwowe w latach 2019–2022 (stan na koniec danego roku)

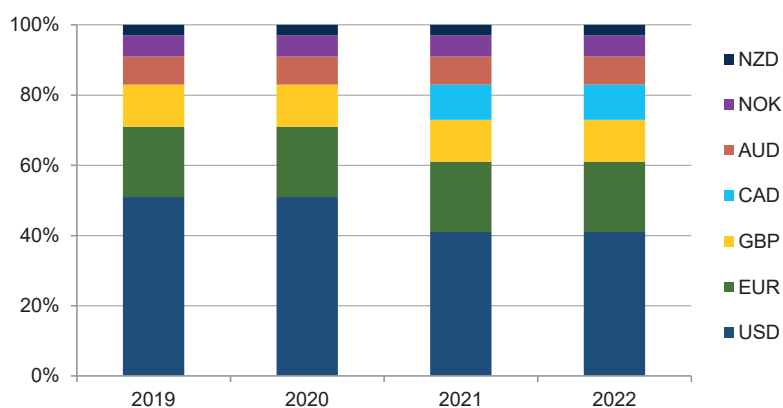
Źródło: dane NBP.

5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi⁵³

Priorytetem w zarządzaniu rezerwami dewizowymi jest zapewnienie bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz ich niezbędnej płynności. Narodowy Bank Polski, spełniając te kryteria, podejmuje jednocześnie działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w horyzoncie długookresowym.

W 2022 r. podstawowe parametry rezerw dewizowych nie zmieniły się istotnie w porównaniu z poprzednim rokiem. Na koniec 2022 r. struktura walutowa rezerw przedstawiała się następująco: 41% USD, 20% EUR, 12% GBP, 10% CAD, 8% AUD, 6% NOK i 3% NZD, a *modified duration*⁵⁴ wynosiło 3,0. Ekspozycja na rynki akcji USA, strefy euro i Wielkiej Brytanii uzyskana w wyniku kontraktów *equity index futures* odpowiadała 2,9% wartości rezerw walutowych.

Wykres 18. Struktura walutowa rezerw w latach 2019–2022 (stan na koniec danego roku)

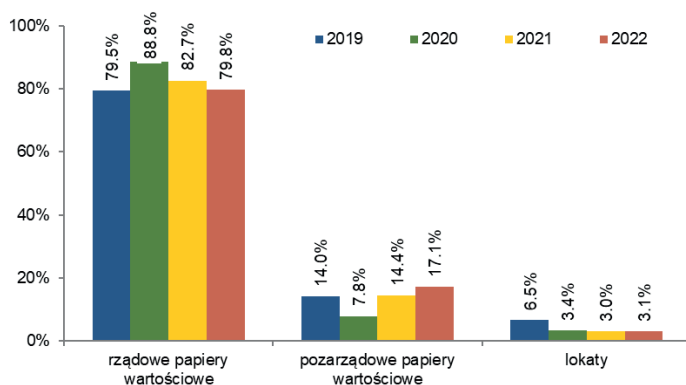
Źródło: dane NBP.

⁵³ Bez uwzględnienia środków walutowych na rachunkach MF w NBP.

⁵⁴ *Modified duration* stanowi miarę ryzyka stopy procentowej, określającą wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Podobnie jak w poprzednich latach dominujący udział w rezerwach walutowych NBP w 2022 r. miały rządowe papiery wartościowe, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności (Wykres 19). Narodowy Bank Polski inwestował również w pozarządowe papiery wartościowe, w tym emitowane przez agencje rządowe oraz przedsiębiorstwa niefinansowe, a część środków utrzymywał w postaci krótkoterminowych lokat w bankach o wysokiej wiarygodności kredytowej. Część papierów wartościowych w portfelu NBP (0,8% rezerw walutowych) stanowią zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju. Przy zarządzaniu portfelami inwestycyjnymi wykorzystywano również transakcje *bond futures*.

Wykres 19. Udział instrumentów inwestycyjnych w rezerwach dewizowych NBP (z wyłączeniem złota) w latach 2019–2022 (stan na koniec danego roku)

Źródło: dane NBP.

W 2022 r. Narodowy Bank Polski realizował zadania związane z rozwojem metod prognozowania długoterminowych stóp zwrotu z inwestycji, a także prowadził analizy dotyczące możliwości dalszej dywersyfikacji rezerw dewizowych, w tym przez rozszerzenie stosowanego instrumentarium.

5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi

Jednym z ważniejszych elementów zarządzania rezerwami dewizowymi jest zarządzanie ryzykiem, które towarzyszy dokonywanym inwestycjom. Jego podstawę stanowi system limitów i ograniczeń inwestycyjnych.

Tabela 5. Ograniczenia inwestycyjne obowiązujące w zarządzaniu ryzykiem finansowym w NBP

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i obligacji pozarządowych w rezerwach Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów NBP Ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych Minimalny wymagany rating papierów wartościowych Limity dla emitentów papierów wartościowych

Ryzyko	Metody ograniczania
	Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych
Rynkowe	Struktura walutowa Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Poziom <i>modified duration</i> Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Ograniczenie ekspozycji na <i>equity index futures</i>
Płynności	Inwestowanie na rynkach finansowych charakteryzujących się wysoką płynnością Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

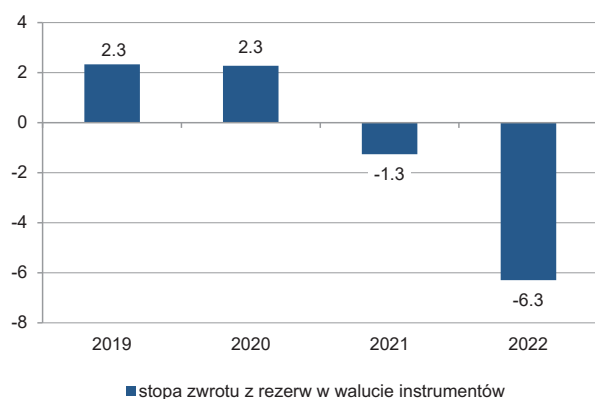
Źródło: dane NBP.

5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych⁵⁵

Wysokość stopy zwrotu z inwestowania rezerw walutowych zależy przede wszystkim od uwarunkowań rynkowych: zmian kursów walutowych, poziomu rentowności oraz zmian cen instrumentów inwestycyjnych.

W 2022 r. nastąpił znaczny, nienotowany od dekad, wzrost rentowności, czyli spadek cen papierów wartościowych. Wynikał on z gwałtownego wzrostu inflacji, związanego m.in. ze wzrostem cen surowców oraz żywności i prowadzącego do zacieśniania polityki pieniężnej głównych banków centralnych (przede wszystkim Rezerwy Federalnej). W tych warunkach w 2022 r. stopa zwrotu z inwestowania rezerw walutowych liczona w walucie instrumentów⁵⁶ wyniosła -6,3% (Wykres 20, Wykres 21).

Wykres 20. Stopa zwrotu z rezerw walutowych NBP bez uwzględniania wpływu zmian kursów walutowych w latach 2019–2022 (w %)

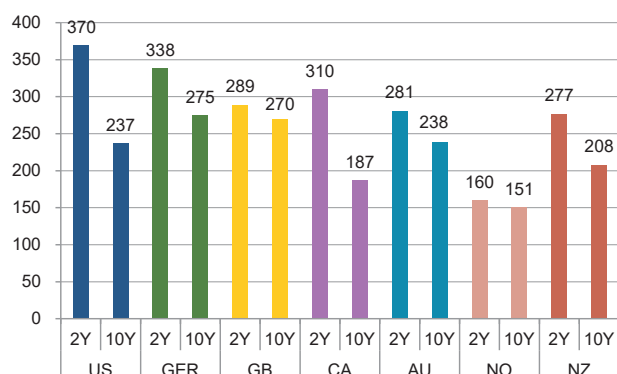

Źródło: dane NBP.

⁵⁵ Rezerwy walutowe odpowiadają rezerwom dewizowym z wyłączeniem złota.

⁵⁶ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w walucie poszczególnych portfeli inwestycyjnych jest wyliczana na podstawie dziennych zmian wartości rynkowej instrumentów (bez uwzględniania wpływu zmian kursów walutowych).

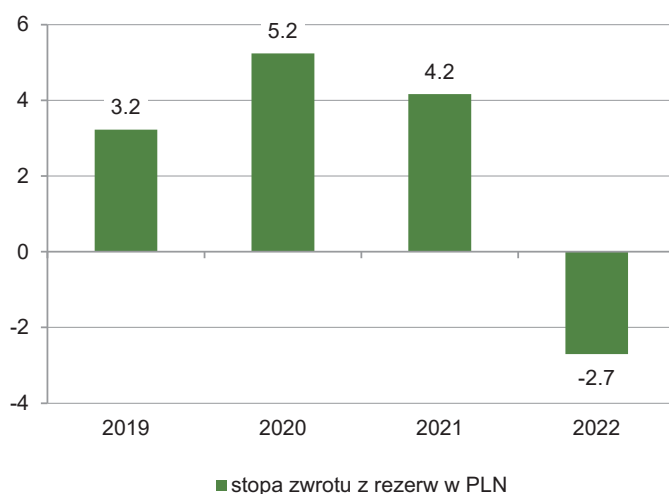
Wykres 21. Zmiany rentowności 2-letnich i 10-letnich papierów rządowych na głównych rynkach w 2022 r. (w punktach bazowych)

Źródło: dane NBP.

Niekorzystny wpływ spadku cen papierów wartościowych na dochodowość rezerw częściowo skompensowała aprecjacja większości walut rezerwowych względem złotego⁵⁷ (Wykres 23). W 2022 r. stopa zwrotu z rezerw wyliczona w złotych⁵⁸ wyniosła -2,7% (Wykres 22) i kształtowała się powyżej stopy zwrotu wyliczonej w walucie instrumentu.

Wykres 22. Stopa zwrotu z rezerw walutowych z uwzględnieniem wpływu zmian kursów walutowych w latach 2019–2022 (w %)

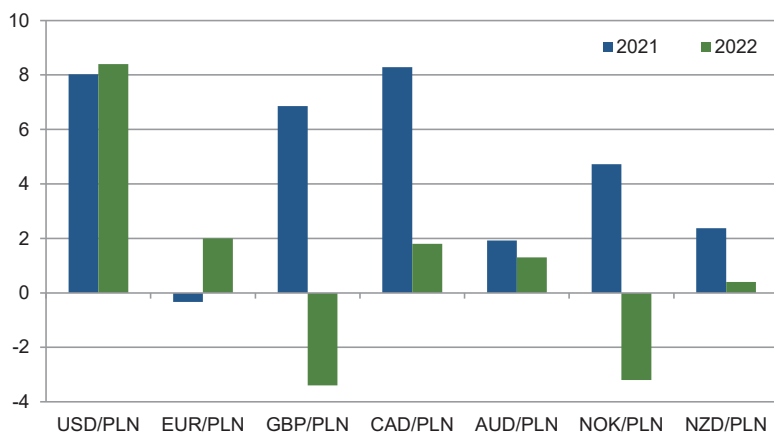

Źródło: dane NBP.

⁵⁷ Wzrost kursów: USD/PLN o 8,4%, EUR/PLN o 2,0%, CAD/PLN o 1,8%, AUD/PLN o 1,3% i NZD/PLN o 0,4%, spadek kursów GBP/PLN o 3,4% i NOK/PLN o 3,2% (kursy średnie NBP).

⁵⁸ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w złotych dodatkowo uwzględnia wpływ zmian kursów walut rezerwowych w relacji do złotego.

Wykres 23. Zmiany kursów głównych walut rezerwowych w relacji do złotego w 2021 i 2022 r. (w %)

Źródło: dane NBP.

5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej

W 2022 r. wynik działalności inwestycyjnej związanej z zarządzaniem rezerwami dewizowymi (bez uwzględnienia zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych) był ujemny i wyniósł -28,8 mld zł wobec -1,7 mld zł w 2021 r. Wpłynęły na to przede wszystkim koszty niezrealizowane z tytułu wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (-25,3 mld zł) oraz wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji *futures* i sprzedaży papierów wartościowych (-9,9 mld zł). Na kształtowanie się dochodu z działalności inwestycyjnej wpłynął ponadto dodatni wynik odsetkowy od lokat i dłużnych papierów wartościowych (6,5 mld zł).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i złota w 2022 r. wyniósł 25,5 mld zł, natomiast koszty niezrealizowane wyceny kursowej zasobów walut obcych: -1,4 mld zł⁵⁹.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- zwiększenie zaangażowania w tzw. zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju,
- rozwój metod prognozowania długoterminowych stóp zwrotu z inwestycji NBP,
- przeprowadzenie analiz dotyczących możliwości dalszej dywersyfikacji rezerw dewizowych.

⁵⁹ Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP dodatnie różnice z wyceny kursowej (przychody niezrealizowane) nie wpływają na wynik finansowy NBP, lecz są ujmowane w pasywach bilansu NBP. Koszty z tytułu niezrealizowanych ujemnych różnic z wyceny kursowej pomniejszają natomiast wynik finansowy NBP, podobnie jak koszty z tytułu zrealizowanych różnic kursowych.

6. Działalność dewizowa⁶⁰

Działalność dewizowa polega na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz kontroli: działalności kantorowej, w tym w zakresie wypełnienia obowiązków nałożonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, korzystania z udzielonych indywidualnych zezwoleń dewizowych, a także wykonania przez rezydentów i przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Celem tej działalności jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego.

6.1. Rejestr działalności kantorowej

W 2022 r. dokonano 745 wpisów do rejestru działalności kantorowej (w 2021 r. – 687), z tego 147 wpisów dotyczyło nowych przedsiębiorców rozpoczynających działalność (w 2021 r. – 117). Pozostałe wpisy polegały na wykreśleniu figurujących w nim przedsiębiorców oraz zmianie danych w rejestrze.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w Polsce działało 4577 kantorów (w 2021 r. – 4664).

6.2. Decyzje w sprawach dewizowych

W 2022 r. wydano ogółem 24 decyzje dewizowe, z tego 14 zezwoleń i 10 innych decyzji (w 2021 r. – 30 decyzji dewizowych). Zezwolenia zostały udzielone na odstępnie od ograniczeń w zakresie dokonywania obrotu dewizowego z nierezydentami z krajów nienależących do UE, OECD oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (European Economic Area). Inne decyzje dotyczyły m.in. przedłużenia terminu ważności zezwolenia.

6.3. Kontrola obrotu dewizowego

Kontrolą prowadzoną przez Prezesa NBP w 2022 r. zostali objęci rezydenci podlegający obowiązkowi przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz podmioty gospodarcze prowadzące działalność kantorową.

⁶⁰ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 3 i art. 52 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim, art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2022 r. poz. 593, z późn. zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 309).

W 2022 r. przeprowadzono ogółem 751 kontroli (w 2021 r. – 871), w tym:

- 203 kontrole w zakresie wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2021 r. – 279),
- 547 kontroli działalności kantorowej (w 2021 r. – 592),
- 1 kontrolę realizacji indywidualnych zezwoleń dewizowych (w 2021 r. – 0).

Nieprawidłowości stwierdzono w toku 397 kontroli, czyli w 53% wszystkich przeprowadzonych kontroli (w 2021 r. – 52%), w tym podczas:

- 109 kontroli wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2021 r. – 138),
- 287 kontroli działalności kantorowej (w 2021 r. – 318),
- 1 kontroli realizacji indywidualnych zezwoleń dewizowych (w 2021 r. – 0).

Stwierdzono 5 przypadków rażącego naruszenia warunków prowadzenia działalności kantorowej, co spowodowało wydanie 5 decyzji o zakazie wykonywania takiej działalności i wykreśleniu z rejestru działalności kantorowej (w 2021 r. – 1). Wydano również 30 decyzji o nałożeniu pieniężnej kary administracyjnej w związku ze stwierdzeniem niedopełnienia przez podmioty prowadzące działalność kantorową obowiązków wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. NBP zawiadomił właściwe organy finansowe o 438 przypadkach naruszenia prawa. Po przeprowadzeniu stosownych postępowań urzędy skarbowe i urzędy celno-skarbowe poinformowały NBP o: ukaraniu 86 podmiotów, 127 przypadkach złożenia tzw. czynnego żalu oraz o 6 przypadkach dobrowolnego poddania się odpowiedzialności. Wyniki wszystkich kontroli w zakresie wypełniania przez przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązków określonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu zostały przekazane Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej.

Podjęmowane przez NBP działania kontrolne zapewniają:

- zgodność obrotu wartościami dewizowymi w kantorach z zasadami prowadzenia działalności regulowanej,
- prawidłowe wypełnianie obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- zgodność przekazywanych przez sprawozdawców danych do bilansu płatniczego z dokumentami źródłowymi.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- przeprowadzenie 751 kontroli,
- wydanie 24 decyzji dewizowych i 35 decyzji związanych z naruszeniem warunków lub niedopełnieniem obowiązków dotyczących wykonywania działalności kantorowej.

7. Działania na rzecz systemu płatniczego⁶¹

Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego obejmują działania operacyjne, w tym prowadzenie systemów płatności i przeprowadzanie rozrachunków międzybankowych, działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego, w tym organizowanie rozliczeń pieniężnych i przygotowywanie odpowiednich regulacji prawnych, oraz nadzór systemowy nad systemem płatniczym.

Celem Narodowego Banku Polskiego jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu płatniczego, umożliwiającego szybki i bezpieczny transfer środków pieniężnych pomiędzy osobami fizycznymi, podmiotami gospodarczymi, instytucjami publicznymi lub innymi podmiotami, które są stronami płatności.

7.1. Realizacja zadań operacyjnych

7.1.1. Obsługa rachunków w systemie SORBNET2

System SORBNET2 jest systemem płatności typu RTGS. Służy głównie do prowadzenia rachunków bieżących i dokonywania rozrachunku międzybankowego płatności w złotych. W systemie RTGS zlecenia płatnicze są realizowane zgodnie z zasadą rozrachunku brutto (przetwarzanie zleceń pojedynczo, bez ich wzajemnego kompensowania) oraz zasadą rozrachunku w czasie rzeczywistym (przetwarzanie zleceń na bieżąco w ciągu dnia).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w systemie SORBNET2 prowadzono rachunki bieżące w złotych dla 47 banków (w 2021 r. – 46), rachunek bieżący Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz rachunki KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA. W 2022 r. 3 rachunki bieżące w złotych zostały otwarte⁶², 2 zamknięto⁶³, a 1 rachunek został przejęty w wyniku przymusowej restrukturyzacji⁶⁴.

W 2022 r. w systemie SORBNET2 zrealizowano 5,4 mln zleceń (w 2021 r. – 4,6 mln) na kwotę 131,0 bln zł (w 2021 r. – 121,4 bln zł). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych zleceń o 17,8% oraz zwiększenie ich wartości o 7,9% w porównaniu z 2021 r. Średnia wartość pojedynczego zlecenia

⁶¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1, 6 i 6a ustawy o Narodowym Banku Polskim, a także ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2022 r. poz. 1581).

⁶² W dniu 30 czerwca 2022 r. został otwarty rachunek bieżący dla Banku Nowego SA oraz dla Warmińsko-Mazurskiego Banku Spółdzielczego, a 30 września 2022 r. otwarto rachunek bieżący dla AS Inbank SA Oddział w Polsce.

⁶³ W dniu 30 września 2022 r. zamknięto rachunek bieżący dla MUFG Bank (Europe) N.V. SA Oddział w Polsce oraz dla BNP Paribas Securities Services S.K.A Oddział w Polsce.

⁶⁴ W dniu 3 października 2022 r. został przejęty rachunek bieżący Getin Noble Bank SA przez VeloBank SA.

w 2022 r. wyniosła 24,0 mln zł (w 2021 r. – 26,2 mln zł) i zmniejszyła się o 8,3% w stosunku do poprzedniego roku.

7.1.2. Obsługa rachunków w euro w systemie TARGET2-NBP

System TARGET2-NBP stanowi polski komponent systemu TARGET2 – paneuropejskiego systemu RTGS służącego do przeprowadzania rozrachunku płatności w euro. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w systemie TARGET2-NBP prowadzono rachunki w euro dla 19 podmiotów: NBP, KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA oraz dla 15 banków (bez zmian w stosunku do poprzedniego roku).

W 2022 r. w systemie TARGET2-NBP zrealizowano 2,4 mln operacji na łączną kwotę 2,8 bln euro. W porównaniu z 2021 r. liczba zrealizowanych operacji wzrosła o 15,8%, a ich wartość zwiększyła się o 41,7%. Średnia wartość pojedynczego zlecenia wyniosła 1,2 mln euro i w porównaniu z 2021 r. wzrosła o 22,3%.

7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego

7.2.1. Działania regulacyjne, standaryzacyjne i badawcze

W ramach działań regulacyjnych, standaryzacyjnych i badawczych odnoszących się do systemu płatniczego w 2022 r. NBP:

- monitorował skutki wprowadzonych w 2021 r. regulacji zapewniających konsumentom akceptację płatności gotówkowych w punktach handlowo-usługowych,
- wprowadzał zmiany w sprawozdawczości płatniczej polegające na zwiększeniu zakresu przekazywanych NBP danych statystycznych na temat systemu płatniczego⁶⁵ oraz przekazywał EBC roczne dane wykorzystywane do monitorowania zmian w funkcjonowaniu systemów płatności⁶⁶,
- realizował zadania związane z numeracją banków i dostawców usług płatniczych niebędących bankami w odniesieniu do podmiotów, które w 2022 r. rozpoczynały działalność lub przechodziły zmiany właścicielskie,
- opublikował wyniki badania pt. *Postawy Polaków wobec obrotu bezgotówkowego*, dotyczącego postaw Polaków w 2021 r. m.in. wobec: banków i pieniędzy, płatności bezgotówkowych oraz możliwości pozyskiwania gotówki,
- analizował doświadczenia innych banków centralnych z tworzeniem koncepcji i wdrażaniem pieniądza cyfrowego banku centralnego, w szczególności projektu cyfrowego euro,

⁶⁵ Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2020/2011 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43) (EBC/2020/59).

⁶⁶ Por. rozdział Działalność statystyczna.

- analizował proponowane zmiany prawa europejskiego dotyczące poleceń przelewu natychmiastowego w euro w kontekście ich potencjalnego wpływu na organizację rozliczeń pieniężnych w Polsce⁶⁷.

Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach legislacyjnych dotyczących zmian w funkcjonowaniu biur usług płatniczych, odpowiedzialności dostawców usług płatniczych w przypadku transakcji oszukańczych, a także w pracach nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wzoru formularza wpłaty gotówkowej oraz polecenia przelewu na rachunek organu podatkowego.

7.2.2. Rozwój krajowych wysokokwotowych systemów płatności

W 2022 r. podjęto następujące działania służące rozwojowi krajowych wysokokwotowych systemów płatności:

- Prowadzono prace analityczne w ramach projektu SORBNET3, mającego na celu budowę nowego systemu RTGS w złotych, zgodnego ze standardem ISO 20022.
- Kontynuowano prace związane z udziałem NBP w konsolidacji systemu TARGET2 z platformą TARGET2-Securities (T2S), koordynowanej przez EBC. Celem konsolidacji jest uruchomienie w 2023 r. nowego systemu RTGS w euro. W prace są zaangażowane wszystkie banki centralne uczestniczące w systemie TARGET2, a także uczestnicy krajowych komponentów systemu TARGET2. W 2022 r. NBP wzięł udział w testach nowego systemu i wprowadzał w wewnętrznych systemach informatycznych zmiany wynikające z przeprowadzanych testów.

7.2.3. Działania w zakresie schematu SEPA

NBP kontynuował świadczenie zainteresowanym bankom usługi pośrednictwa w dostępie do paneuropejskiego systemu płatności STEP2-T, prowadzonego przez EBA Clearing, umożliwiając im rozliczanie transgranicznych poleceń przelewu w euro w schemacie SEPA Credit Transfer⁶⁸.

W 2022 r. NBP przystąpił do modelu ciągłego rozrachunku brutto (CGS – continuous gross settlement) w systemie STEP2-T. Od 12 lipca 2022 r. wszystkie zlecenia w systemie STEP2-T są przetwarzane wyłącznie w modelu CGS.

7.2.4. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego

Rada ds. Systemu Płatniczego, organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP, zajmuje się bieżącą analizą i oceną polskiego systemu płatniczego oraz działa na rzecz rozwoju tego systemu.

W 2022 r. Rada omawiała w szczególności następujące zagadnienia:

⁶⁷ Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 260/2012 i (UE) 2021/1230 w odniesieniu do poleceń przelewu natychmiastowego w euro.

⁶⁸ Na koniec 2022 r. z tego pośrednictwa korzystało 17 banków.

-
- rekomendacje sektora bankowego dotyczące zachowania ciągłości działania banków na wypadek konfliktu zbrojnego lub wojny hybrydowej,
 - wyniki badań i analiz, w tym: postaw Polaków wobec obrotu bezgotówkowego, czasu realizacji transakcji za pomocą wybranych instrumentów płatniczych w Polsce oraz funkcjonowania Programu Polska Bezgotówkowa,
 - budowę nowego systemu RTGS w złotych (projekt SORBNET3),
 - tworzenie sektorowego centrum usług wspierających przeciwdziałanie praniu pieniędzy,
 - plany rozwoju Systemu Płatności Mobilnych BLIK i Systemu BLIK-Euro oraz plany uruchomienia przez KIR SA usługi płatności natychmiastowych w euro,
 - dostosowanie wybranych procesów rozrachunkowych KDPW SA do zmian w systemach rozrachunku UE,
 - zmiany legislacyjne na szczeblu krajowym i UE.

W 2022 r. Grupa Robocza ds. Bezpieczeństwa Płatności, powołana w ramach Rady, opracowała listę rekomendacji na rzecz ograniczenia transakcji oszukańczych w płatnościach detalicznych w Polsce.

7.3. Nadzór nad systemem płatniczym

Sprawowanie przez NBP nadzoru systemowego nad systemem płatniczym ma na celu minimalizowanie ryzyka związanego z ewentualnymi zakłóceniami w funkcjonowaniu systemów płatności, schematów płatniczych, systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych, oraz ze świadczeniem przez krajowe instytucje płatnicze usługi *acquiring*. Sprawowany przez NBP nadzór systemowy przyczynia się do zapewnienia stabilności systemu finansowego.

Działania Prezesa NBP w ramach nadzorowania poszczególnych elementów systemu płatniczego w 2022 r. objęły wydanie:

- 5 zezwoleń na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania systemów płatności,
- 2 zezwoleń na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania schematu płatniczego oraz decyzji o wykreśleniu z listy nadzorowanych schematów płatniczych schematu płatniczego Diners Club (z uwagi na zaprzestanie wydawania kart płatniczych przez organizację płatniczą zarządzającą tym schematem),
- 2 opinii w odniesieniu do wniosków o wydanie przez KNF zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej (w zakresie usługi *acquiring*),
- 5 opinii – na wniosek KNF – dotyczących zmian regulaminów funkcjonowania systemów rozrachunku i rozliczeń papierów wartościowych (prowadzonych przez KDPW SA oraz KDPW_CCP SA).

NBP sporządził i przekazał KNF stanowisko dotyczące przeglądu i oceny działalności KDPW SA za okres od 2 maja 2021 r. do 1 maja 2022 r. Uczestniczył również w ocenie proponowanego rozszerzenia zakresu usług świadczonych przez KDPW_CCP SA o rozliczanie transakcji *repo* w obrocie zorganizowanym.

Ponadto w 2022 r.:

- przeprowadzono ocenę systemu SKARBNET4 pod względem spełniania wymogów rozporządzenia CSDR i wydanych na jego podstawie aktów delegowanych oraz przegląd zasad funkcjonowania tego systemu w latach 2019–2021,
- zakończono ocenę systemu płatności BlueCash pod kątem zgodności z *Zasadami dotyczącymi infrastruktury rynków finansowych (Principles for financial market infrastructures)*,
- zakończono ocenę zgodności funkcjonowania systemu płatności SORBNET2 z wymogami wskazanymi w opracowanych przez ESBC *Wymaganiach nadzorczych w zakresie odporności cybernetycznej dla infrastruktur rynku finansowego (Cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures, CROE)*,
- zainicjowano ocenę 3 systemów płatności prowadzonych przez KIR SA (Elixir, Express Elixir i Euro Elixir) pod kątem ich zgodności z wymogami CROE,
- zakończono koordynowaną przez EBC trzecią edycję badania ankietowego dotyczącego cyberodporności wybranych systemów płatności i przekazano ich operatorom wyniki ewaluacji,
- opublikowano *Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego w 2021 r.*

7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych

W 2022 r. NBP miał akcje i udziały w następujących podmiotach krajowych⁶⁹:

- Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych SA z siedzibą w Warszawie, który prowadzi centralny depozyt papierów wartościowych oraz dokonuje rozrachunku transakcji tymi papierami; KDPW SA posiada 100% akcji spółki KDPW_CCP SA, prowadzącej systemy rozliczeń transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe;
- Krajowej Izbie Rozliczeniowej SA z siedzibą w Warszawie, będącej główną instytucją na krajowym rynku rozliczania płatności detalicznych;
- spółce Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, która jest producentem i integratorem rozwiązań informatycznych przeznaczonych przede wszystkim dla instytucji sektora finansowego, w szczególności bankowych i ubezpieczeniowych, oraz dla administracji publicznej.

⁶⁹ Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP może być udziałowcem albo akcjonariuszem innych osób prawnych, które prowadzą działalność usługową na rzecz instytucji finansowych lub Skarbu Państwa lub mają dla NBP duże znaczenie z punktu widzenia stabilności krajowego systemu finansowego.

Tabela 6. Zestawienie posiadanych przez NBP akcji i udziałów w spółkach polskiego prawa handlowego według stanu na 31 grudnia 2022 r.

Nazwa podmiotu	Kapitał zakładowy (w zł)	Liczba posiadanych przez NBP akcji/udziałów	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA	21 000 000	7 000	33,33
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	5 445 000	3 750	34,44
Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	10 000 000	1 000	100,00

Źródło: dane NBP.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- kontynuowanie prac nad nowym systemem RTGS w złotych (SORBNET3) oraz nad konsolidacją systemu TARGET2 z platformą T2S,
- przejście na nowy model rozrachunku w systemie STEP2-T,
- zakończenie oceny zgodności funkcjonowania systemu płatności SORBNET2 z europejskimi wymaganiami nadzorczymi w zakresie odporności cybernetycznej infrastruktury rynku finansowego.

8. Obsługa Skarbu Państwa⁷⁰

Zadania realizowane przez Narodowy Bank Polski w ramach obsługi Skarbu Państwa obejmują: obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obrót skarbowymi papierami wartościowymi oraz działania na rzecz zarządzania długiem publicznym, w szczególności długiem Skarbu Państwa.

8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP

W 2022 r. NBP prowadził rachunki bankowe wymienione w art. 196 ustawy o finansach publicznych, przede wszystkim centralny rachunek bieżący budżetu państwa, a także rachunki bieżące i pomocnicze państwowych jednostek budżetowych oraz urzędów obsługujących organy podatkowe, w tym tzw. rachunki wspólne do gromadzenia określonych rodzajów podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa. Ponadto na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP prowadził rachunki innych osób prawnych.

NBP prowadzi rachunki w złotych i walutach obcych, w tym rachunki służące do obsługi środków pochodzących z budżetu UE. Prowadzi także rachunki lokat terminowych w złotych i walutach obcych. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. NBP obsługiwał 2922 klientów (w 2021 r. – 2923), dla których oddziały okręgowe NBP prowadziły 27 849 rachunków (w 2021 r. 27 604), z czego 4520 rachunków było obsługiwanych w ramach zastępczej obsługi kasowej (w 2021 r. – 4457).

8.1.1. Obsługa rachunków bankowych

Narodowy Bank Polski przeprowadzał rozliczenia pieniężne na rachunkach bankowych budżetu państwa w formie bezgotówkowej (przede wszystkim za pośrednictwem Bankowości elektronicznej NBP i międzysystemowego interfejsu B2B), a także w formie gotówkowej. W obsłudze rachunków bankowych strategicznych dla budżetu państwa (np. centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, rachunku do płatności składkowych ZUS, rachunków do płatności podatkowych) wykorzystywano interfejs B2B, który zapewnia rozwiązania dostosowane do potrzeb posiadacza rachunku (w tym mikrorachunki i indywidualne raporty), a także wysokie bezpieczeństwo przekazywanych danych.

W 2022 r. liczba transakcji bezgotówkowych i gotówkowych przetworzonych w systemie informatycznym NBP służącym do prowadzenia rachunków bankowych budżetu państwa wyniosła 138,0 mln (w 2021 r. wynosiła 135,8 mln).

W 2022 r. nastąpił prawie czterokrotny wzrost liczby kart debetowych wydanych posiadaczom

⁷⁰ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 4, art. 49, art. 51 i art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.).

rachunków w NBP – z 1065 na koniec 2021 r. do 4140 na koniec 2022 r. Ponadto w 2022 r. kontynuowano unowocześnianie systemów informatycznych wspomagających bankową obsługę budżetu państwa.

8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa

Na podstawie umowy agencyjnej z 18 listopada 2016 r. zawartej z Ministrem Rozwoju i Finansów Narodowy Bank Polski prowadził w 2022 r. obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa z tytułu:

- 49 pożyczek udzielonych Rządowi RP przez międzynarodowe instytucje finansowe,
- 78 gwarantowanych przez Rząd RP pożyczek i kredytów zagranicznych udzielonych podmiotom krajowym,
- udziałów Polski w 9 międzynarodowych instytucjach finansowych oraz zagranicznych należności udziałowych od jednej instytucji finansowej.

Pełniąc funkcję depozytariusza Grupy Banku Światowego, NBP obsługiwał 16 dokumentów (*promissory note*) wystawionych przez Rząd RP w związku z członkostwem Polski w instytucjach tej grupy finansowej.

8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi

8.3.1. Przetargi papierów wartościowych

Jako agent emisji skarbowych papierów wartościowych NBP organizuje przetargi sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz przetargi sprzedaży, odkupu i zamiany obligacji skarbowych. W 2022 r. zostało przeprowadzonych:

- 11 przetargów sprzedaży obligacji skarbowych,
- 11 przetargów zamiany obligacji skarbowych.

W 2022 r. odbyło się 9 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (NBP pełni funkcję organizatora przetargów obligacji poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa).

W 2022 r. nie odbył się żaden przetarg sprzedaży i odkupu bonów skarbowych ani żaden przetarg odkupu obligacji skarbowych.

8.3.2. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych

W 2022 r., podobnie jak w poprzednich latach, NBP realizował zadania związane z systemem Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW)⁷¹. Na podstawie umowy zawartej z Ministrem Finansów Narodowy Bank Polski:

- udostępniał Ministerstwu Finansów dane wykorzystywane do sporządzania oceny aktywności banków pełniących funkcję DSPW,
- pełnił funkcję organizatora fixingu skarbowych papierów wartościowych⁷².

8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym

W 2022 r. NBP współpracował z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym. Celem współpracy jest wymiana informacji wykorzystywanych do koordynowania polityki zarządzania długiem publicznym (prowadzonej przez MF) z polityką pieniężną i polityką kursową realizowanymi przez NBP.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- prowadzenie 27 849 rachunków dla 2922 klientów,
- zorganizowanie łącznie 22 przetargów sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych oraz 9 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

⁷¹ System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW) powstał w 2003 r. w celu zapewnienia bezpieczeństwa finansowania pożyczkowych potrzeb budżetu państwa oraz poprawy płynności, przejrzystości i efektywności rynku SPW. O status DSPW, który uprawnia m.in. do nabywania SPW na przetargach organizowanych przez Ministerstwo Finansów, mogą się ubiegać banki krajowe oraz podmioty zagraniczne, spełniające wymogi określone w Regulaminie pełnienia funkcji DSPW. Więcej informacji na temat funkcjonowania systemu DSPW można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

⁷² Jako organizator fixingu SPW Narodowy Bank Polski określa jego zasady w porozumieniu z Ministrem Finansów (emitentem) i BondSpot SA (pełnomocnikiem) oraz sprawuje ogólny nadzór nad funkcjonowaniem fixingu SPW (§2 ust. 3 Regulaminu fixingu skarbowych papierów wartościowych).

9. Działalność analityczno-badawcza⁷³

Działania banków centralnych zmierzające do zapewnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej wymagają szczegółowej wiedzy na temat procesów zachodzących w gospodarce i jej otoczeniu. Z tego względu NBP analizuje bieżącą i oczekiwaną sytuację gospodarczą w Polsce i na świecie, korzystając przy tym z szerokiego zakresu danych oraz narzędzi analitycznych i prognostycznych. Bank prowadzi także badania naukowe, których wyniki wspierają działalność analityczną, m.in. umożliwiają weryfikację stosowanych narzędzi analitycznych. Wyniki analiz i badań są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP oraz Radę Polityki Pieniężnej.

Poniżej przedstawiono najważniejsze prace i działania analityczno-badawcze prowadzone w 2022 r. dotyczące stabilności makroekonomicznej⁷⁴, w tym stabilności cen, w podziale na główne grupy tematyczne.

9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej

- Monitorowano i analizowano politykę pieniężną zagranicznych banków centralnych.
- Prowadzono badania dotyczące determinantów stopy procentowej równowagi oraz prowadzenia polityki pieniężnej w warunkach ograniczonej racjonalności podmiotów gospodarujących.
- Rozpoczęto badanie, w jakim horyzoncie bank centralny powinien wpływać na inflację.
- Prowadzono badania nad wpływem polityki pieniężnej i procesów inflacyjnych na zmiany wysokości wynagrodzeń.

9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji

- Prowadzono prace analityczne i badawcze dotyczące kształtowania się wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, sztywności cen, wykorzystania danych ze sklepów internetowych do prognozowania inflacji, a także wpływu pandemii COVID-19, zaburzeń w globalnych sieciach dostaw, szoków energetycznych i agresji Rosji na Ukrainę na kształtowanie się cen w Polsce.
- Monitorowano kształtowanie się oczekiwań inflacyjnych konsumentów, przedsiębiorstw, analityków sektora finansowego i ekspertów spoza sektora finansowego.

9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych

- Monitorowano i analizowano sytuację gospodarczą w Polsce, wykorzystując szeroki zbiór zmiennych, obejmujący szeregi czasowe o różnej częstotliwości; rozwijano wskaźniki i narzędzia umożliwiające analizowanie i prognozowanie koniunktury w warunkach szybkich zmian sytuacji gospodarczej i silnych zaburzeń związanych z agresją Rosji na Ukrainę.

⁷³ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

⁷⁴ Działania analityczno-badawcze z zakresu stabilności i rozwoju systemu finansowego oraz systemu płatniczego przedstawiono w rozdziałach 3. i 7. *Sprawozdania*.

- Przygotowywano regularne projekcje inflacji i PKB oraz szacunki PKB i jego komponentów, wykorzystywane do oceny stabilności makroekonomicznej i stabilności sektora finansowego – w tym z uwzględnieniem dynamicznie zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań polskiej gospodarki i wprowadzanych zmian legislacyjnych.
- Przygotowywano prognozy wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz jego składowych.
- Przeprowadzono cztery rundy Ankiety Makroekonomicznej NBP.
- Uzupełniono specyfikację dynamicznego stochastycznego modelu równowagi ogólnej (DSGE SoePL-2022) o niestandardowe instrumenty polityki pieniężnej.

9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej

- Przygotowywano prognozy dotyczące: sytuacji budżetu państwa oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych, kosztów działań fiskalnych łagodzących wpływ wysokiej inflacji na podmioty gospodarcze, restrykcyjności polityki fiskalnej i jej oddziaływania na gospodarkę oraz finansowania potrzeb pożyczkowych państwa.
- Prowadzono analizy i opracowywano prognozy dotyczące wykorzystania funduszy z budżetu Unii Europejskiej i ich wpływu na główne agregaty makroekonomiczne.
- Rozpoczęto badanie makroekonomicznych i fiskalnych skutków starzenia się społeczeństwa w Polsce.
- Zakończono badania: efektywności polityki fiskalnej w warunkach nierówności dochodowych i majątkowych konsumentów oraz oddziaływania swobodnego przepływu siły roboczej na politykę fiskalną w Unii Europejskiej.

9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę

- Analizowano koniunkturę i politykę gospodarczą wybranych krajów, w tym głównych gospodarek świata i państw Europy Środkowo-Wschodniej oraz badano przepływy kapitału do gospodarek wschodzących (w tym Europy Środkowo-Wschodniej).
- Cyklicznie analizowano polski handel zagraniczny, w tym: powiązania handlowe w ramach globalnych łańcuchów dostaw oraz konkurencyjność cenowo-kosztową Polski, a także oddziaływanie pandemii COVID-19 i agresji Rosji na Ukrainę.
- Na bieżąco monitorowano i analizowano sytuację gospodarczą na świecie w czasie pandemii COVID-19, odbudowy po pandemii, kryzysu energetycznego i agresji Rosji na Ukrainę, a także rozwijano stosowane w tym zakresie narzędzia.
- Oceniano średnio- i długookresowe perspektywy sytuacji gospodarczej krajów, w których NBP inwestuje rezerwy walutowe.

9.6. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych

- Prowadzono cykliczne analizy sytuacji finansowej sektora gospodarstw domowych dotyczące źródeł pozyskiwania dochodów, wydatków konsumpcyjnych i oszczędności oraz zmian stanu aktywów i zobowiązań.
- Monitorowano zmiany sprzedaży detalicznej i kondycję gospodarstw domowych na podstawie wyników badań koniunktury konsumenckiej.

9.7. Analizy i badania rynku pracy

- Monitorowano sytuację na rynku pracy i przygotowywano prognozy podstawowych wskaźników opisujących zmiany płac i zatrudnienia w gospodarce.
- Badano oddziaływanie napływu uchodźców z Ukrainy na rynek pracy i wzrost gospodarczy w Polsce oraz monitorowano zmiany ich aktywności zawodowej.
- Analizowano potencjalne strategie dostosowania kosztów pracy w firmach do spowolnienia gospodarczego oraz wzrostu cen surowców i kosztów prowadzenia działalności.

9.8. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw

- Przeprowadzono kwartalne badania pn. Szybki Monitoring NBP, obejmujące szczegółowe analizy i prognozy stanu koniunktury, w tym decyzji produkcyjnych, zatrudnieniowych, płacowych, inwestycyjnych, finansowych i cenowych firm oraz ich wpływu na system bankowy.
- Przeprowadzono badanie pn. Ankieta Roczna NBP, koncentrujące się na perspektywach rozwojowych sektora przedsiębiorstw niefinansowych oraz na zachodzących w nim procesach cenotwórczych.
- Przeprowadzono roczne badanie pn. Szybki Monitoring – ankieta dla mikrofirm, w ramach którego zbadano w szczególności mechanizmy cenotwórcze, płacowe i efektywnościowe przedsiębiorstw zatrudniających do 10 osób.
- Kontynuowano współpracę ze Światowym Forum Gospodarczym przy opracowaniu Globalnego Raportu Konkurencyjności.
- Analizowano wpływ pandemii COVID-19 na produktywność polskich przedsiębiorstw, a także odporność sektora przedsiębiorstw na wzrost istotnych kosztów ich działania.

9.9. Analizy i badania międzysektorowe

- Przeprowadzono analizy oddziaływania na polską gospodarkę zaburzeń na rynkach surowców energetycznych oraz napływu uchodźców z Ukrainy.
- Przeprowadzono analizę strukturalnych źródeł wzrostu efektywności energetycznej gospodarki Polski na tle wybranych gospodarek UE.

9.10. Publikacje naukowe pracowników NBP

Upowszechnianie wyników badań pracowników NBP umożliwia naukową weryfikację ich jakości i poprawności metodycznej – dzięki poddaniu ich ocenie krajowych i zagranicznych ekspertów oraz procesowi recenzyjnemu, któremu takie publikacje podlegają.

W 2022 r. w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej znalazło się 8 publikacji pracowników NBP⁷⁵.

9.11. Konferencje naukowe organizowane przez NBP

W 2022 r. NBP zorganizował 3 międzynarodowe konferencje naukowe:

- 3 czerwca 2022 r.: konferencja z cyklu poświęconego nowym uwarunkowaniom korzystania z gotówki pt. „Access to Cash across Countries – Current State and what for the Future” („Dostęp do gotówki w różnych krajach – stan na dziś i refleksja nad przyszłością”). Podczas obrad zaprezentowano wyniki badań dotyczących dostępności gotówki w ujęciu geograficznym oraz omówiono zmiany jej funkcji.
- 22–23 września 2022 r.: międzynarodowa konferencja naukowa, organizowana co 2 lata przez NBP i Bank Litwy we współpracy z Central Bank Research Association (CEBRA) pt. „Fourth Biennial Conference on New Dimensions of Monetary Policy” („Czwarta organizowana co dwa lata konferencja poświęcona nowym aspektom polityki pieniężnej”). W trakcie konferencji przedstawiono i omówiono nowe nurty badawcze w polityce pieniężnej.
- 21 października 2022 r.: dziesiąta doroczna konferencja międzynarodowa NBP z cyklu poświęconego przyszłości gospodarki europejskiej (CoFEE) pt. „Central Europe’s Convergence” („Konwergencja w Europie Środkowej”). Obrady poświęcono źródłom i perspektywom konwergencji ekonomicznej w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem Europy Środkowej.

Ponadto w 2022 r. odbyły się w NBP następujące międzynarodowe wydarzenia naukowe:

- 13–14 czerwca 2022 r.: spotkanie dyrektorów departamentów statystyki banków centralnych Europy Środkowo-Wschodniej. Spotkanie pozwoliło na wymianę doświadczeń i omówienie istotnych kwestii dotyczących statystyki z punktu widzenia regionu, a jednym z głównych tematów było ujmowanie w statystyce uchodźców z Ukrainy.
- 1 września – 31 października 2022 r.: warsztaty naukowe pn. „Return enhancement strategies within foreign reserves management” („Strategie maksymalizacji stóp zwrotu w zakresie zarządzania rezerwami walutowymi”) – seria 7 spotkań online. W ramach warsztatów zaprezentowano i omówiono strategie inwestowania rezerw dewizowych.

⁷⁵ Wykaz w załączniku pt. *Lista wybranych publikacji NBP*.

9.12. Współpraca ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi

W 2022 r. w ramach współpracy ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi przedstawiciele Narodowego Banku Polskiego uczestniczyli w pracach grup roboczych ESBC, gremiów unijnych oraz innych instytucji krajowych i międzynarodowych nad zagadnieniami i projektami związanymi z głównymi obszarami analiz i badań w NBP. Brali także udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, prezentując wyniki prac analityczno-badawczych prowadzonych w NBP.

W 2022 r. w ramach sieci badawczych EBC prowadzono m.in. prace nad raportem PRISMA (*Price Setting Microdata Analysis*) dotyczącym sposobu ustalania cen w gospodarkach europejskich, wykorzystania danych online ze sklepów internetowych w prognozowaniu inflacji oraz innych analiz na podstawie mikrocen.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- prowadzenie analiz sytuacji gospodarczej w Polsce i w jej otoczeniu na potrzeby Zarządu NBP i Rady Polityki Pieniężnej,
- doskonalenie narzędzi progностycznych oraz przeprowadzenie licznych prac modelowych i analityczno-badawczych,
- opublikowanie 8 opracowań naukowych pracowników NBP w czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej,
- zorganizowanie 3 międzynarodowych konferencji naukowych oraz 2 innych naukowych wydarzeń międzynarodowych.

10. Działalność statystyczna⁷⁶

Narodowy Bank Polski jest jedną z głównych instytucji w Polsce prowadzących badania statystyczne. NBP pozyskuje dane od podmiotów sektora finansowego (głównie banków) oraz od przedsiębiorstw niefinansowych. Bank doskonali metody pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych oraz systematycznie zwiększa ich zakres. Równoległe prowadzi prace nad metodyką opracowywania danych, jej harmonizacją ze zmieniającymi się standardami międzynarodowymi, jak również nad doskonaleniem stosowanych rozwiązań informatycznych. NBP otrzymuje także dane z innych instytucji – z Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), UKNF, MF, KDPW SA i Polskiego Funduszu Rozwoju SA (PFR SA). Zebrane informacje wykorzystuje do prowadzenia polityki pieniężnej i makroostrożnościowej, monitorowania ryzyka w sektorze finansowym, prowadzenia badań stabilności finansowej oraz innych analiz.

NBP regularnie udostępnia dane statystyczne odbiorcom zewnętrznym (w formie raportów i publikacji). Wybrane informacje przekazuje ponadto instytucjom krajowym (Sejmowi RP, Radzie Ministrów, GUS, BFG, UKNF, Związkowi Banków Polskich i instytucjom naukowym) oraz instytucjom międzynarodowym, przede wszystkim EBC, Eurostatowi i BIS.

Dzięki zgodności metodyki badań statystycznych z obowiązującymi standardami metodycznymi możliwe jest dokonywanie porównań międzynarodowych, w tym analiza pozycji Polski na tle innych krajów europejskich.

10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki

Podstawowe zadania NBP w obszarze statystyki obejmują pozyskiwanie danych od podmiotów sprawozdawczych, ich walidację, przetwarzanie, przechowywanie oraz udostępnianie w formie określonej przez ich głównych użytkowników. Do realizacji tych celów opracowuje się i doskonali odpowiednie systemy informatyczne. Równoległe trwają prace nad metodyką opracowywania danych, a także nad zmianą ich zakresu w zależności od stopnia rozwoju instytucji finansowych i instrumentów rynku finansowego oraz warunków makroekonomicznych. Wprowadzane zmiany są zgodne ze standardami międzynarodowymi (Eurostatu, MFW, EBC).

W 2022 r. NBP kontynuował regularne opracowywanie zestawień, materiałów statystyczno-analitycznych i publikacji przeznaczonych zarówno dla odbiorców w Banku, jak i odbiorców zewnętrznych. Do najważniejszych z nich należą:

⁷⁶ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 7, art. 17 ust. 4 pkt 13 i art. 23 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 459, z późn. zm.).

-
- kwartalne opracowania o bilansie płatniczym oraz roczne opracowanie *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*,
 - kwartalne dane dotyczące zadłużenia zagranicznego kraju oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
 - miesięczne dane bilansu płatniczego,
 - roczne dane oraz roczne opracowanie o zagranicznych inwestycjach bezpośrednich w Polsce i polskich inwestycjach bezpośrednich za granicą,
 - miesięczny bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych, zawierający podstawowe agregaty monetarne (podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji),
 - miesięczne dane dotyczące średniego oprocentowania depozytów i kredytów w bankach,
 - miesięczne dane finansowe sektora bankowego (należności, zobowiązania, rachunek zysków i strat),
 - kwartalne dane na temat adekwatności kapitałowej sektora bankowego,
 - kwartalne dane dotyczące rynku krajowych funduszy inwestycyjnych,
 - kwartalne i roczne rachunki finansowe według sektorów instytucjonalnych.

10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych

W 2022 r. NBP kontynuował współpracę w obszarze statystyki z instytucjami międzynarodowymi, przede wszystkim z EBC, Komisją Europejską (Eurostatem), Komitetem ds. Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego, Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (EBA), Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego oraz OECD.

Współpraca ta wiąże się m.in. z udziałem przedstawicieli NBP w komitetach określających standardy statystyczne.

10.2.1. Statystyka monetarna i finansowa

W 2022 r. NBP kontynuował przekazywanie EBC: zharmonizowanych miesięcznych i kwartalnych danych z zakresu zagregowanego bilansu monetarnych instytucji finansowych (MIF), miesięcznych danych dotyczących statystyki stóp procentowych, miesięcznych i kwartalnych danych o aktywach oraz zobowiązaniach funduszy inwestycyjnych, rocznych danych na temat statystyki instytucji ubezpieczeniowych, kwartalnych danych dotyczących funduszy emerytalno-rentowych, a także danych na potrzeby rejestru RIAD⁷⁷.

W związku z podpisaniem w 2021 r. porozumienia z PFR SA dotyczącego udostępniania bankowi centralnemu danych o pracowniczych planach kapitałowych (PPK) przygotowano rozwiązania informatyczne umożliwiające pobieranie tych danych.

⁷⁷ Rejestr Danych Instytucji i Podmiotów Powiązanych (Register of Institutions and Affiliates Data, RIAD).

W 2022 r. Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach następujących grup roboczych działających w EBC:

- Grupy Roboczej ds. Statystyki Monetarnej i Finansowej (Working Group on Monetary and Financial Statistics). Prace dotyczyły nowelizacji przepisów EBC w zakresie statystyki funduszy inwestycyjnych⁷⁸, analizy jakości danych przekazywanych na podstawie znowelizowanego rozporządzenia w zakresie statystyki monetarnej⁷⁹ i statystyki płatności⁸⁰.
- Grupy Roboczej ds. Danych Analitycznych o Kredytach (Working Group on Analytical Credit Datasets – WG AnaCredit). Prace objęły m.in.: analizy populacji sprawozdawczej, uzgadnianie danych ze sprawozdawczości AnaCredit z innymi sprawozdaniami, aktualizację wytycznych dla sprawozdawców i instrukcji dla użytkowników danych.
- Grupy Ekspertów NEWS1. Grupa pracowała nad zagadnieniami metodycznymi dotyczącymi: definicji kategorii kredytowych w AnaCredit, sposobu ich prezentowania w sprawozdaniach oraz uzgadniania z innymi rodzajami sprawozdawczości.

NBP brał udział, w charakterze obserwatora, w pracach działającej w ESBC Grupy Ekspertów ds. Zintegrowanego Systemu Sprawozdawczego Banków (Expert Group on Integrated Reporting Framework)⁸¹. Kontynuowano opracowywanie zagadnień do konsultacji z bankami i użytkownikami, wstępnych procesów biznesowych, zintegrowanego słownika oraz modelu danych.

NBP uczestniczył także w pracach Grupy Roboczej RIAD Hub Network dotyczących informacji o funduszach inwestycyjnych w kontekście planowanej nowelizacji rozporządzenia w sprawie statystyki tego obszaru⁸².

10.2.2. Statystyka ostrożnościowa

W 2022 r. NBP kontynuował przekazywanie Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego danych służących do oceny sytuacji finansowej i ostrożnościowej sektora bankowego. Następnie UKNF przekazywał te dane Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego (EBA).

Dane te udostępniano również Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, Ministerstwu Finansów i Głównemu Urzędowi Statystycznemu. Ponadto NBP przekazywał EBC raporty dotyczące

⁷⁸ Rozporządzenie EBC (UE) nr 1073/2013 z dnia 18 października 2013 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (wersja przekształcona) (EBC/2013/38).

⁷⁹ Rozporządzenie EBC (UE) 2021/379 z dnia 22 stycznia 2021 r. w sprawie pozycji bilansowych instytucji kredytowych i sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2021/2).

⁸⁰ Rozporządzenie EBC (EU) 2020/2011 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43) (EBC/2020/59).

⁸¹ NBP był także reprezentowany w grupie pełniącej funkcje doradcze wobec Rady Prezesów EBC, zajmującej się tym zagadnieniem – High Level Task Force on ESCB – IReF.

⁸² Rozporządzenie EBC (UE) nr 1073/2013 z dnia 18 października 2013 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (wersja przekształcona) (EBC/2013/38).

sprawozdawczości finansowej, adekwatności kapitałowej, płynności i dużych zaangażowań (*consolidated banking data*, CBD).

W 2022 r. w ramach systemu informacji sprawozdawczej (SIS) Narodowy Bank Polski przygotował infrastrukturę sprawozdawczą do nowych wymogów EBA, dotyczących:

- sprawozdawczości finansowej (FINREP skonsolidowany), stabilnego finansowania (NSFR), wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR), wskaźnika dźwigni (LR), dużych zaangażowań (LE)⁸³, sprawozdawczości z tytułu ryzyka rynkowego (FRTB)⁸⁴, planów finansowania (FP)⁸⁵,
- analizy porównawczej wynagrodzeń (REM BM), zróżnicowania wynagrodzeń ze względu na płeć (REM GAP), wyższych relacji zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych (REM HR)⁸⁶, danych osób o wysokich wynagrodzeniach (REM HE)⁸⁷,
- funduszy własnych (COREP), dodatkowych wskaźników monitorowania płynności (ALMM) oraz aktywów obciążonych (AE).

Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach grup roboczych EBC i EBA, zajmujących się zagadnieniami statystyki nadzorczej, w tym jakości danych, płynności oraz raportowania.

10.2.3. Statystyka bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej i inwestycji bezpośrednich

W 2022 r., podobnie jak w latach ubiegłych, NBP przekazywał EBC zharmonizowane dane miesięczne i kwartalne z zakresu: bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, oficjalnych aktywów rezerwowych, płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych oraz zadłużenia zagranicznego. Ponadto udostępniał Eurostatowi roczne dane o międzynarodowym handlu usługami i zagranicznych inwestycjach bezpośrednich.

Narodowy Bank Polski kontynuował analizy procesów migracyjnych. Działania te nabrały szczególnego znaczenia w związku z agresją Rosji na Ukrainę. W II kwartale 2022 r. oddziały okręgowe NBP przeprowadziły *ad hoc* badanie wśród ukraińskich uchodźców przebywających w Polsce. Posłużyło ono

⁸³ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do sprawozdań nadzorczych instytucji oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 680/2014.

⁸⁴ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/453 z dnia 15 marca 2021 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, w odniesieniu do szczegółowych wymogów dotyczących sprawozdawczości z tytułu ryzyka rynkowego.

⁸⁵ Wytoczne z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie zharmonizowanych definicji i formularzy dla celów planów finansowania instytucji kredytowych w związku z zaleceniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 20 grudnia 2012 r. (ESRB/2012/2) – EBA/GL/2019/05.

⁸⁶ Wytoczne z dnia 30 czerwca 2022 r. dotyczące analiz porównawczych praktyk w dziedzinie wynagrodzeń, zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć oraz zatwierdzonych wyższych stosunków zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych na podstawie dyrektywy 2013/36/UE – EBA/GL/2022/06.

⁸⁷ Wytoczne z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie procesu gromadzenia danych dotyczących osób o wysokich zarobkach na mocy dyrektywy 2013/36/UE i dyrektywy (UE) 2019/2034 – EBA/GL/2022/08.

do rozpoznania ich sytuacji ekonomicznej. W II połowie 2022 r. przeprowadzono także wcześniej planowane badanie ankietowe wśród obywateli Ukrainy.

Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach międzynarodowych grup roboczych zajmujących się zagadnieniami statystyki: relacji z zagranicą (w ramach EBC), bilansu płatniczego i inwestycji bezpośrednich (w ramach Eurostatu) oraz inwestycji zagranicznych (w ramach OECD). Uczestniczył także w pracach nad aktualizacją podręczników do statystyki międzynarodowej (rachunków narodowych, bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej).

10.2.4. Pozostałe obszary statystyki i inne działania

- Statystyka rachunków finansowych. NBP przekazywał kwartalne i roczne rachunki finansowe odpowiednio EBC i Eurostatowi, brał udział m.in. w pracach grupy roboczej EBC zajmującej się tą tematyką⁸⁸ oraz współpracował z instytucjami unijnymi w celu zapewnienia jakości danych wykorzystywanych w procedurze nierównowagi makroekonomicznej w UE.
- Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych. W 2022 r. NBP przekazywał EBC dane roczne z tego zakresu. Brał także udział w pracach zespołów roboczych na szczeblu krajowym i w EBC, dotyczących tego obszaru statystycznego⁸⁹.
- Statystyka sektora realnego. W ramach grupy roboczej BACH (Bank for the Accounts of Companies Harmonized)⁹⁰ NBP brał udział w badaniu wpływu pandemii COVID-19 na sytuację finansową przedsiębiorstw w ujęciu międzynarodowym. W ramach uczestnictwa w Grupie Roboczej ds. Oceny Ryzyka (Risk Assessment Working Group) działającej w Komisji Europejskiej⁹¹ przeprowadzono badanie, które miało na celu identyfikację nierentownych przedsiębiorstw (tzw. zombie) oraz określenie wpływu ekspozycji kredytowych tych firm na ryzyko kredytowe i ryzyko systemu finansowego.
- Statystyka inwestycji w papiery wartościowe. NBP rozwijał narzędzia zarządzania jakością danych dotyczących papierów wartościowych oraz uczestniczył w pracach Grupy Roboczej ds. Statystyki Papierów Wartościowych w EBC (Working Group on Securities Statistics).

Ponadto w 2022 r. NBP:

- zasilił bazę Erydan metadanymi i ujedynolicił zasady zarządzania zawartością bazy,
- podpisał aneks do porozumienia z BFG dotyczącego wymiany informacji między instytucjami w związku z wejściem w życie zmienionych przepisów unijnych,
- uczestniczył w pracach EBC dotyczących rozwoju narzędzi do analizy danych⁹²,

⁸⁸ Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

⁸⁹ Zespół ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych powołany przez Prezesa GUS oraz Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

⁹⁰ Grupa robocza BACH działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

⁹¹ Grupa robocza Risk Assessment działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

⁹² Grupa ekspertów ds. systemów uczących się (Network of Experts on Machine Learning).

-
- wdrożył nowe rozwiązania w zakresie przekazywania EBC danych z obszaru statystyki płatności oraz rozszerzył zakres i częstotliwość tych danych,
 - prowadził analizy kondycji krajowego sektora bankowego na podstawie zagregowanych danych ostrożnościowych.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- dostosowanie infrastruktury sprawozdawczej do nowych wymogów sprawozdawczych EBA,
- przeprowadzenie badania ad hoc wśród ukraińskich uchodźców przebywających w Polsce oraz planowego badania ankietowego wśród obywateli Ukrainy,
- zasilenie bazy Erydan metadanymi i ujednoczenie zasad zarządzania zawartością bazy.

11. Działalność edukacyjna i komunikacyjna

Działalność edukacyjna NBP wiąże się z zadaniami wymienionymi w art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim. Zgodnie z nim bank centralny prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną. W jej ramach realizowane są liczne przedsięwzięcia edukacyjne, komunikacyjne i promocyjne, mające na celu informowanie o działalności NBP oraz podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zasad funkcjonowania banku centralnego, systemu bankowego i gospodarki rynkowej.

11.1. Działalność edukacyjna

11.1.1. Program edukacji ekonomicznej

W ramach edukacji ekonomicznej NBP realizuje działania mające na celu: upowszechnianie zasad funkcjonowania rynku finansowego, kształtowanie postaw sprzyjających jego stabilności i rozwojowi, podnoszenie poziomu znajomości zagadnień ekonomicznych, w tym wiedzy o roli i misji banku centralnego, polskiej walucie. Celem NBP jest również promocja przedsiębiorczości, przeciwdziałanie wykluczeniu finansowemu, także popularyzowanie wiedzy o dziedzictwie ekonomicznym, historii i roli pieniądza oraz nurtach w ekonomii. Działania banku centralnego są realizowane w dwóch formach. Pierwsza to własne działania edukacyjne z zakresu ekonomii, druga – dofinansowanie zewnętrznych projektów o tej tematyce.

W 2022 r.:

- NBP zrealizował drugą edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP, skierowanego do siódmych i ósmych klas szkół podstawowych oraz do szkół ponadpodstawowych, pn. Bezpieczni w finansach osobistych. Cel programu to m.in. przygotowanie do bezpiecznego i swobodnego poruszania się w świecie finansów. Wzięło w nim udział ponad 115 tys. uczniów, a tytuł Złotej Szkoły NBP uzyskały 202 placówki. W grudniu 2022 r. rozpoczęła się trzecia edycja programu pod hasłem Poznajemy bank centralny.
- W odpowiedzi na przybycie do Polski licznej grupy dzieci i młodzieży w wieku szkolnym z Ukrainy Narodowy Bank Polski, we współpracy z Pierwszą Damą RP Agatą Kornhauser-Dudą, przygotował i przekazał szkołom 11 tys. pakietów edukacyjnych. Pakiety zawierały książki do nauki języka polskiego z elementami edukacji ekonomicznej oraz materiały edukacyjne dotyczące ekonomii.
- Ogłoszono wyniki IV edycji Konkursu o Nagrodę Prezesa NBP za wybitne publikacje książkowe z zakresu bankowości, pieniądza i finansów. Na konkurs zgłoszono 30 prac. Kapituła Konkursu wyróżniła publikację pt. *Bankowe ryzyko systemowe. Źródła i instrumenty redukcji*.
- Narodowy Bank Polski opracował materiały edukacyjne m.in. na temat roli banku centralnego, polskiej waluty, rezerw dewizowych i powszechnej dostępności gotówki.
- NBP po raz kolejny dołączył do Światowego Tygodnia Pieniądza (Global Money Week). Jest to ogólnoswiatowa kampania na rzecz edukacji finansowej dzieci i młodzieży, której organizatorem

jest Międzynarodowa Sieć ds. Edukacji Finansowej działająca przy OECD. Działania edukacyjne NBP związane z tym wydarzeniem objęły blisko 2500 uczniów.

- NBP dofinansował 81 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej realizowanych w całej Polsce (19 projektów zaopiniowanych przez Radę ds. Edukacji Ekonomicznej oraz 62 projekty zaopiniowane przez Komisję ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych). Decyzje o dofinansowaniu poprzedzono kilkuetapową weryfikacją. Projekty o wysokości dofinansowania powyżej 30 tys. zł opiniowała Rada ds. Edukacji Ekonomicznej, będąca organem opiniodawczo-doradczym przy Zarządzie NBP⁹³. Projekty, których wysokość dofinansowania nie przekraczała 30 tys. zł, opiniowała powołana w NBP Komisja ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych. Częścią oceny projektów są wnioski i rekomendacje tych gremiów.

W 2022 r. działania edukacyjne NBP dotarły do wielu grup odbiorców, w tym do ponad 138 tys. uczniów i ponad 2,6 tys. nauczycieli.

Działania edukacyjne NBP podlegały ewaluacji przeprowadzanej przez pracowników NBP, Radę ds. Edukacji Ekonomicznej oraz Komisję ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych, a także przez wyłonione w przetargu zewnętrzne agencje badawcze. Działania te oraz realizowane cyklicznie na zlecenie NBP badania kompetencji finansowych Polaków (np. badanie dzieci i młodzieży z 2022 r.) są uwzględniane przy opracowywaniu planów działalności edukacyjnej NBP na kolejne lata.

Działalność edukacyjna NBP spotyka się z uznaniem podmiotów aktywnych na tym polu. Wielu beneficjentów – szczególnie szkoły – publikuje na stronach internetowych informacje o korzyściach ze współpracy z NBP.

11.1.2. Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka

Działalność placówki edukacyjno-ekspozycyjnej Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka ma na celu przybliżanie dziejów pieniądza oraz jego roli w społeczno-gospodarczej historii Polski i świata. Zwiedzanie ekspozycji i korzystanie z oferty edukacyjnej Centrum Pieniądza NBP jest bezpłatne.

W 2022 r. ekspozycję odwiedziło ponad 83 tys. osób (średnio dziennie około 225 osób).

W 2022 r. w ramach działalności Centrum Pieniądza NBP:

- Wzbogacono ofertę edukacyjną, w tym zaktualizowano i uatrakcyjniono scenariusze oferowanych zajęć, przygotowano przewodnik po ekspozycji dla dzieci ze spektrum autyzmu z młodszych klas szkoły podstawowej oraz uzupełniono treści multimedialne.
- Zrealizowano następujące przedsięwzięcia wystawiennicze i edukacyjne: prezentację *Pieniądz w antycznej Judei czasów Chrystusa*; wystawę poświęconą banknotom z czasów PRL: serii banknotów E-71 przygotowanych na wypadek ewentualnego konfliktu zbrojnego w okresie

⁹³ W jej skład wchodzi przedstawiciele środowisk społecznych i zawodowych związanych z działalnością edukacyjną, naukową, komunikacją społeczną i polityką finansową.

zimnej wojny i projektem banknotów z niewprowadzonej do obiegu serii Miasta Polskie (autorem projektów był Andrzej Heidrich). Ponadto zorganizowano zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach akcji: Zima w Mieście, Lato w Mieście i Mikołajki oraz otwarte wykłady ekspertów na tematy związane z tematyką ekspozycji.

- Wydano monografię poświęconą Fryderykowi Florianowi Skarbkowi oraz album *Dzieje złotego*, poświęcony historii polskiej waluty od końca XV w. do lat 30. XX w.
- Zrealizowano cykl wykładów otwartych z zakresu historii gospodarczej, numizmatyki i ekonomii, transmitowanych na kanale YouTube NBP oraz dostępnych na stronie www.cpnbp.pl.
- Przeprowadzono drugą edycję Konkursu o Nagrodę Centrum Pieniądza NBP za najlepszą pracę magisterską na temat historii społeczno-gospodarczej.
- Poszerzono ofertę placówki o nowe eksponaty⁹⁴, przeprowadzono konserwację obiektów papierowych i ekspertyzy monet chińskich znajdujących się w zbiorach NBP.

11.1.3. Działalność Akademii NBP

W 2022 r. uruchomiono Akademię NBP. W ramach działalności Akademii NBP oferowane są kursy z dziedziny ekonomii, finansów, bankowości i polityki pieniężnej, skierowane do osób z sektora usług finansowych.

W 2022 r. odbył się kurs inauguracyjny „Finanse i polityka pieniężna”, zorganizowany we współpracy z Krajową Szkołą Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego (KSAP).

11.2. Działalność komunikacyjna

11.2.1. Kampanie komunikacyjne i inne działania promocyjne

W 2022 r. Narodowy Bank Polski kontynuował działania komunikacyjne mające na celu informowanie o zadaniach banku centralnego, w tym z zakresu polityki pieniężnej.

W 2022 r. informowano również m.in. o: projektach edukacyjnych NBP, emisji wartości kolekcjonerskich, działalności Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka oraz Akademii NBP, a także o publikacjach wydanych przez NBP.

11.2.2. Prezentacja działań NBP w Internecie

W 2022 r. NBP kontynuował komunikowanie się z odbiorcami zewnętrznymi za pośrednictwem Internetu, w wyniku czego m.in.⁹⁵:

⁹⁴ Pozyskano m.in. XIX-wieczną rosyjską skarbonkę koszyczkową, etui na monety z końca XIX w., wyposażone w sprężynowy mechanizm do umieszczenia bilonu, oraz *chatelaine* – zawieszany u pasa dekoracyjny przyborek z zestawem kluczy zegarmistrzowskich, ozdobiony pięcioma srebrnymi obiegowymi monetami europejskimi.

⁹⁵ Dane na 31 grudnia 2022 r.

-
- Strony internetowe NBP zanotowały łącznie ponad 121 mln odsłon (wzrost o 6% w porównaniu z 2021 r.), w tym strona internetowa www.nbp.pl – 117,6 mln odsłon (wzrost o 7%, liczba użytkowników zwiększyła się o 37%).
 - W serwisie YouTube opublikowano 141 materiałów wideo (w tym 38 transmisji na żywo), które łącznie miały 8,2 mln wyświetleń (wzrost o 269% w porównaniu z 2021 r.). Łączna liczba wyświetleń od początku istnienia kanałów przekroczyła 15 mln, a liczba subskrypcji wyniosła ponad 20,5 tys.
 - Realizowano m.in. transmisje na żywo z konferencji prasowych Prezesa NBP, konferencji międzynarodowych, wykładów organizowanych przez Centrum Pieniądza NBP, gal finałowych konkursów NBP i innych wydarzeń.
 - Profil NBP na Facebooku śledziło 122,2 tys. osób (wzrost o 14% w porównaniu z 2021 r.), profil w serwisie Twitter ponad 35 tys. (wzrost o 38%), w serwisie LinkedIn ponad 52 tys., a w serwisie Instagram ponad 1,7 tys.

11.2.3. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi

W 2022 r. w ramach kontaktów z mediami i analitykami rynkowymi NBP:

- informował o opracowywanych w Banku raportach i analizach, w tym dotyczących polityki pieniężnej, systemu finansowego (w szczególności nadzoru makroostrożnościowego), systemu płatniczego i sytuacji makroekonomicznej,
- prezentował bieżącą działalność NBP, m.in. dotyczącą realizacji polityki pieniężnej, emisji znaków pieniężnych (w tym monet i banknotów kolekcjonerskich) oraz działalności edukacyjnej banku centralnego,
- organizował spotkania z mediami i konferencje prasowe.

11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna

Działalność wydawnicza NBP obejmuje publikowanie dokumentów związanych z zadaniami banku centralnego, opracowań naukowych i statystyczno-analitycznych oraz służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu ekonomii i finansów.

W 2022 r. wydano kilkadziesiąt publikacji. Były to m.in.: *Raport Roczny*, *Plan działalności NBP*, *Sprawozdanie z działalności NBP*, *Założenia polityki pieniężnej*, *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej*, *Bilans Płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej*, *Raport o inflacji*, *Rozwój systemu finansowego w Polsce*, *Raport o stabilności systemu finansowego w Polsce*, *Raport o płynności sektora bankowego i instrumentach polityki pieniężnej*, *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce*, *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*, *Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego*, *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie inwestycje bezpośrednie za granicą*, *Raport o obrocie gotówkowym w Polsce*, *Sytuacja na lokalnych rynkach nieruchomości mieszkaniowych w Polsce*, *Biuletyn Informacyjny* (miesięcznik statystyczny), czasopismo naukowe *Bank i Kredyt*, serie: *Materiały*

i *Studia* (zeszyty polskojęzyczne) oraz *NBP Working Papers* (zeszyty anglojęzyczne)⁹⁶, *Przegląd Spraw Europejskich*, kwartalne streszczenia *Biuletynu Ekonomicznego EBC* w języku polskim. Odrębną grupę wydawnictw stanowiły publikacje edukacyjne, w tym dotyczące polskich ekonomistów (broшура o Fryderyku Skarbku), nowych modułów ekspozycji Centrum Pieniądza NBP (broшура pt. *Pieniądz w Judei czasów Chrystusa*) i wystaw czasowych: *Seria banknotów E-71 – historia ujawniona*, *Dzieje złotego* – wersja anglojęzyczna albumu powystawowego, a także wydawnictwa publicystyczne – miesięcznik *Obserwator Finansowy*.

W siedzibie NBP działa Centralna Biblioteka NBP o statusie biblioteki naukowej. Ma ona jeden z największych w Polsce zbiorów z zakresu nauk ekonomicznych, zwłaszcza bankowości, finansów i zarządzania. W 2022 r. Centralną Bibliotekę NBP odwiedziło ponad 4,7 tys. czytelników. Księgozbiór Centralnej Biblioteki NBP liczy ponad 156,4 tys. woluminów (o 1,2 tys. więcej niż w 2021 r.). Placówka zapewnia narzędzia do efektywnego przeszukiwania źródeł elektronicznych, jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych (stanowisko komputerowe dla osób z dysfunkcją wzroku). Najcenniejsze materiały biblioteczne podlegają konserwacji i są zapisywane w formie cyfrowej.

11.4. Rozpatrywanie, skarg, wniosków, listów i petycji

W 2022 r. rozpatrzono ogółem 2024 sprawy skierowane do NBP (w 2021 r. – 2465), w tym: 1862 listy, 94 skargi i wnioski, 66 wniosków o udostępnienie informacji publicznej oraz 2 petycje.

Korespondencję, która nie odnosiła się do działalności NBP, kierowano zgodnie z kompetencjami do innych podmiotów bądź informowano zainteresowanych o organach i instytucjach właściwych merytorycznie do rozpatrzenia danej sprawy.

Sprawy kierowane do NBP dotyczyły m.in.: funkcjonowania organów NBP oraz bieżącej sytuacji makroekonomicznej w kraju, w tym przebiegu procesów inflacyjnych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, a także sytuacji na rynkach: pracy, nieruchomości, finansowym, kredytowym i walutowym.

Informacje i zapytania odnosiły się w szczególności do:

- obrotu gotówkowego i wartości kolekcjonerskich,
- płynności sektora bankowego oraz instrumentów polityki pieniężnej,
- wymiany hrywien na złote,
- zamiany bilonu z wykorzystaniem urządzeń samoobsługowych,
- wymiany zniszczonych lub wycofanych z obiegu walut obcych,
- udostępnienia danych statystycznych,
- informacji o rezerwach dewizowych i kursach walut,

⁹⁶ Szczegółowy wykaz publikacji w ramach serii *Materiały i Studia* oraz *NBP Working Papers* wydanych w 2022 r. zawiera załącznik pt. *Lista wybranych publikacji NBP*.

-
- interpretacji przepisów prawa,
 - informacji historycznych na temat banków i instytucji finansowych,
 - upowszechniania wiedzy ekonomicznej oraz nowych technologii,
 - wykorzystania wizerunków banknotów, nawiązania współpracy i objęcia wydarzeń patronatem NBP.

Odnotowano także sprawy dotyczące działalności banków komercyjnych i spółdzielczych oraz liczne zgłoszenia incydentów związanych z próbami oszustwa, w tym kradzieży tożsamości i wyłudzenia danych osobowych oraz środków finansowych.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- przeprowadzenie drugiej edycji ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP,
- przekazanie pakietów edukacyjnych publicznym szkołom w Polsce na potrzeby dzieci i młodzieży z Ukrainy,
- dofinansowanie 81 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej, realizowanych w całym kraju,
- poszerzenie oferty edukacyjnej i zbiorów Centrum Pieniądza NBP,
- kontynuowanie działań komunikacyjnych NBP w Internecie, w szczególności w mediach społecznościowych.

12. Działalność legislacyjna⁹⁷

12.1. Działalność legislacyjna organów NBP

W 2022 r. organy NBP wydały 177 aktów prawnych, z tego 40 – Prezes NBP, 16 – Rada Polityki Pieniężnej, a 121 – Zarząd NBP.

W 2022 r. w Monitorze Polskim ogłoszono 33 akty prawne wydane przez organy NBP, a w Dzienniku Urzędowym NBP – 24 akty prawne.

12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych z zakresu polityki gospodarczej oraz mających znaczenie dla systemu bankowego. NBP miał przy tym m. in. na celu zapewnienie stabilności systemu finansowego oraz bezpieczeństwa i rozwoju systemu bankowego.

W 2022 r. NBP otrzymał:

- 1376 dokumentów nadesłanych w ramach prac Stałego Komitetu Rady Ministrów (KRM), w tym 322 projekty ustaw, do których sporządzono 5 opinii (stanowisk NBP),
- 35 projektów legislacyjnych nadesłanych w ramach prac Komitetu do Spraw Europejskich (KSE), do których sporządzono 1 opinię (stanowisko NBP),
- 109 projektów aktów prawnych nadesłanych w ramach rządowych uzgodnień międzyresortowych, w tym 35 projektów ustaw i 74 projekty rozporządzeń, do których sporządzono 56 opinii (stanowisk NBP),
- 98 projektów ustaw nadesłanych z Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu i Kancelarii Prezydenta, do których sporządzono stanowiska NBP.

W 2022 r. pracownicy NBP wzięli udział w 5 konferencjach uzgodnieniowych, w 2 komisjach prawniczych, a także w 17 posiedzeniach komisji oraz podkomisji sejmowych i senackich.

W 2022 r. NBP uczestniczył w pracach Komitetu do Spraw Europejskich. Z perspektywy Narodowego Banku Polskiego najważniejsze ustawy, którymi zajmował się KSE, to: projekt ustawy o zmianie ustawy o obligacjach oraz niektórych innych ustaw, projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia

⁹⁷ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7, art. 12, art. 16 ust. 3, art. 17 ust. 3 pkt 2 i art. 17 ust. 4 oraz art. 21 pkt 3 i 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz na podstawie przepisów innych ustaw, zgodnie z zawartymi w nich upoważnieniami dla organów NBP do wydawania aktów prawnych.

prawa, projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Ponadto Narodowy Bank Polski współtworzył rozwiązania dotyczące głównych obszarów funkcjonowania państwa – w szczególności przez udział w pracach następujących gremiów:

- Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- Komisji Nadzoru Finansowego,
- Komitetu Stabilności Finansowej,
- Komitetu Standardów Rachunkowości,
- Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych,
- Rady Rozwoju Rynku Finansowego,
- Rady Dialogu Społecznego.

12.2.1. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego

Do najważniejszych projektów aktów prawnych dotyczących sektora bankowego zaopiniowanych przez NBP w 2022 r. należały:

- projekty uchwalonych ustaw:
 - ustawa z dnia 7 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 872),
 - ustawa z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 129 i 185),
 - ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1719),
 - ustawa z dnia 6 października 2022 r. o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie (Dz. U. poz. 2339).
- projekty ustaw:
 - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych,
 - poselski projekt ustawy o ochronie kredytobiorców spłacających kredyty mieszkaniowe przed skutkami wzrostu stóp procentowych,
 - senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim.

12.2.2. Pozostałe projekty ustaw

W 2022 r. Narodowy Bank Polski brał udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych nie dotyczących bezpośrednio sektora bankowego. Najważniejsze z nich dotyczyły: obrony ojczyzny, rozwoju publicznych systemów teleinformatycznych, finansowania społecznościowego dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców, działalności lombardowej, e-administracji oraz komunikacji elektronicznej.

12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej

W 2022 r. NBP uczestniczył w opiniowaniu 46 projektów aktów prawnych (unijnych oraz państw członkowskich UE), do których EBC wydał opinie⁹⁸. Opinie EBC do unijnych aktów prawnych dotyczyły m.in.:

- rozporządzenia w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz dyrektywy w sprawie mechanizmów, które państwa członkowskie powinny wprowadzić, mających na celu zapobieganie wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu,
- rozporządzenia ustanawiającego Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu,
- rozporządzenia ustanawiającego europejski pojedynczy punkt dostępu zapewniający scentralizowany dostęp do publicznie dostępnych informacji mających znaczenie dla usług finansowych, rynków kapitałowych i zrównoważonego rozwoju,
- rozporządzenia w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami,
- dyrektywy w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii,
- dyrektywy zmieniającej dyrektywy 2011/61/UE i 2009/65/WE w zakresie ustaleń dotyczących przekazywania funkcji, zarządzania ryzykiem utraty płynności, sprawozdawczości nadzorczej, świadczenia usług depozytowych i powierniczych oraz udzielania pożyczek przez alternatywne fundusze inwestycyjne.

Przedmiotem konsultacji były także liczne projekty aktów prawnych państw członkowskich UE, w tym projekt polskiej ustawy o kasach oszczędnościowo-budowlanych. Opinie te dotyczyły m.in. programu wymiany hrywny na euro przez uchodźców z Ukrainy, wzmocnienia stabilności finansowej, sprawowania nadzoru finansowego, ograniczenia płatności gotówkowych i zarządzania obsługą

⁹⁸ Zgodnie z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statutu ESBC i EBC do zadań EBC należy opiniowanie krajowych i unijnych projektów aktów prawnych dotyczących działalności emisyjnej, środków płatniczych, statusu i funkcjonowania narodowych banków centralnych, statystyki pieniężnej, systemów płatniczych oraz instytucji finansowych.

gotówki, kompetencji organów zarządczych banków centralnych oraz wprowadzenia euro w Chorwacji.

Najważniejsze działania NBP w 2022 r.:

- udział w pracach organów państwa nad projektami aktów prawnych mających znaczenie dla systemu bankowego i gospodarki,
- udział w opiniowaniu przez EBC wspólnotowych projektów aktów prawnych oraz projektów legislacyjnych państw członkowskich UE, dotyczących m.in. nadzoru finansowego, wzmocnienia stabilności finansowej, przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, płatności gotówkowych i cyberbezpieczeństwa.

13. Współpraca międzynarodowa⁹⁹

13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej ERRS, komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz grup eksperckich Komisji Europejskiej.

Najważniejsze działania dotyczyły kontynuacji prac nad nowelizacją dyrektywy i rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (CRD VI, CRR III) w ramach wdrażania do legislacji UE końcowych postanowień reformy Bazylea III, a także w celu zwiększenia odporności banków europejskich oraz wspierania ożywienia gospodarczego w UE po pandemii COVID-19.

Prace objęły także:

- pakiet legislacyjny związany z pogłębieniem unii rynków kapitałowych (utworzenie europejskiego jednolitego punktu dostępu oraz zmiany regulacji dotyczących europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych, zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, a także rynków instrumentów finansowych),
- pakiet aktów prawnych dotyczących finansów cyfrowych (rynków kryptoaktywów i odporności cyfrowej sektora finansowego),
- pakiet legislacyjny dotyczący przeglądu unijnych przepisów ubezpieczeniowych (nowelizacja dyrektywy Wypłacalność II i projekt nowej dyrektywy określającej ramy naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zakładów ubezpieczeń i reasekuracji),
- dokończenie budowy unii bankowej (m.in. plany wzmocnienia wspólnych ram zarządzania kryzysowego banków i krajowych systemów gwarantowania depozytów),
- przegląd unijnych regulacji makroostrożnościowych dla sektora bankowego.

Ponadto w 2022 r. rozpoczęły się prace nad projektem rozporządzenia w sprawie płatności natychmiastowych w euro oraz nad nowym pakietem legislacyjnym dotyczącym unii rynków kapitałowych.

NBP uczestniczył również w pracach nad zaleceniem Rady UE w sprawie wymiany hrywien na waluty państw członkowskich, które przyjmują uchodźców z Ukrainy. Ponadto na spotkaniach gremiów UE dzielił się doświadczeniami z wprowadzonego w Polsce programu wymiany hrywien na złote.

⁹⁹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 5, art. 11 ust. 2 i 3, art. 23 ust. 7 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz na podstawie przepisów Statutu ESBC i EBC.

13.1.1. Współpraca w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach ESBC w zakresie wynikającym ze statusu banku centralnego państwa członkowskiego UE pozostającego poza strefą euro. W szczególności brali udział w posiedzeniach Rady Ogólnej EBC (jednego z organów decyzyjnych EBC), w tym w posiedzeniu nadzwyczajnym tego gremium poświęconym agresji Rosji na Ukrainę. Uczestniczyli także w pracach komitetów ESBC.

Przedmiotem obrad Rady Ogólnej EBC była przede wszystkim sytuacja gospodarcza w państwach członkowskich UE w kontekście pandemii COVID-19 oraz agresji Rosji na Ukrainę, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności gospodarczej, zmian na rynku pracy, inflacji, zmian kursów walutowych, bilansu płatniczego, sytuacji kredytowej oraz polityki pieniężnej. Kontynuowano monitorowanie działalności banków centralnych w związku z tzw. zakazem finansowania monetarnego sektora publicznego ze środków banku centralnego¹⁰⁰ i zakazem uprzywilejowanego dostępu¹⁰¹. Omówiono też postępy w zakresie konwergencji gospodarczej i prawnej państw członkowskich UE pozostających poza strefą euro¹⁰².

W trakcie spotkań komitetów ESBC oraz grup roboczych i zespołów zadaniowych ESBC omawiano zagadnienia dotyczące m.in.:

- oceny wpływu wzrostu inflacji na stabilność finansową,
- prac nad przeglądem dyrektywy PSD2,
- cyfrowego euro,
- prac związanych z projektem zintegrowanego systemu sprawozdawczości banków (Integrated Reporting Framework, IReF).

13.1.2. Udział w pracach innych organów unijnych

W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli bezpośrednio lub pośrednio w pracach następujących gremiów UE:

- Komitetu Ekonomiczno-Finansowego Rady UE (Economic and Financial Committee, EFC),
- grup roboczych Rady UE i grup eksperckich Komisji Europejskiej.

13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi

13.2.1. Współpraca z Grupą Banku Światowego (GBŚ)

W ramach współpracy z GBŚ przedstawiciele NBP uczestniczyli w:

- Wiosennych i Dorocznych Spotkaniach Rad Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,

¹⁰⁰ Wynikającym z art. 123 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

¹⁰¹ Wynikającym z art. 123 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

¹⁰² Dotyczyło to: Bułgarii, Czech, Chorwacji, Węgier, Polski, Rumunii i Szwecji.

- 2 specjalnych spotkaniach donatorów Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju – IDA¹⁰³, w tym w spotkaniu poświęconym udzieleniu wsparcia Ukrainie,
- uroczystych obchodach 30-lecia powstania konstytuandy w GBŚ i MFW¹⁰⁴, do której należy Polska.

NBP kontynuował wsparcie prac polskiego dyrektora wykonawczego¹⁰⁵ reprezentującego w GBŚ państwa naszej konstytuandy (jego kadencja zakończyła się 31 października 2022 r., obecnie przedstawiciel Polski pełni funkcję zastępcy dyrektora wykonawczego). Przedstawiciele NBP wyrażali poparcie dla działań Grupy Banku Światowego ukierunkowanych na pomoc Ukrainie.

13.2.2. Współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym

W 2022 r. współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) polegała na udziale NBP w spotkaniach z przedstawicielami MFW zgodnie z art. IV umowy MFW oraz merytorycznym wsparciu polskich przedstawicieli w Funduszu¹⁰⁶.

W 2022 r. NBP kontynuował działania dotyczące czasowego zwiększenia zasobów finansowych MFW:

- jako członek Nowych Porozumień Pożyczkowych (New Arrangements to Borrow, NAB) pozostawał w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki do kwoty odpowiadającej 2,57 mld SDR,
- był stroną umowy pożyczki dwustronnej na rzecz MFW o wartości do 2,7 mld EUR.

Środki udostępnione MFW przez NBP w ramach NAB oraz na podstawie umowy pożyczki dwustronnej zachowują status rezerw walutowych. Do tej pory MFW nie korzystał ze środków z pożyczki dwustronnej, natomiast w ramach NAB na koniec 2022 r. Fundusz wykorzystał kwotę odpowiadającą 12,3 mln SDR.

13.2.3. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR)

W 2022 r.:

- Przedstawiciele NBP uczestniczyli w XXXI Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów EBOR w Maroku, a w NBP odbyły się wizyty wysokiej rangi przedstawicieli EBOR (wiceprezesa oraz delegacji Rady Dyrektorów).
- NBP – we współpracy z administracją publiczną – brał udział w konsultacjach dotyczących dokumentów i projektów inwestycyjnych rozpatrywanych na posiedzeniach Rady Dyrektorów

¹⁰³ IDA to organizacja w ramach GBŚ specjalizująca się w udzielaniu pomocy rozwojowej najuboższym państwom świata.

¹⁰⁴ Grupa państw, do której oprócz Polski należą: Azerbejdżan, Kazachstan, Kirgistan, Serbia, Szwajcaria, Tadżykistan, Turkmenistan oraz Uzbekistan.

¹⁰⁵ Przedstawiciel Polski – po raz pierwszy w historii – objął to stanowisko 1 listopada 2020 r. (na dwa lata).

¹⁰⁶ Minister Finansów pełni funkcję Gubernatora RP w MFW, przedstawiciel NBP jest Zastępcą Gubernatora.

EBOR¹⁰⁷, w szczególności wspierając inicjatywy EBOR mające na celu finansowanie projektów w Ukrainie.

13.2.4. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS)

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w 6 spotkaniach Gubernatorów BIS. W 2022 r. odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BIS, podczas którego przyjęto 92. Raport Roczny, zatwierdzono bilans na 31 marca 2022 r. (zysk netto w wysokości 341 mln SDR) oraz zdecydowano o wypłacie dywidendy. NBP otrzymał ok. 2,9 mln USD (równowartość 2,2 mln SDR).

13.2.5. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W 2022 r. eksperci NBP uczestniczyli w posiedzeniach komitetów tematycznych i grup roboczych OECD oraz w pracach OECD International Network on Financial Education (Międzynarodowa Grupa ds. Edukacji Finansowej).

W 2022 r. odbyły się 2 spotkania przedstawicieli NBP z członkami misji Sekretariatu OECD przygotowującej XVII przegląd gospodarczy Polski. Omówiono m.in. politykę pieniężną i stabilność sektora finansowego w Polsce. Przedstawiciel NBP wziął także udział w posiedzeniu Komitetu Przeglądów Gospodarek i Rozwoju OECD poświęconym omówieniu wyników przeglądu.

13.2.6. Współpraca z Międzynarodowym Bankiem Współpracy Gospodarczej (MBWG) i Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB)

W 2022 r. Ministerstwo Finansów przekazało notyfikację wypowiedzenia umowy o rozliczeniach wielostronnych w rublach transferowych i o utworzeniu MBWG. W wyniku tej decyzji z dniem 29 stycznia 2023 r. Polska przestała być członkiem tego banku.

W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów AIIB, podczas którego omówiono finansowanie zrównoważonej infrastruktury, w tym w warunkach kryzysu, oraz wspieranie transformacji energetycznej.

13.2.7. Inne działania na forum międzynarodowym

W 2022 r. NBP był organizatorem lub współorganizatorem – z innymi zagranicznymi i krajowymi instytucjami finansowymi – 4 konferencji i spotkań międzynarodowych (poza konferencjami naukowymi i innymi wydarzeniami naukowymi):

- 18–20 maja 2022 r.: 21. edycja konferencji organizowanej we współpracy z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych pn. „BIS Working Party on Monetary Policy in Central and Eastern Europe” („Spotkanie robocze Banku Rozrachunków Międzynarodowych poświęcone polityce pieniężnej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej”). Tematem obrad była polityka pieniężna w krajach

¹⁰⁷ Prezes NBP pełni funkcję Gubernatora RP w EBOR.

Europy Środkowo-Wschodniej, w tym zagadnienia bieżące (np. wpływ pandemii COVID-19 na gospodarkę realną i rolę polityki gospodarczej) oraz wybrane zagadnienia długookresowe.

- 10 czerwca 2022 r.: pierwsza międzynarodowa konferencja banków centralnych państw należących do Inicjatywy Trójmorza pt. „Monetary Policy in a New European Reality” („Polityka pieniężna w nowej rzeczywistości europejskiej”), zorganizowana pod patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Celem konferencji była wymiana opinii i doświadczeń między bankami centralnymi 12 państw regionu na temat uwarunkowań prowadzenia polityki pieniężnej w nowej rzeczywistości międzynarodowej (pandemia COVID-19, agresja Rosji na Ukrainę).
- 21 września 2022 r.: konsultacje polsko-szwajcarskie związane z członkostwem Polski i Szwajcarii w jednej konstytuancie w Międzynarodowym Funduszu Walutowym i Banku Światowym.
- 29–30 września 2022 r.: czwarta edycja konferencji międzynarodowej NBP i Narodowego Banku Węgier pn. „Competitiveness and Sustainable Economic Growth in the CEE Region” („Konkurencyjność i zrównoważony wzrost gospodarczy w regionie Europy Środkowo-Wschodniej”).

W 2022 r. w powyższych wydarzeniach oraz w międzynarodowych konferencjach i innych wydarzeniach naukowych wzięło udział łącznie 840 osób, w tym 700 stacjonarnie.

Narodowy Bank Polski, podobnie jak inne europejskie banki centralne, świadczy pomoc techniczną na rzecz banków centralnych państw spoza Unii Europejskiej przechodzących transformację gospodarczą. W 2022 r. w ramach programu współpracy technicznej NBP zrealizowano 107 przedsięwzięć, w tym:

- 19 wizyt studyjnych (w tym 9 online),
- 12 webinarów poświęconych: modelom prognozowania inflacji, zamówieniom publicznym, zarządzaniu ryzykiem finansowym, ekonometrii bayesowskiej, zarządzaniu rezerwami dewizowymi, obrotowi gotówkowemu, systemowi płatniczemu, edukacji ekonomicznej, zarządzaniu zasobami ludzkimi oraz zarządzaniu ryzykiem kredytowym,
- 2 staże,
- 4 wideokonferencje,
- 11 wyjazdów eksperckich,
- 59 misji eksperckich na rzecz Narodowego Banku Ukrainy.

Większość przedsięwzięć odbyła się w formie online. Łącznie wzięło w nich udział 455 osób z 29 banków centralnych.

Ponadto w 2022 r. NBP kontynuował realizację projektu współpracy bliźniaczej (*twinning project*) na rzecz Narodowego Banku Ukrainy. Dodatkowo, po agresji Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski udzielił NBU wsparcia rzeczowego i finansowego, podejmując liczne działania mające na celu zapewnienie ciągłości funkcjonowania ukraińskiego banku centralnego oraz stabilności finansowej i płatniczej w regionie.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- udział w pracach gremiów UE nad regulacjami dotyczącymi funkcjonowania systemu finansowego (w zakresie wymogów kapitałowych i płatności natychmiastowych w euro), a także w zakresie pogłębiania unii rynków kapitałowych i dokończenia budowy unii bankowej,
- kontynuacja udziału Polski w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW w ramach NAB i pożyczki dwustronnej,
- pomoc ukraińskiemu bankowi centralnemu w utrzymaniu ciągłości funkcjonowania oraz działania na rzecz stabilności finansowej i płatniczej w regionie, a także wsparcie Ukrainy na forum międzynarodowym.

14. Działalność wewnętrzna

14.1. Zarządzanie kadrami

14.1.1. Zatrudnienie w NBP

W 2022 r. przeciętne zatrudnienie w NBP wyniosło 3344 etaty i było o 16 etatów niższe niż w 2021 r.

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia w 2022 r. w porównaniu z 2021 r. były wyższe o 8%, a łącznie z kosztami rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników o 5,1%.

Zmiany przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2019–2022 przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Zmiana przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2019–2022

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2022–2021
Ogółem	3 312	3 355	3 360	3 344	-16
Centrala	1 983	2 008	2 025	2 024	-1
Oddziały okręgowe	1 329	1 347	1 335	1 320	-15

Źródło: dane NBP.

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP

Celem działalności szkoleniowej NBP jest zapewnienie kompetentnej i rzetelnej kadry.

W 2022 r. na jednego pracownika przypadały średnio 3 szkolenia (w 2021 r. – 2,7 szkolenia). W 2022 r. działania szkoleniowe były nakierowane na rozwój specjalistycznych kompetencji pracowników. Kontynuowano szkolenia w ramach programu rozwoju kadry kierowniczej NBP. Wspomagano także adaptację nowo zatrudnionych.

Zorganizowano praktyki dla 23 studentów z uczelni krajowych i zagranicznych, przygotowujących prace dyplomowe z dziedziny finansów i bankowości.

14.2. Zmiany organizacyjne

W 2022 r. wprowadzono w szczególności następujące zmiany organizacyjne:

- z dniem 1 stycznia 2022 r.:
 - Departament Systemu Płatniczego otrzymał nowe zadanie dotyczące prowadzenia prac analitycznych i badawczych nad pieniądzem cyfrowym,

-
- Departament Komunikacji otrzymał nowe zadanie polegające na prowadzeniu Akademii NBP jako projektu budującego wizerunek NBP, skierowanego do środowiska ekspertów i fachowców z otoczenia Banku,
 - z dniem 1 czerwca 2022 r. został zlikwidowany Departament Controllingu i Ryzyka Operacyjnego, a jego zadania powierzono wybranym departamentom, odpowiednio dostosowując podział zadań,
 - z dniem 1 października 2022 r. Departamentowi Zagranicznemu powierzono zadanie polegające na koordynowaniu przestrzegania przez NBP międzynarodowych i krajowych sankcji, które dotychczas realizowano w sposób zdecentralizowany.

14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

W 2022 r. NBP podejmował działania mające na celu ograniczenie możliwości wystąpienia zdarzeń powodujących zakłócenia w realizacji zadań, straty finansowe lub negatywnie wpływających na wizerunek NBP. Identyfikowano i monitorowano aktualne i przyszłe zagrożenia dla Banku, w tym ryzyko zidentyfikowane w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi w Ukrainie.

Kontynuowano upowszechnianie standardów ujętych w *Zasadach etyki pracowników Narodowego Banku Polskiego*.

14.4. Działalność inwestycyjna

W 2022 r. nakłady inwestycyjne NBP wyniosły 70,7 mln zł (w 2021 r. – 83,4 mln zł). Działalność inwestycyjna NBP dotyczyła głównie teleinformatyki oraz infrastruktury budowlanej.

Inwestycje teleinformatyczne obejmowały wymianę technologiczną i modernizację infrastruktury sieciowej i serwerowej, zakup sprzętu komputerowego, rozbudowę systemów cyberbezpieczeństwa oraz wdrożenie nowych systemów i aplikacji informatycznych. Inwestycje budowlane dotyczyły przede wszystkim modernizacji i przebudowy infrastruktury technicznej w Centrali i oddziałach okręgowych NBP.

14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP

W 2022 r. najważniejsze działania w zakresie systemów teleinformatycznych dotyczyły:

- migracji formatu komunikatów SWIFT wymienianych w ramach relacji korespondenckich oraz rozliczeń w systemie TARGET z MT do MX (ISO20022),
- oddania do użytku nowej platformy służącej do raportowania i analizy danych (MAR), przeznaczonej dla systemów obsługi budżetu państwa,
- prowadzenia prac analitycznych i programistycznych przygotowujących do wdrożenia faktury elektronicznej (KSeF),
- kontynuacji budowy nowego systemu RTGS w złotych (SORBNET3) oraz koordynowanej przez EBC konsolidacji systemu TARGET2 z platformą TARGET2-Securities (T2S),
- dalszej budowy systemu dla oddziałów okręgowych (NSO).

W zakresie infrastruktury teleinformatycznej m.in.:

- przeprowadzono aktualizację technologiczną serwerów obsługujących kluczowe aplikacje NBP w celu zwiększenia ich wydajności,
- zoptymalizowano posiadane licencje,
- wymieniono sprzęt sieciowy (m.in. routery i systemy bezpieczeństwa),
- zainstalowano najnowsze wersje oprogramowania systemowego (m.in. dla systemów: EGERIA, PEGAZ, SIS, MONREP, INTERFIN, Platforma Analityczno-Raportowa SAP),
- zwiększono wydajność i przepustowość infrastruktury w ośrodkach komputerowych NBP dla użytkowników aplikacji biznesowych (m.in. NBE, EXE, Pegaz, SESCO, SIS2, EWIB),
- zwiększono bezpieczeństwo uwierzytelniania dla użytkowników SWIFT.

Usprawniono także wsparcie teleinformatyczne, w szczególności wdrożono aplikację mobilną umożliwiającą kontakt w sprawach IT, zaktualizowano systemy SharePoint i uruchomiono infolinię sklepu internetowego Kolekcjoner.

14.6. Audyt wewnętrzny

W 2022 r. przeprowadzono 34 zadania audytowe. Badania objęły w szczególności zagadnienia z zakresu informatyki, działalności emisyjno-skarbcowej, polityki pieniężnej, zarządzania rezerwami dewizowymi, statystyki i bezpieczeństwa. Audytem objęto również działalność edukacyjną, informacyjną i administracyjną.

Badania audytowe objęły 20 departamentów Centrali i 6 oddziałów okręgowych NBP. W ich wyniku sformułowano 65 zaleceń i 63 rekomendacje. Miały one na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, wprowadzenie odpowiednich mechanizmów kontrolnych, usprawnienie stosowanych rozwiązań organizacyjnych oraz zwiększenie efektywności działania.

W 2022 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach Komitetu ds. Audytu Wewnętrznego ESBC. W ramach tej współpracy przeprowadzono 2 zadania audytowe z obszaru informatyki i statystyki.

14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP

Narodowy Bank Polski prowadzi działalność terenową za pośrednictwem 16 oddziałów okręgowych znajdujących się w każdym województwie.

W 2022 r. oddziały okręgowe NBP:

- w ramach bankowej obsługi budżetu państwa uczestniczyły w realizacji działań mających na celu optymalizację obsługi posiadaczy rachunków, a także kontynuowały wdrażanie nowych usług dla posiadaczy rachunków w NBP – kart płatniczych, zlecenia wypłaty gotówki w zastępczej obsłudze kasowej oraz wypłat z bankomatu za pomocą telefonu komórkowego,

-
- w obszarze kasowo-skarbcowym wspomagały realizację programu wymiany hrywien przez obywateli Ukrainy, kontynuowały wdrażanie kodów kreskowych w standardzie GS1 w zakresie wartości kolekcjonerskich oraz świadczyły usługę zamiany monet na banknoty lub monety o wyższych nominałach z wykorzystaniem urządzeń samoobsługowych.

Podobnie jak w poprzednich latach oddziały okręgowe realizowały także inne zadania związane z działalnością emisyjną, dewizową, analityczno-badawczą oraz edukacyjną i komunikacyjną.

14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa

W 2022 r. prowadzono prace nad utrzymaniem i zapewnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w NBP, w tym:

- zaktualizowano zasady ochrony obiektów Centrali NBP w związku z pojawieniem się nowych rodzajów ryzyka,
- uruchomiono w NBP nowoczesne urządzenia umożliwiające efektywną kontrolę bagażu i przesyłek pod kątem pirotechnicznym,
- wdrożono narzędzia umożliwiające weryfikację autentyczności podpisów elektronicznych złożonych w NBP przez 20 lat,
- uzyskano akredytację EBC dla usług zaufania świadczonych przez NBP,
- rozbudowywano systemy cyberbezpieczeństwa NBP, w tym zapewniające odporność NBP na cyberzagrożenia systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym, upowszechniano informacje o aktualnych zagrożeniach i sposobach zapobiegania incydom cybernetycznym, jak również uczestniczono w pracach ESBC w zakresie opracowywania i upowszechniania nowych sposobów realizacji zadań z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Najważniejsze działania w 2022 r.:

- działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa w NBP w związku z pojawieniem się nowych rodzajów ryzyka,
- rozbudowa systemów cyberbezpieczeństwa,
- udział oddziałów okręgowych NBP w realizacji bankowej obsługi budżetu państwa i obsługi kasowo-skarbcowej.

15. Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2022 r.

15.1. Wstęp

Niniejszy rozdział ma na celu syntetyczne przedstawienie informacji o sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wyniku finansowym NBP za 2022 r.¹⁰⁸ Opisuje, z perspektywy finansowej, obszary działania banku centralnego – przede wszystkim zarządzanie rezerwami dewizowymi, prowadzenie polityki pieniężnej, działalność emisyjną oraz koszty działania i amortyzacji.

W rozdziale zawarto w szczególności informacje dotyczące bilansu oraz rachunku zysków i strat w 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Z zakresu bilansu są prezentowane m.in. zmiany: sumy bilansowej oraz struktury aktywów i pasywów, a także najważniejsze pozycje aktywów i pasywów w podziale na waluty obce i walutę krajową. Z zakresu rachunku zysków i strat przedstawiono pozycje składające się na rachunek wyników (np. wynik z odsetek, wynik z operacji finansowych, wynik z prowizji i opłat) oraz przychody i koszty w podziale na główne obszary działania banku (wynik z tytułu: zarządzania rezerwami dewizowymi, różnic kursowych, prowadzonej polityki pieniężnej, koszty działania i amortyzacji).

W celu przedstawienia informacji w szerszym horyzoncie oprócz danych finansowych za 2022 i 2021 r. zaprezentowano także dane historyczne, tj. kształtowanie się sytuacji majątkowej i kapitałowej NBP w zestawieniu pięcioletnim (2018–2022).

Informacje zawarte w niniejszym rozdziale są komplementarne wobec *Sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2022 r.*, zamieszczonego na stronie internetowej NBP wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania.

Bilans NBP

Na koniec 2022 r. NBP osiągnął sumę bilansową w wysokości 876,2 mld zł.

Na wzrost sumy bilansowej w 2022 r. o 50,9 mld zł (6,2%) wpłynęły głównie transakcje posiadaczy rachunków w NBP, zmiana kursów walut obcych i cen złota oraz wzrost zaangażowania w jednoczesne transakcje *reverse repo* i *repo* przy spadku cen dłużnych papierów wartościowych

¹⁰⁸ Wszystkie dane zawarte w niniejszym rozdziale są danymi NBP, w tym danymi z ksiąg rachunkowych NBP. Dane mogą się nie sumować do pełnych wartości ze względu na zaokrąglenia.

w walutach obcych oraz salda dłużnych papierów wartościowych w złotych skupionych w poprzednich latach na potrzeby prowadzonej polityki pieniężnej.

Główne zmiany aktywów dotyczyły:

- należności w walutach obcych – wzrost łącznie o 56,1 mld zł (9,1%),
- dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej – spadek o 8,6 mld zł (5,8%),

Największe zmiany pasywów dotyczyły:

- zobowiązań związanych z polityką pieniężną – wzrost łącznie o 26,2 mld zł (9,3%),
- pieniądza w obiegu – wzrost o 13,1 mld zł (3,7%),
- kapitału własnego NBP – spadek o 19,3 mld zł (32,9%).

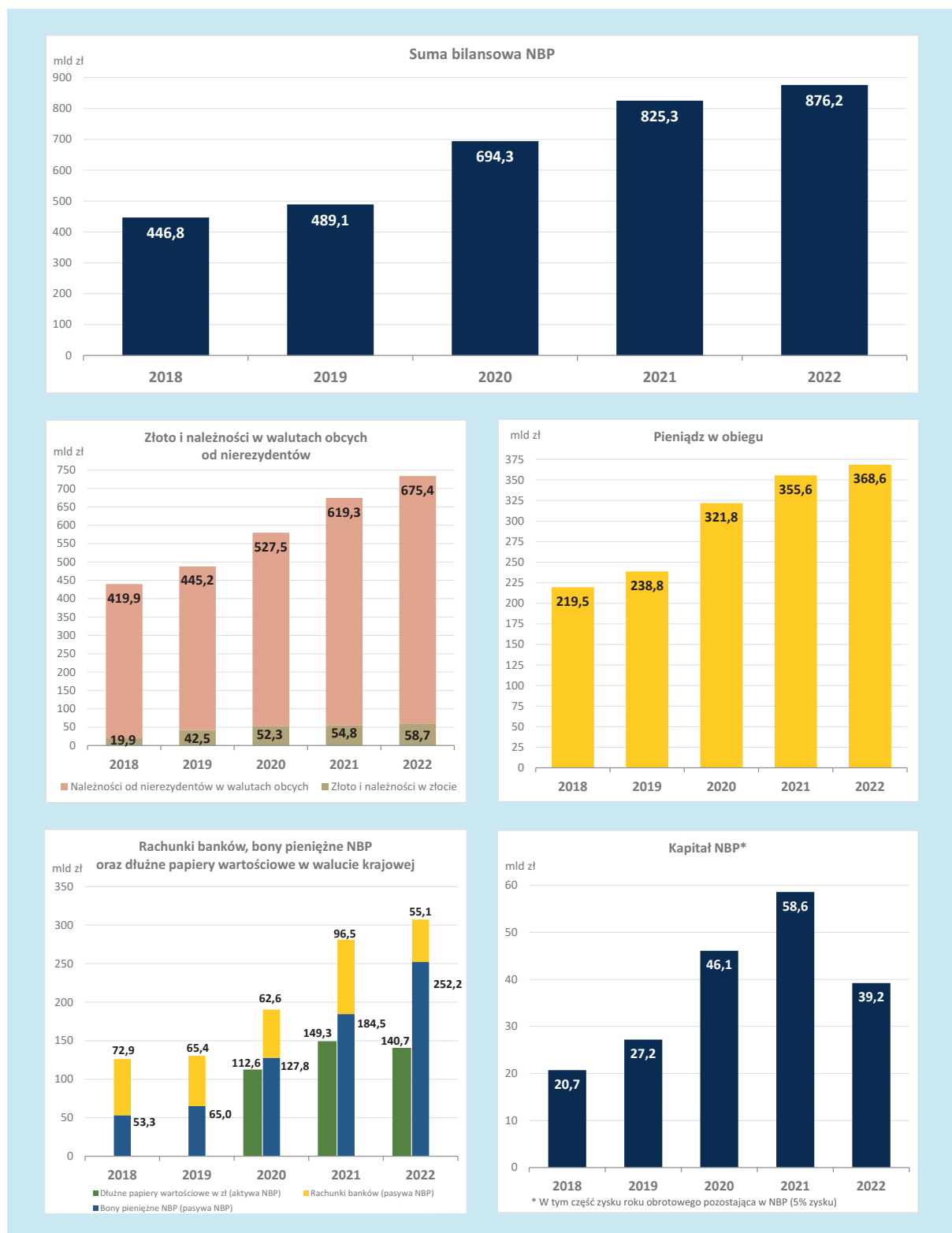
Rachunek zysków i strat NBP

NBP odnotował stratę za 2022 r. wynoszącą -16,9 mld zł. Głównymi elementami straty NBP były:

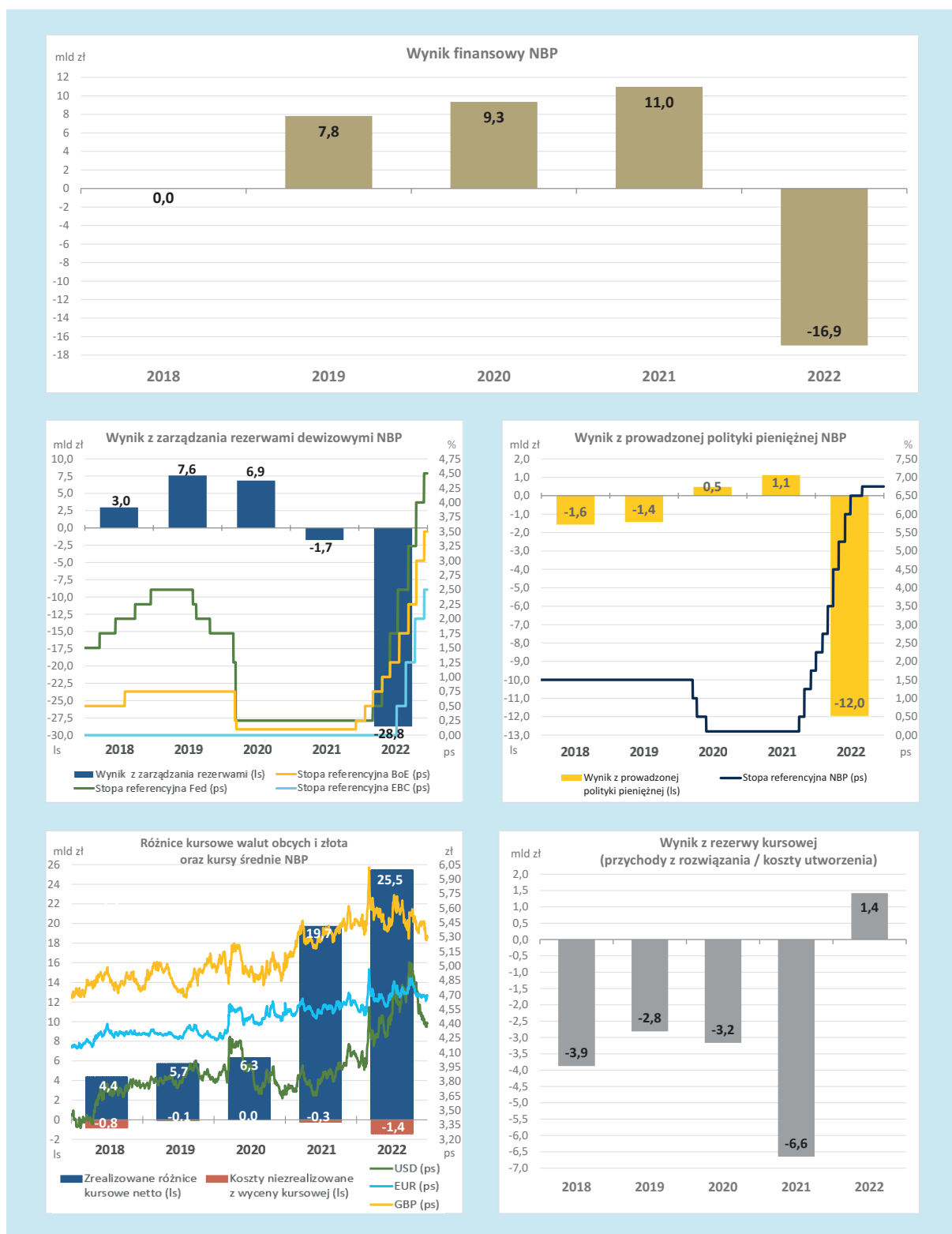
- ujemny wynik zarządzania rezerwami walutowymi (w walucie instrumentu) w kwocie -28,8 mld zł, spowodowany głównie ujemnym wynikiem z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w transakcjach dłużnymi papierami wartościowymi w walutach obcych oraz z tytułu kosztów niezrealizowanych z ich wyceny cenowej na 31 grudnia 2022 r. (por. rozdział 15.3.1),
- ujemny wynik prowadzonej polityki pieniężnej w kwocie -12,0 mld zł,
- koszty działania i amortyzacji wynoszące -1,5 mld zł.

Jednocześnie wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych był dodatni i wyniósł 25,5 mld zł.

Wykres 24. Przegląd zmian bilansu NBP w latach 2018–2022 (na 31 grudnia roku obrotowego)

Wykres 25. Przegląd zmian rachunku zysków i strat NBP w latach 2018–2022 (za dany rok obrotowy)

Charakterystyka bilansu NBP

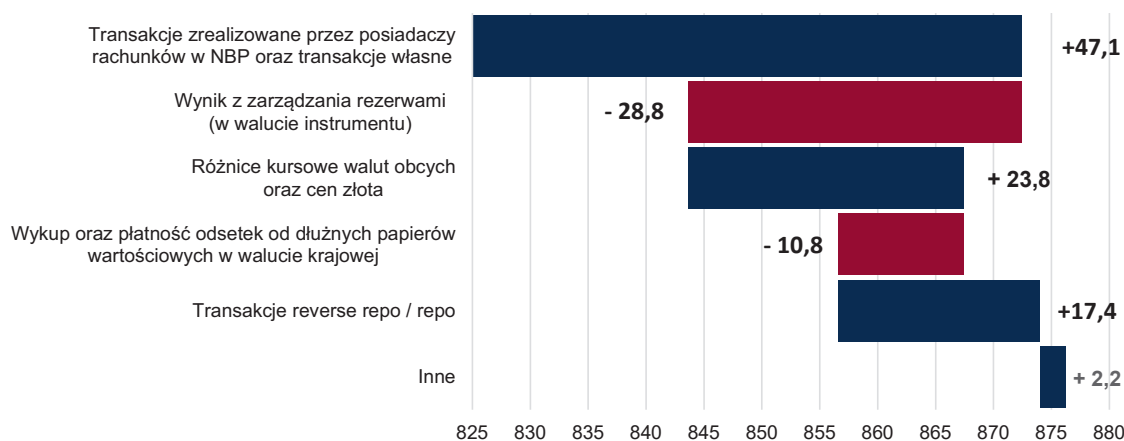
Tabela 8. Aktywa i pasywa NBP na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

AKTYWA	2022	2021	Zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	58,7	54,8	3,8
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	675,4	619,3	56,1
2.1. Należności od MFW	31,4	30,0	1,4
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	644,0	589,3	54,7
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	140,7	149,3	-8,6
A.10. Pozostałe aktywa	1,5	1,8	-0,3
AKTYWA OGÓLEM	876,2	825,3	50,9
PASYWA	2022	2021	Zmiana
P.1. Pieniądz w obiegu	368,6	355,6	13,1
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	55,1	96,5	-41,4
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	0,9	0,8	0,2
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	252,2	184,5	67,7
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11,9	15,3	-3,4
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	4,1	4,0	0,2
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	59,0	32,6	26,4
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	53,6	36,0	17,6
P.9. Alokacja SDR	30,9	29,8	1,1
P.11. Pozostałe pasywa	0,4	1,1	-0,7
P.12. Rezerwy	15,3	16,7	-1,4
P.13. Różnice z wyceny	50,1	51,0	-1,0
P.14. Fundusze	1,5	1,5	0,0
P.15. Wynik finansowy	-27,4	0,0	-27,4
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	-16,9	11,0	-27,9
15.2. Strata z lat ubiegłych	-10,5	-11,0	0,5
PASYWA OGÓLEM	876,2	825,3	50,9

Na koniec 2022 r. NBP odnotował wzrost sumy bilansowej NBP o 50,9 mld zł. Wynikał on głównie z napływu netto walut obcych w kwocie 47,1 mld zł z tytułu transakcji przeprowadzanych przez posiadaczy rachunków w NBP oraz transakcji własnych NBP. Na wzrost wpłynęły także zmiany kursów walut obcych i ceny złota (23,8 mld zł) oraz wzrost zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse*

repo wykorzystywane w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi (17,4 mld zł). Z kolei ujemny wynik zarządzania rezerwami dewizowymi (-28,8 mld zł licząc w walucie instrumentów, tj. nie uwzględniając różnic kursowych) oraz rozliczenia z tytułu płatności odsetek i wykupu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej w terminie ich zapadalności (-10,8 mld zł) spowodowały obniżenie sumy bilansowej NBP.

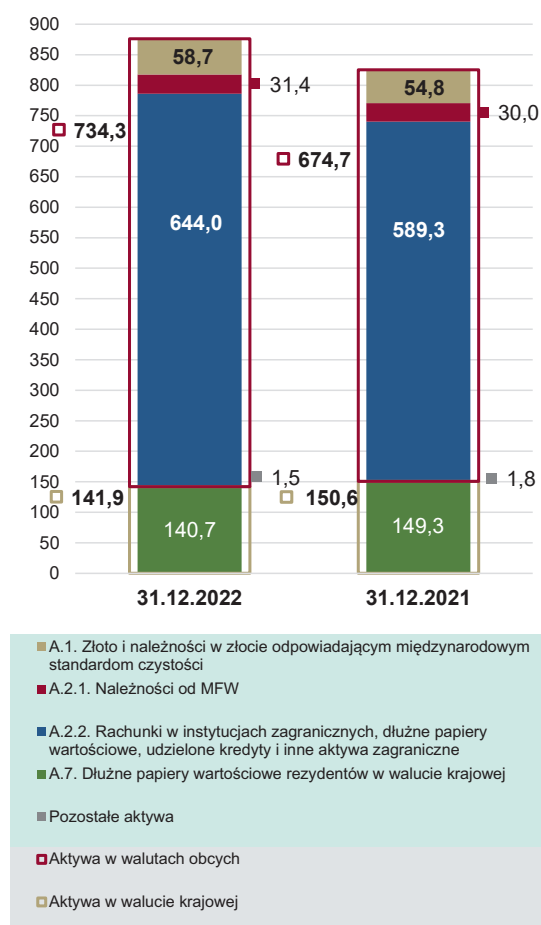
Wykres 26. Główne czynniki zmiany sumy bilansowej NBP w 2022 r. w relacji do 2021 r. (w mld zł)

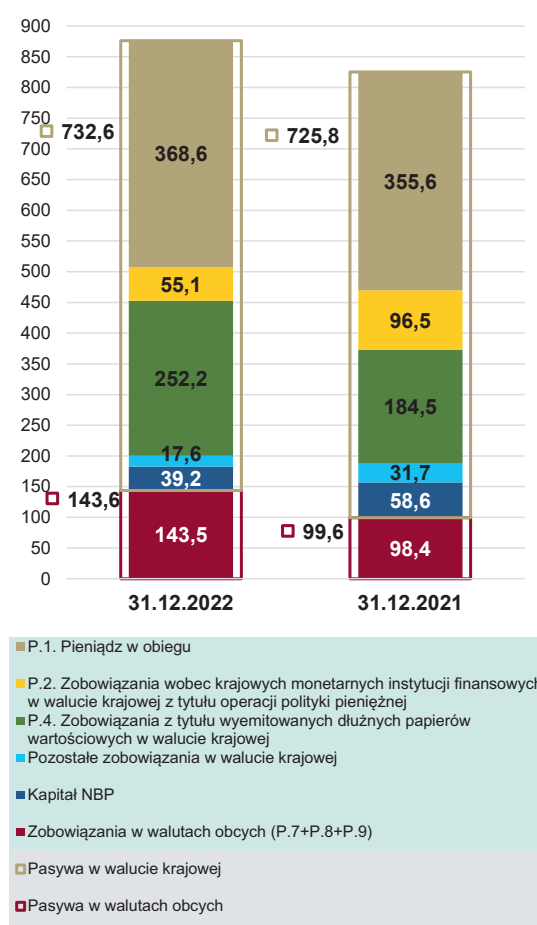
W 2022 r. nie nastąpiły istotne zmiany struktury bilansu w porównaniu z 2021 r. W aktywach NBP wzrosły należności w walutach obcych od nierezydentów – głównie w związku z większym zaangażowaniem w jednoczesne transakcje *reverse repo* i *repo* na koniec roku oraz wyższymi saldami na rachunkach lokat terminowych i na rachunku NBP w EBC do rozliczeń w systemie TARGET2. Jednocześnie zmniejszył się udział aktywów w walucie krajowej – przede wszystkim w następstwie wykupienia przez emitenta części skarbowych dłużnych papierów wartościowych w terminie zapadalności. Po stronie pasywów wzrosły natomiast zobowiązania w walutach obcych – głównie w związku z wyższymi saldami na rachunkach walutowych rezydentów (w tym na rachunkach budżetu państwa oraz na rachunkach banków do rozliczeń w systemie TARGET2) oraz zwiększeniem zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*.

Napływające do NBP waluty obce związane z transakcjami posiadaczy rachunków są w większości wymieniane na walutę krajową i zwiększają zobowiązania NBP w walucie krajowej. W rezultacie bilans NBP charakteryzuje się asymetrią walutową. Oznacza to, że dominującą część aktywów stanowią aktywa w walutach obcych i złocie, podczas gdy po stronie pasywów przeważają zobowiązania w walucie krajowej (z tytułu polityki pieniężnej oraz emisji banknotów i monet). Asymetria ta powoduje, że NBP ma otwartą pozycję walutową, tj. nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami w walutach obcych, co naraża Bank na ryzyko kursowe.

Wykres 27. Struktura aktywów (w mld zł)

Wykres 28. Struktura pasywów (w mld zł)

15.1.1. Aktywa i pasywa w złocie i w walutach obcych

Pozycje aktywów i pasywów NBP w walutach obcych i złocie wiążą się przede wszystkim z gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem nimi (por. rozdział 5), pełnieniem przez bank funkcji agenta Rządu RP w relacjach z MFW (por. rozdział 8.4), a także prowadzeniem przez NBP systemu TARGET2-NBP, będącego polskim komponentem paneuropejskiego systemu rozrachunku płatności w euro (por. rozdział 7)¹⁰⁹. Ponadto w ramach obsługi budżetu państwa NBP prowadzi rachunki bankowe w walutach obcych (por. rozdział 8).

¹⁰⁹ W ramach systemu TARGET2 bank centralny prowadzi rachunki uczestników tego systemu w euro, głównie banków krajowych (prezentowane w pasywach bilansu), a także utrzymuje saldo na rachunku bieżącym w EBC (prezentowanym w aktywach bilansu).

Tabela 9. Aktywa i pasywa NBP w walutach obcych i w złocie w podziale na wybrane obszary działalności na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	Zarządzanie rezerwami dewizowymi		MFW		Rozliczenia w systemie TARGET2		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	31,8*	29,9*							26,9**	24,9**	58,7	54,8	3,8
A.2. Należności w walutach obcych od nierezzydentów	628,6	586,5	31,4	30,0	15,0	2,6			0,3	0,2	675,4	619,3	56,1
A.10. Pozostałe aktywa									0,2	0,6	0,2	0,6	-0,4
AKTYWA OGÓLEM	660,4	616,4	31,4	30,0	15,0	2,6	0,0	0,0	27,5	25,7	734,3	674,8	59,5
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów					15,0	2,6	43,7	29,8	0,4	0,2	59,0	32,6	26,4
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezzydentów	53,5	35,9							0,1	0,2	53,6	36,0	17,6
P.9. Alokacja SDR			30,9	29,8							30,9	29,8	1,1
P.11. Pozostałe pasywa									0,0	0,7	0,0	0,7	-0,7
P.13. Różnice z wyceny									0,0	0,4	0,0	0,4	-0,4
PASYWA OGÓLEM	53,5	35,9	30,9	29,8	15,0	2,6	43,7	29,8	0,5	1,5	143,6	99,5	44,1
Pozycja bilansowa netto	606,9	580,5	0,5	0,2	0,0	0,0	-43,7	-29,8	26,9	24,2	590,7	575,3	15,4

* Złoto na rachunkach bieżących i lokatach terminowych.

** Złoto w skarbcach NBP.

Różnice między aktywami a zobowiązaniami w walutach obcych i złocie stanowiły zasoby walut obcych i złota. Oprócz zasobu złota NBP utrzymywał rezerwy walutowe – głównie w dolarze amerykańskim (USD), euro (EUR), funcie brytyjskim (GBP), dolarze kanadyjskim (CAD), dolarze australijskim (AUD), koronie norweskiej (NOK) oraz dolarze nowozelandzkim (NZD). Ponadto NBP miał zasób w specjalnych prawach ciągnięcia MFW (SDR).

Tabela 10. Zasoby złota i podstawowych walut obcych na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

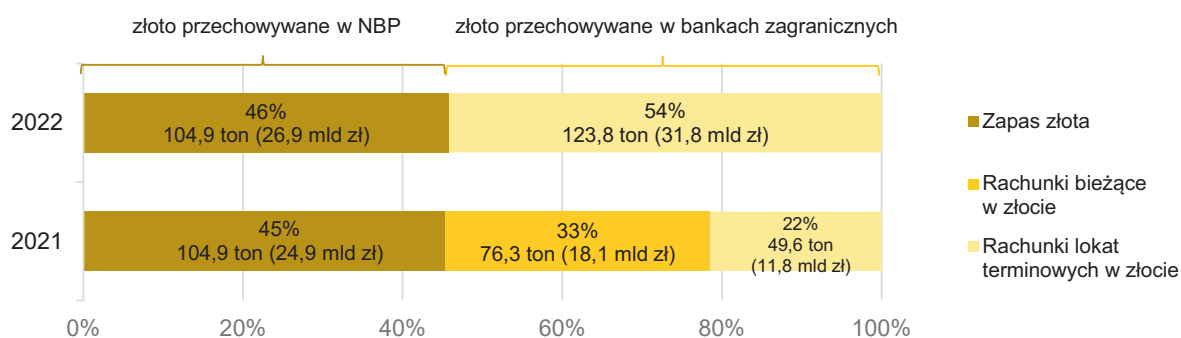
	2022			2021		
	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane
złoto	31,1	58,7	27,5	31,4	54,8	23,5
USD	203,7	222,6	18,9	197,4	212,3	14,9
EUR	103,0	104,6	1,5	103,8	106,0	2,3
GBP	63,2	63,3	0,0	58,4	62,7	4,3
CAD	54,2	53,2	-1,0	53,6	53,4	-0,3
AUD	43,2	43,5	0,3	40,7	42,6	1,9
CHF	0,0	0,0	0,0	3,7	3,9	0,3
NOK	29,7	29,4	-0,3	27,4	29,0	1,7
NZD	14,9	14,8	-0,1	14,1	14,3	0,3
MFW (SDR)	0,6	0,6	0,0	0,3	0,3	0,0
	Przychody niezrealizowane (bilans)		48,4	Przychody niezrealizowane (bilans)		49,0
	Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)		-1,4	Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)		-0,3

Różnica pomiędzy wartością zasobów walut obcych i złota według kursu średniego NBP a wartością tych zasobów według średniego kosztu zasobu (tj. uśrednionej ceny ich pozyskania) stanowi przychody lub koszty niezrealizowane z wyceny kursowej walut obcych i złota. Przychody niezrealizowane powiększają pasywa bilansu (jako element kapitału NBP w pozycji różnice z wyceny – por. Tabela 15), natomiast koszty niezrealizowane pomniejszają wynik finansowy (wynik z operacji finansowych, por. Tabela 19).

15.1.1.1. Złoto

NBP posiada złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości, które jest przechowywane w bankach zagranicznych (na rachunkach bieżących lub na rachunkach lokat terminowych) oraz w skarbcach NBP. Zasób złota NBP wyniósł na 31 grudnia 2022 r. 228,7 tony (58,7 mld zł), co stanowiło 6,7% aktywów NBP (230,8 tony i 6,6% na koniec 2021 r.).

Wykres 29. Złoto i należności w złocie na koniec 2022 i 2021 r.

15.1.1.2. Zarządzanie rezerwami dewizowymi (innymi niż złoto)

Największy udział w aktywach NBP mają instrumenty inwestycyjne wykorzystywane do zarządzania rezerwami dewizowymi. Są to przede wszystkim dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy, agencje rządowe i instytucje międzynarodowe oraz, w mniejszym stopniu, lokaty terminowe i obligacje przedsiębiorstw niefinansowych. Część (około 1%) posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych jest zaliczana do tzw. zielonych obligacji (*green bonds*) oraz obligacji zrównoważonego rozwoju (*sustainable bonds*)¹¹⁰. Dodatkowo niewielka część rezerw walutowych jest utrzymywana na rachunkach bieżących, głównie w zagranicznych bankach centralnych. Aby uzyskać dodatkowy dochód, NBP zawiera transakcje *reverse repo* (prezentowane w aktywach bilansu), zwykle jednocześnie

¹¹⁰ Do zielonych obligacji lub obligacji zrównoważonego rozwoju zalicza się te, z których wpływy są przeznaczone na finansowanie lub refinansowanie projektów ekologicznych bądź prospołecznych (w przypadku *sustainable*). Mogą to być projekty związane z: efektywnością energetyczną, energią odnawialną, zapobieganiem zanieczyszczeniu środowiska, zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, bioróżnorodnością, zapewnieniem niezbędnej infrastruktury i usług lub bezpieczeństwa żywnościowego, wsparciem postępu socjoekonomicznego.

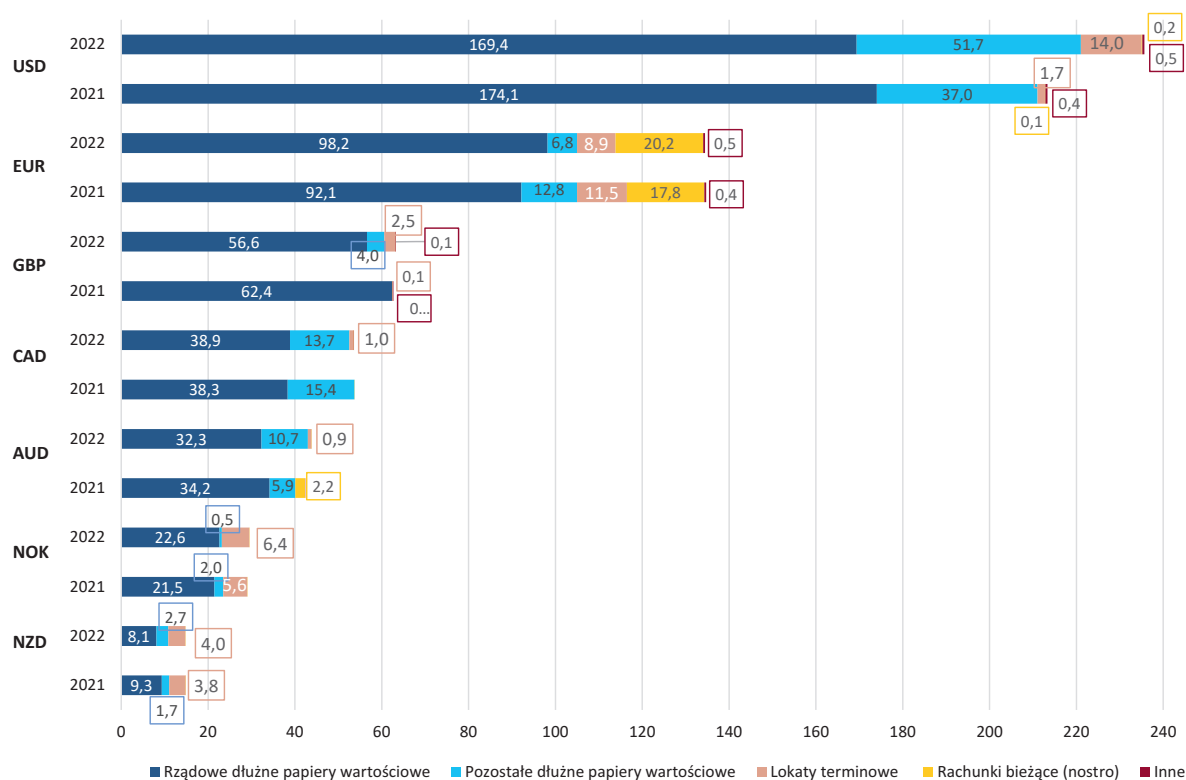
z transakcjami *repo* (prezentowanymi w pasywach bilansu), oraz inwestuje w kontrakty *futures* (w tym *equity index futures*).

Tabela 11. Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw dewizowych na koniec 2022 i 2021 r.; aktywa „+”, zobowiązania „-” (w mld zł)

	2022	2021	Zmiana
A.2.2. Rachunki bieżące (nostro)	20,3	20,2	0,1
A.2.2. Lokaty terminowe	37,6	22,6	14,9
A.2.2. Lokaty reverse repo	53,6	35,9	17,7
P.8. Lokaty repo	-53,5	-35,9	-17,7
A.2.2. Dłużne papiery wartościowe	516,1	506,8	9,3
A.2.2. Inne	1,1	1,0	0,1
Razem	575,1	550,6	24,5

Na wielkość zarządzanych rezerw dewizowych oddziaływały przede wszystkim: napływ walut obcych na rzecz posiadaczy rachunków w NBP oraz wycena kursowa walut obcych i wycena cenowa posiadanych dłużnych papierów wartościowych. Struktura walutowa i struktura inwestycyjna rezerw nie zmieniły się istotnie w 2022 r. Od 2021 r. NBP ma portfel dłużnych papierów wartościowych w USD utrzymywanych do dnia zapadalności (*held to maturity*, HTM).

Wykres 30. Struktura walutowa rezerw dewizowych (bez złota) na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

15.1.1.3. Należności i zobowiązania wobec MFW

NBP prezentuje w bilansie należności i zobowiązania związane z uczestnictwem Rzeczypospolitej Polskiej w MFW. W aktywach są ujmowane m.in. udziały RP w MFW opłacone w walutach obcych (tzw. tranza rezerwowa), rachunek bieżący w SDR, służący do rozliczeń z MFW, oraz pożyczki udzielone MFW. Z kolei w pasywach są prezentowane zobowiązania dotyczące przyznanej RP alokacji SDR.

Tabela 12. Należności „+” i zobowiązania „-” wobec MFW w SDR na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022	2021	Zmiana
A.2.1. Tranza rezerwowa	6,3	5,7	0,5
A.2.1. Rachunek bieżący w MFW	25,0	24,1	1,0
A.2.1. Lokata terminowa w MFW	0,0	0,0	0,0
A.2.1. Pożyczki udzielone MFW	0,1	0,2	-0,1
P.9. Alokacja SDR	-30,9	-29,8	-1,1
Razem	0,5	0,2	0,3

Pozycja walutowa Narodowego Banku Polskiego w SDR¹¹¹ jest głównie wynikiem operacji przeprowadzanych z MFW na podstawie zawartych umów oraz porozumień pożyczkowych. Na jej zmianę wpłynęły przede wszystkim środki przekazane przez NBP na rzecz pożyczkobiorców MFW, związane z realizacją potrzeb pożyczkowych MFW (zwiększenie transzy rezerwowej), oraz spłaty na rzecz NBP dokonywane przez pożyczkobiorców MFW (zmniejszenie udzielonych MFW pożyczek).

15.1.2. Aktywa i pasywa w walucie krajowej

Aktywa i pasywa w walucie krajowej wiążą się przede wszystkim z emisją przez NBP pieniądza gotówkowego, prowadzeniem polityki pieniężnej oraz z prowadzeniem rachunków bankowych dla sektora rządowego, w tym dla budżetu państwa. Ponieważ większość instrumentów finansowych wykorzystywanych do realizacji tych zadań ma charakter zobowiązań, występuje nadwyżka pasywów nad aktywami w walucie krajowej. Wzrost tej nadwyżki w 2022 r. wynikał przede wszystkim z wymiany na złote walut obcych napływających na rzecz posiadaczy rachunków w NBP.

Tabela 13. Aktywa i pasywa w walucie krajowej w podziale na wybrane obszary działalności NBP na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

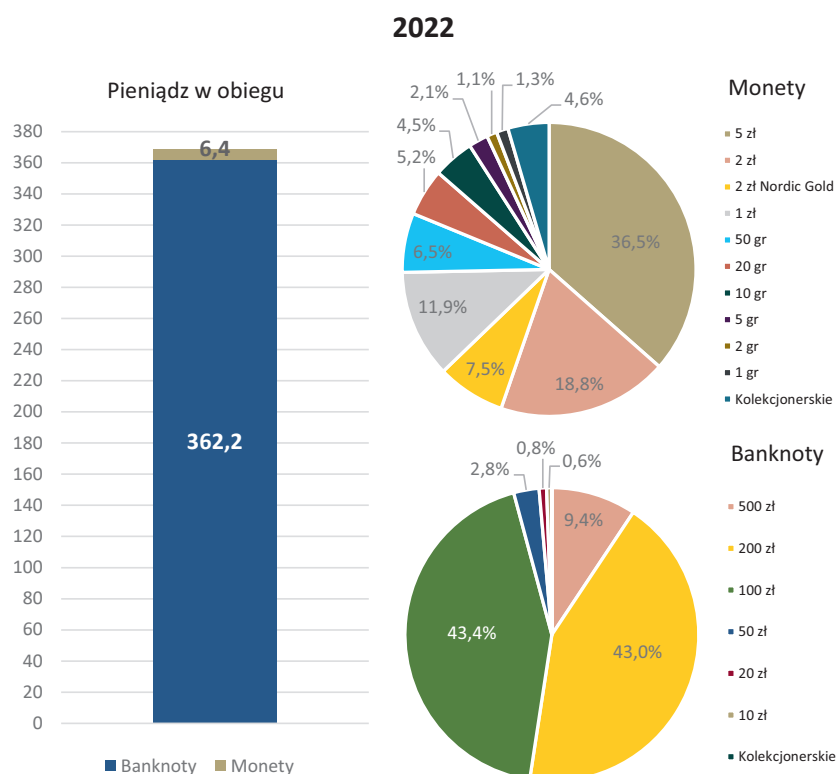
	Emisja pieniądza gotówkowego		Polityka pieniężna		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	Zmiana
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej			140,7	149,3					140,7	149,3	-8,6
A.10. Pozostałe aktywa							1,3	1,2	1,3	1,2	0,1
AKTYWA OGÓŁEM	0,0	0,0	140,7	149,3	0,0	0,0	1,3	1,2	141,9	150,5	-8,6
P.1. Pieniądz w obiegu	368,6	355,6							368,6	355,6	13,1
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej			55,1	96,5					55,1	96,5	-41,4
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych							0,9	0,8	0,9	0,8	0,2
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych			252,2	184,5					252,2	184,5	67,7
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów					10,8	15,2	1,1	0,1	11,9	15,3	-3,4
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów							4,1	4,0	4,1	4,0	0,2
P.11. Pozostałe pasywa							0,4	0,4	0,4	0,4	0,0
P.12. Rezerwy							15,3	16,7	15,3	16,7	-1,4
P.13. Różnice z wyceny							50,0	50,6	50,0	50,6	-0,6
P.14. Fundusze							1,5	1,5	1,5	1,5	0,0
P.15. Wynik finansowy							-27,4	0,0	-27,4	0,0	-27,4
PASYWA OGÓŁEM	368,6	355,6	307,3	281,0	10,8	15,2	45,9	74,0	732,6	725,8	6,8
Pozycja bilansowa netto	-368,6	-355,6	-166,6	-131,7	-10,8	-15,2	-44,7	-72,9	-590,7	-575,3	-15,4

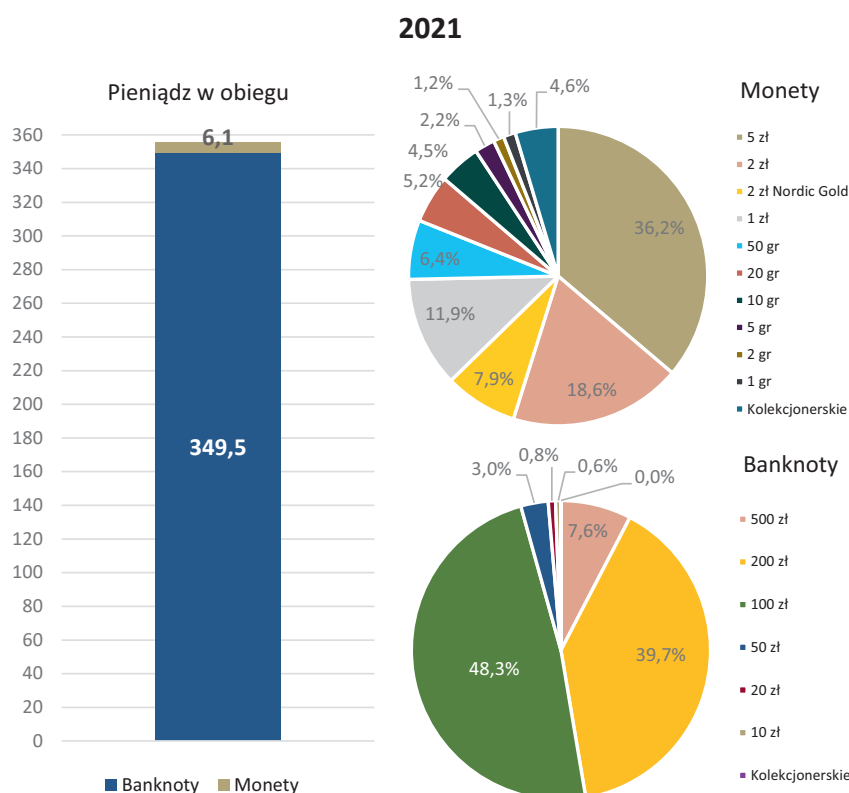
¹¹¹ NBP ma też akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych denominowane w SDR (58,8 mln zł na koniec 2022 r.).

15.1.2.1. Działalność emisyjna

Działalność emisyjna polega na realizacji przez NBP konstytucyjnego uprawnienia do emitowania znaków pieniężnych RP. Narodowy Bank Polski emituje banknoty i monety powszechnego obiegu oraz banknoty i monety kolekcjonerskie, o różnych nominałach (por. rozdział 4). Wyemitowane banknoty i monety stanowią – obok zobowiązań z tytułu polityki pieniężnej – najistotniejszą pozycję pasywów NBP. Wielkość emisji pieniądza zależy od czynników egzogenicznych, w szczególności od kształtowania się popytu na pieniądź gotówkowy w gospodarce. W 2022 r., bezpośrednio po agresji Rosji na Ukrainę (tj. po 24 lutego 2022 r.) nastąpił gwałtowny wzrost zapotrzebowania na gotówkę, a 14 marca 2022 r. jej wartość w obiegu była najwyższa w całym roku i wyniosła 395,7 mld zł. Później wartość gotówki w obiegu stopniowo się obniżała i na koniec 2022 r. wzrost wartości pieniądza gotówkowego w stosunku do 2021 r. wyniósł 13,1 mld zł (3,7%).

Wykres 31. Struktura pieniądza w obiegu na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł i w %)

15.1.2.2. Polityka pieniężna

NBP realizuje politykę pieniężną, wykorzystując zestaw instrumentów przyjęty przez Radę Polityki Pieniężnej (por. rozdział 2). W 2022 r. polityka pieniężna była prowadzona w warunkach nadpłynności sektora bankowego. Do realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej NBP stosował wybrane instrumenty, w szczególności operacje otwartego rynku, polegające na emisji bonów pieniężnych NBP (prezentowanych w pasywach). Instrumentem polityki pieniężnej NBP była też rezerwa obowiązkowa. Obowiązek utrzymywania rezerwy obowiązkowej (prezentowanej w pasywach) ogranicza skalę operacji otwartego rynku, przeprowadzanych w celu absorpcji nadpłynności z sektora bankowego¹¹². NBP udostępniał bankom krajowym operacje depozytowo-kredytowe i umożliwiał lokowanie nadwyżki płynności w NBP w formie depozytu na koniec dnia (prezentowanego w pasywach) bądź uzupełnienie niedoboru płynności dzięki wykorzystaniu kredytu lombardowego (prezentowanego w aktywach). W latach 2020–2021 NBP podejmował dodatkowe działania zwiększające płynność sektora, w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii COVID-19. W szczególności w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku przeprowadzał na rynku wtórnym skup obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych z gwarancją Skarbu Państwa. Papiery te są utrzymywane w aktywach NBP, przy czym środki pieniężne uzyskane z tytułu ich wykupu w dacie zapadalności nie były reinwestowane.

¹¹² W październiku 2021 r. oraz w lutym 2022 r. Rada Polityki Pieniężnej podjęła decyzję o podwyższeniu stopy rezerwy obowiązkowej (łącznie z 0,5% do 3,5%).

Tabela 14. Aktywa „+” i zobowiązania „-” z tytułu polityki pieniężnej na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022	2021	Zmiana
A.7. Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	140,7	149,3	-8,6
P.2. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	-34,9	-66,1	31,1
P.2. Depozyty na koniec dnia	-20,2	-30,5	10,3
P.4. Bony pieniężne	-252,2	-184,5	-67,7
Razem	-166,6	-131,7	-34,9

W 2022 r. na wzrost zobowiązań netto wobec sektora bankowego oddziaływały głównie: skup walut obcych napływających do NBP z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP, wypłata zysku NBP za 2021 r. oraz przepływy związane z wynikiem NBP z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej (por. podrozdział 15.3.3 oraz 15.3.5). W przeciwnym kierunku wpływał głównie przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu (por. rozdział 4). Nadpłynność sektora bankowego była absorbowana za pośrednictwem emisji bonów pieniężnych. Ponadto część środków banki pozostawiły na rachunkach bieżących oraz ulokowały jako depozyty na koniec dnia.

15.1.2.3. Kapitał NBP

Jako centralny bank państwa NBP nie podlega regulacjom dotyczącym adekwatności kapitałowej obowiązującym sektor bankowy. Do składników kapitału, zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych ESBC, NBP kwalifikuje oprócz funduszy (statutowego i rezerwowego) także: rezerwę kursową¹¹³, rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, dodatnie różnice z wyceny złota, walut obcych i dłużnych papierów wartościowych, stratę bilansową (z lat ubiegłych) oraz część zysku za rok obrotowy pozostającą w NBP (tj. 5%), która jest przeznaczana na zwiększenie funduszu rezerwowego.

¹¹³ W celu przeciwdziałania negatywnemu wpływowi wahań kursu złotego na wynik finansowy NBP ustawa o NBP zobowiązuje Bank do tworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (zwanej rezerwą kursową). Zasady tworzenia i rozwiązywania tej rezerwy ustala Rada Polityki Pieniężnej (Uchwała nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim, Dz. Urz. NBP poz. 14).

Tabela 15. Kapitał NBP na koniec 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022	2021	Zmiana
P.12. Rezerwa kursowa	15,1	16,5	-1,4
P.14. Fundusz statutowy	1,5	1,5	0,0
P.14. Fundusz rezerwowy	0,0	0,0	0,0
P.13. Rachunek rewaluacyjny złota	1,6	1,6	0,0
P.13. Dodatkowo różnice z wyceny złota	27,5	23,5	4,0
P.13. Dodatkowo różnice z wyceny kursowej	20,9	25,5	-4,7
P.13. Dodatkowo różnice z wyceny cenowej	0,0	0,4	-0,4
P.15. Strata bilansowa z lat ubiegłych	-10,5	-11,0	0,5
P.15. Wynik finansowy za rok obrotowy pozostający w NBP [*]	-16,9	0,5	-17,5
Razem	39,2	58,6	-19,3
<i>% sumy bilansowej NBP</i>	<i>4,5%</i>	<i>7,1%</i>	<i>-2,6 p.p.</i>
Wrażliwość kapitału NBP na:			
- aprecjację kursu PLN względem walut obcych o 1% ^{**}	-5,3	-5,2	-0,1
- wzrost stóp procentowych o 100 punktów bazowych ^{***}	-14,1	-14,9	0,8

* Wynik finansowy za 2021 r. po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów podlegał podziałowi na odpis z zysku na fundusz rezerwowy (5%) oraz wpłatę z zysku do budżetu państwa (95%).

** Podane wartości oznaczają łączny spadek przychodów/wzrost kosztów niezrealizowanych z tytułu wyceny kursowej w przypadku równomiernego spadku o 1% kursów średnich NBP podstawowych walut rezerwowych na dzień bilansowy.

*** Dla walut obcych – wyznaczony na podstawie wskaźnika MD (*modified duration*) łączny spadek przychodów/wzrost kosztów niezrealizowanych z tytułu wyceny cenowej w przypadku równomiernego wzrostu krzywych rentowności o 100 punktów bazowych na dzień bilansowy.

Najbardziej zmiennymi składnikami kapitału NBP są różnice z tytułu wyceny złota, walut obcych i dłużnych papierów wartościowych (przychody niezrealizowane) oraz rezerwa kursowa. Na zmiany tych różnic wpływa przede wszystkim kształtowanie się rynkowych kursów i cen.

Wspomniana asymetria walutowa generuje ryzyko poniesienia straty w wyniku zmian kursów walut obcych, przy czym prawdopodobieństwo jej wystąpienia rośnie wraz ze wzrostem skali aprecjacji złotego względem walut obcych. Tworzenie rezerwy kursowej zmniejsza wynik finansowy NBP, a jednocześnie chroni przed potencjalnymi przyszłymi stratami. Jej rozwiązywanie zwiększa wynik finansowy NBP, przez co ogranicza ewentualną stratę wynikającą z wyceny kursowej. W 2022 r. NBP rozwiązał rezerwę na pokrycie kosztów niezrealizowanych wynikających z różnic kursowych w kwocie 1,4 mld zł. Saldo rezerwy kursowej na koniec 2022 r. wyniosło 15,1 mld zł.

Ponadto w 2022 r. NBP wykorzystał fundusz rezerwowy (powiększony uprzednio o wpłatę 0,5 mld zł z zysku za 2021 r.) na pokrycie straty z lat ubiegłych¹¹⁴.

15.1.3. Bilans NBP – zestawienie pięcioletnie

Zmiany sumy bilansowej NBP są wypadkową przede wszystkim zewnętrznych przepływów walut obcych, wynikających z transakcji posiadaczy rachunków w NBP, wahań wyceny instrumentów finansowych w walutach obcych i złocie, zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*, jak też operacji jednorazowych (jak np. alokacja SDR przeprowadzona w 2021 r.). Dodatkowo, w latach 2020–2021 na wielkość sumy bilansowej NBP oddziaływał prowadzony przez Bank skup dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej. Operacja ta wpłynęła także na zmianę struktury bilansu NBP, zwiększając udział waluty krajowej w aktywach NBP, zdominowanych wcześniej przez waluty obce i złoto.

Tabela 16. Bilans NBP w latach 2018–2022 według danych na dzień bilansowy (w mld zł)

AKTYWA	2022	2021	2020	2019	2018
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	58,7	54,8	52,3	42,5	19,9
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	675,4	619,3	527,5	445,2	419,9
2.1. Należności od MFW	31,4	30,0	6,9	5,3	4,8
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	644,0	589,3	520,6	439,9	415,0
A.5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	0,0	0,0	0,0	0,0	5,6
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	140,7	149,3	112,6	0,0	0,0
A.10. Pozostałe aktywa	1,5	1,8	2,0	1,4	1,4
Aktywa ogółem	876,2	825,3	694,3	489,1	446,8

¹¹⁴ Zgodnie z ustawą o NBP fundusz rezerwowy jest tworzony aż do osiągnięcia równowartości funduszu statutowego i może zostać przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych NBP.

PASYWA	2022	2021	2020	2019	2018
P.1. Pieniądz w obiegu	368,6	355,6	321,8	238,8	219,5
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	55,1	96,5	62,6	65,4	72,9
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	0,9	0,8	0,4	0,4	0,4
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	252,2	184,5	127,8	65,0	53,3
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11,9	15,3	24,9	9,3	7,3
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	4,1	4,0	2,2	2,3	2,6
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	59,0	32,6	46,3	22,4	25,1
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	53,6	36,0	45,4	43,7	37,9
P.9. Alokacja SDR	30,9	29,8	7,1	6,9	6,8
P.11. Pozostałe pasywa	0,4	1,1	0,7	0,2	0,2
P.12. Rezerwy	15,3	16,7	10,0	6,9	4,0
12.1. Rezerwa kursowa	15,1	16,5	9,9	6,7	3,9
12.2. Rezerwy na zobowiązania	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
P.13. Różnice z wyceny	50,1	51,0	45,7	30,5	27,2
P.14. Fundusze	1,5	1,5	1,9	1,5	1,5
14.1. Fundusz statutowy	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
14.2. Fundusz rezerwowy	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0
P.15. Wynik finansowy	-27,4	0,0	-2,5	-4,0	-11,9
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	-16,9	11,0	9,3	7,8	0,0
15.2. Strata z lat ubiegłych	-10,5	-11,0	-11,9	-11,9	-11,9
Pasywa ogółem	876,2	825,3	694,3	489,1	446,8

15.2. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP

Tabela 17. Wynik finansowy NBP za 2022 i 2021 r. (w mld zł)

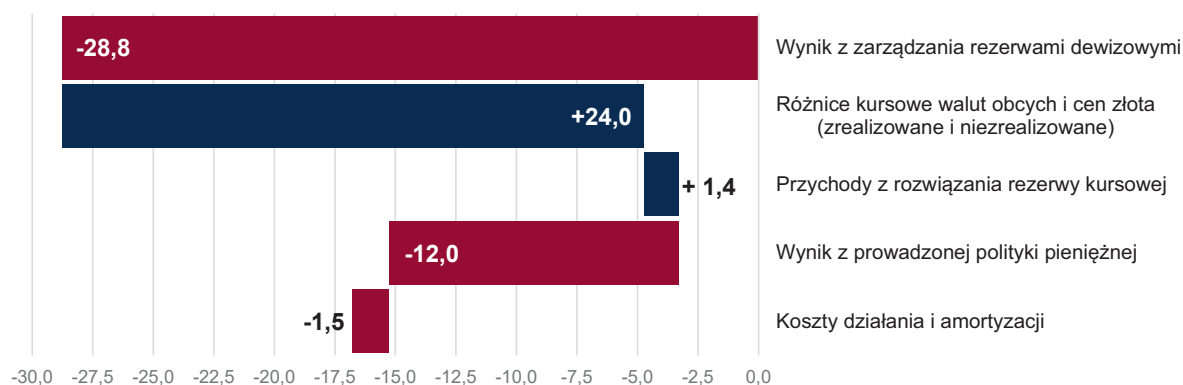
	2022	2021
RZiS.1. Wynik z odsetek	-5,8	2,3
1.1. Przychody z odsetek	9,4	3,1
1.2. Koszty z odsetek	-15,2	-0,9
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-9,8	9,9
2.1. Wynik zrealizowany	15,5	20,3
2.2. Koszty niezrealizowane	-26,7	-3,7
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	0,0	0,0
2.4. Wynik z rezerwy kursowej	1,4	-6,6
RZiS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0
RZiS.4. Przychody z akcji i udziałów	0,0	0,0
RZiS.5. Pozostałe przychody	0,1	0,2
RZiS.A. Wynik ogółem	-15,4	12,4
RZiS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,7	-0,6
RZiS.7. Koszty administracyjne	-0,3	-0,3
RZiS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1
RZiS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,4	-0,4
RZiS.10. Pozostałe koszty	0,0	0,0
RZiS.B. Wynik finansowy za rok obrotowy	-16,9	11,0

W 2022 r. wynik finansowy NBP był ujemny i wyniósł -16,9 mld zł.

Wynik finansowy Banku jest pochodną pełnionych przez niego funkcji, a także uwarunkowań rynkowych. Źródłem straty była przede wszystkim rosnąca rentowność dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych. Przełożyło się to na ujemny wynik zrealizowany w następstwie transakcji, których przedmiotem były te papiery, oraz wyższe koszty niezrealizowane z ich wyceny cenowej, a w konsekwencji na ujemny wynik zarządzania rezerwami dewizowymi¹¹⁵. Dodatkowo na skutek wzrostu kosztów dyskonta od wyemitowanych bonów pieniężnych oraz kosztów odsetek od rezerwy obowiązkowej NBP odnotował ujemny wynik z prowadzonej polityki pieniężnej. Stratę NBP ograniczył dodatni wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych w operacjach przeprowadzanych w ramach zarządzania rezerwami w walutach obcych. Koszty niezrealizowane z tytułu wyceny kursowej walut obcych na koniec 2022 r. zostały pokryte z rezerwy kursowej. Koszty działania Banku oraz koszty amortyzacji kształtowały się w 2022 r. na podobnym poziomie jak w poprzednim roku.

¹¹⁵ Liczony w walucie instrumentów finansowych.

Wykres 32. Wynik finansowy NBP za 2022 r. w podziale na obszary (w mld zł)

W związku z dominującą rolą instrumentów finansowych w bilansie NBP najważniejsze elementy rachunku zysków i strat Banku dotyczą odsetek, dyskonta i premii (wynik z odsetek) oraz różnic kursowych i cenowych związanych z obrotem instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych (wynik z operacji finansowych), a także z wynikiem z tytułu odsetek od instrumentów polityki pieniężnej. Dodatkowo Bank ponosi koszty związane ze swoją działalnością (koszty wynagrodzeń, administracyjne, emisji znaków pieniężnych oraz amortyzacji). W 2022 r., w porównaniu z rokiem ubiegłym, nastąpił spadek wyniku z odsetek, związany m.in. ze znacznym wzrostem kosztów prowadzenia polityki pieniężnej NBP, przy jednocześnie wyższym wyniku z odsetek osiągniętym na rynkach zagranicznych, na których inwestowane są rezerwy dewizowe. Z kolei wzrost rentowności dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych przyczynił się do spadku wyniku z operacji finansowych – przez ujemny wynik cenowy transakcji, których przedmiotem były te papiery, oraz koszty niezrealizowane ich wyceny na koniec 2022 r.

15.2.1. Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi

Przychody i koszty związane z instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych dotyczą głównie odsetek od dłużnych papierów wartościowych i lokat (prezentowanych w wyniku z odsetek), wyniku ze sprzedaży oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (tylko kosztów wyceny¹¹⁶), a także wyniku z tytułu instrumentów finansowych pozabilansowych (prezentowanych w wyniku z operacji finansowych¹¹⁷). Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi jest w dużym stopniu uwarunkowany kształtowaniem się czynników pozostających poza kontrolą NBP. Należą do nich przede wszystkim: wielkość napływających z zagranicy środków w walutach obcych oraz sytuacja na rynkach finansowych – wzajemne relacje kursów walut rezerwowych i względem złotego, stopy procentowe na rynkach

¹¹⁶ Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych, z wyjątkiem portfela papierów utrzymywanych do dnia zapadalności, są wyceniane według średniej ceny rynkowej lub na podstawie stawek krzywej rentowności (jeśli ceny rynkowe nie są dostępne). Zgodnie z zasadą ostrożności przychody z wyceny są ujmowane w pasywach bilansu NBP (jako element kapitału NBP) i nie zwiększają wyniku finansowego NBP.

Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

¹¹⁷ Dotyczy wyceny instrumentów pochodnych wykorzystywanych do zarządzania rezerwami walutowymi.

zagranicznych, wartości indeksów akcyjnych. Na wynik zarządzania rezerwami dewizowymi oddziałuje również przyjęta struktura walutowa rezerw i rodzaj wykorzystywanych instrumentów finansowych.

Tabela 18. Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi w 2022 i 2021 r. w podziale na waluty i instrumenty (w mld zł)

2022	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	RAZEM
RZIS.1. Wynik z odsetek	3,3	-0,1	0,8	0,9	0,8	0,5	0,4	6,5
Lokaty terminowe	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3
Lokaty reverse repo	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,4
Lokaty repo	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,3
Dłużne papiery wartościowe	3,2	-0,2	0,7	0,9	0,8	0,4	0,3	6,1
Inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	-14,2	-8,1	-4,5	-2,7	-3,6	-1,3	-0,9	-35,2
Zrealizowane różnice cenowe	-4,2	-1,6	-1,3	-0,8	-1,5	-0,3	-0,2	-9,9
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-9,9	-6,6	-3,2	-1,9	-2,1	-1,0	-0,7	-25,3
Wynik finansowy za rok obrotowy	-10,9	-8,3	-3,8	-1,8	-2,8	-0,8	-0,5	-28,8

2021	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	RAZEM
RZIS.1. Wynik z odsetek	1,4	-0,9	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1	1,2
Lokaty terminowe	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Lokaty reverse repo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaty repo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe	1,4	-0,6	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1	1,4
Inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	-0,4	-0,1	-0,7	0,0	-0,7	-0,7	-0,4	-2,9
Zrealizowane różnice cenowe	0,5	0,3	0,0	0,0	-0,2	-0,1	0,0	0,5
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-0,9	-0,4	-0,7	0,0	-0,5	-0,5	-0,4	-3,4
Wynik finansowy za rok obrotowy	1,0	-1,0	-0,6	0,0	-0,5	-0,5	-0,2	-1,7

Zmiana wyniku finansowego roku bieżącego	-11,9	-7,3	-3,1	-1,8	-2,3	-0,3	-0,3	-27,0
---	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------

* Uwzględniono również odsetki od lokat terminowych w złocie, które są naliczane i wypłacane w USD.

Główną przyczyną spadku wyniku zarządzania rezerwami dewizowymi w 2022 r. w porównaniu z poprzednim rokiem był silny wzrost rentowności papierów wartościowych (spadek cen) na rynkach zagranicznych towarzyszący zacieśnieniu polityki pieniężnej przez główne banki centralne w warunkach inflacji oraz spadek zagranicznych indeksów giełdowych. Uwarunkowania rynkowe przełożyły się na koszty z tytułu wyceny cenowej posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych oraz ujemny wynik inwestycji w *equity index futures*.

15.2.2. Różnice kursowe walut obcych i cen złota oraz aktualizacja rezerwy kursowej

Wpływ zmian kursów walut obcych i cen złota na wynik finansowy NBP zależy od kształtowania się kursu złotego do walut obcych oraz ceny złota zarówno w trakcie roku (zrealizowane różnice), jak i na dzień bilansowy (niezrealizowane różnice z wyceny zasobów walut obcych i złota). Zrealizowane różnice kursowe są prezentowane w wyniku z operacji finansowych. Na koniec roku wpływ na wynik finansowy NBP z tytułu posiadanych walut obcych jest jednak asymetryczny, podobnie jak w przypadku wyceny

dłużnych papierów wartościowych. Ujemne różnice z tytułu wyceny kursowej walut obcych i cen złota (koszty niezrealizowane) pomniejszają wynik z operacji finansowych. Z kolei dodatnie różnice (przychody niezrealizowane) zwiększają kapitał NBP i nie są ujmowane w wyniku finansowym NBP.

Różnice kursowe są najbardziej zmiennym elementem wyniku finansowego NBP. Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i złota w 2022 r. dotyczył głównie transakcji sprzedaży USD, EUR, GBP, CAD, AUD i NOK. W porównaniu z poprzednim rokiem wynik ten wzrósł o 5,8 mld zł (29%), głównie na skutek wzrostu średniorocznej dodatniej różnicy między kursem średnim NBP a średnim kosztem zasobu dla USD, CAD oraz AUD, a także w rezultacie wzrostu wolumenu sprzedaży CAD, EUR, NOK i GBP.

Tabela 19. Różnice kursowe walut obcych i złota oraz wynik z rezerwy kursowej w 2022 i 2021 r. (w mld zł)

	2022									
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Pozostałe	Razem
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	14,5	2,2	1,9	0,9	2,2	0,8	0,3	0,3	0,9	25,5
Różnice kursowe	14,5	2,2	1,9	0,9	2,2	0,8	0,3	0,3	0,9	24,0
- zrealizowane różnice kursowe	14,5	2,2	1,9	1,9	2,2	1,2	0,5	0,3	0,9	25,5
- koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-1,4
Wynik z tytułu aktualizacji rezerwy na ryzyko kursowe										1,4

	2021									
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Pozostałe	Razem
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	6,6	1,7	1,6	-0,3	1,5	1,2	0,8	6,1	0,0	12,8
Różnice kursowe	6,6	1,7	1,6	-0,3	1,5	1,2	0,8	6,1	0,0	19,4
- zrealizowane różnice kursowe	6,6	1,7	1,6	0,0	1,5	1,2	0,8	6,1	0,0	19,7
- koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3
Wynik z tytułu aktualizacji rezerwy na ryzyko kursowe										-6,6

Zmiana wyniku z operacji finansowych	7,9	0,5	0,3	1,2	0,7	-0,4	-0,5	-5,9	0,8	12,7
---	------------	------------	------------	------------	------------	-------------	-------------	-------------	------------	-------------

Rezerwa kursowa zabezpiecza bank centralny przed materializacją ryzyka kursowego i jej negatywnym wpływem na wynik finansowy (niekorzystny wpływ na wartość aktywów w walutach obcych ma aprecjacja kursu złotego). W 2022 r. NBP rozwiązał rezerwę kursową na pokrycie kosztów z tytułu niezrealizowanych różnic kursowych w kwocie 1,4 mld zł. Rezerwa kursowa na koniec 2022 r. wyniosła 15,1 mld zł.

15.2.3. Wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej

Głównym instrumentem prowadzonej polityki pieniężnej w warunkach nadpłynności krajowego sektora bankowego były bony pieniężne. W związku z emisją bonów pieniężnych NBP ponosi koszty dyskonta (są one prezentowane w wyniku z odsetek). Poziom kosztów prowadzonej polityki pieniężnej zależy głównie od nadpłynności sektora bankowego oraz od poziomu stóp procentowych, stopy rezerwy obowiązkowej i stopy jej oprocentowania ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej. Skutkiem działań zmniejszających negatywny wpływ pandemii COVID-19, prowadzonych przez NBP w latach 2020–2021,

był natomiast dodatni wynik z tytułu odsetek od skupionych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej (odsetki, dyskonto i premia).

Tabela 20. Wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej w 2022 i 2021 r. (w mld zł)

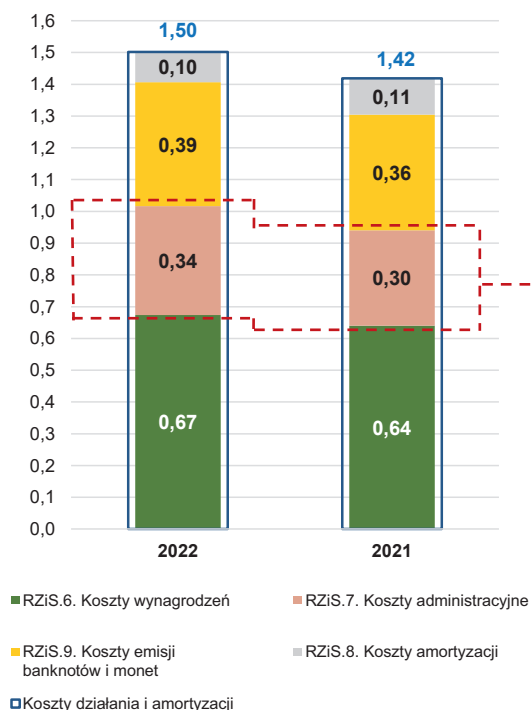
	2022	2021	Zmiana
RZiS.1. Wynik z odsetek	-12,0	1,1	-13,1
Bony pieniężne	-10,4	-0,8	-9,6
Rezerwa obowiązkowa	-3,2	-0,1	-3,1
Depozyt na koniec dnia	-0,4	-0,1	-0,4
Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	2,2	2,0	0,2
Inne	-0,1	0,0	-0,1

W 2022 r. NBP osiągnął ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej. Spadek wyniku w porównaniu z poprzednim rokiem wiązał się przede wszystkim z rosnącymi kosztami dyskonta od wyemitowanych przez NBP bonów pieniężnych oraz kosztami odsetek od środków rezerwy obowiązkowej (na skutek wzrostu stóp procentowych NBP oraz stopy rezerwy obowiązkowej w 2022 r.).

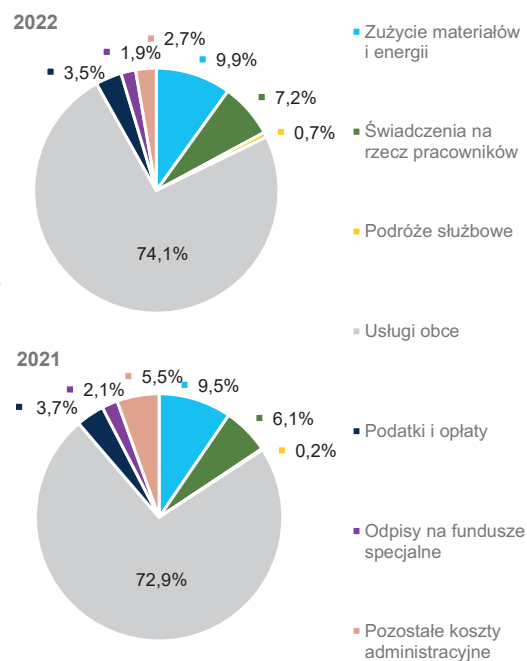
15.2.4. Koszty działania i amortyzacji

W 2022 r. NBP odnotował wzrost kosztów działania i amortyzacji o 0,1 mld zł (5,9%) w stosunku do 2021 r. Było to związane m.in. ze wzrostem kosztów wynagrodzeń zgodnie z przyjętą polityką kadrowo-płacową, kosztów administracyjnych oraz kosztów emisji znaków pieniężnych (tj. kosztów produkcji banknotów i monet). Koszty emisji znaków pieniężnych zależą przede wszystkim od liczby zamówionych banknotów i monet oraz cen ich zakupu, a także od kosztów zakupu kruszcu do produkcji monet.

Wykres 33. Struktura kosztów działania i amortyzacji w 2022 i 2021 r. (w mld zł)

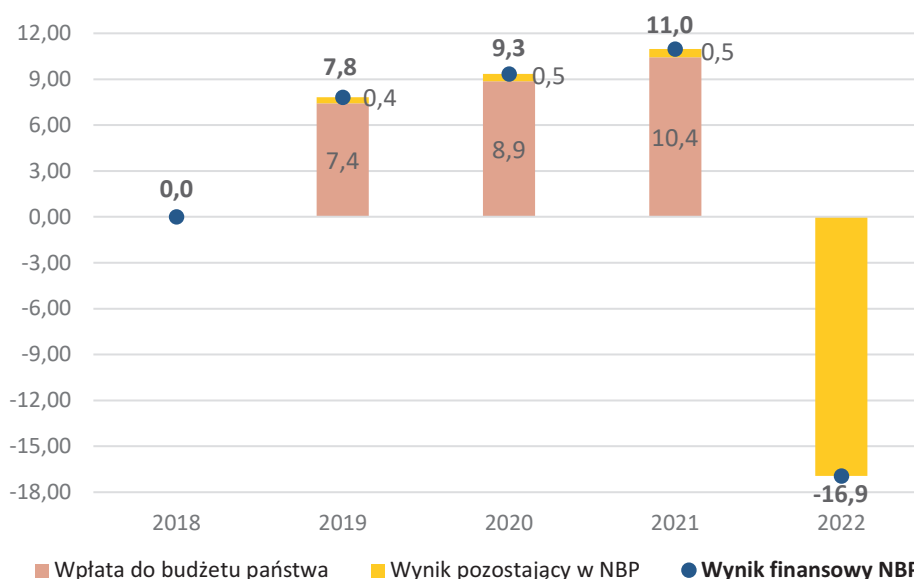
Wykres 34. Struktura kosztów administracyjnych w 2022 i 2021 r. (w %)

15.2.5. Podział wyniku finansowego oraz wpłata z zysku do budżetu państwa

Wynik finansowy NBP za 2022 r. był ujemny i wyniósł -16,9 mld zł. Po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów rocznego sprawozdania finansowego NBP za 2022 r. strata za 2022 r. powiększy niepokrytą stratę z lat ubiegłych wykazywaną w pozycji *Strata z lat ubiegłych* w kapitale NBP.

Wykres 35. Wynik finansowy i wpłata z zysku do budżetu państwa w latach 2018–2022 (w mld zł)

Uwaga: wynik podany za dany rok; wpłata do budżetu państwa jest dokonywana w kolejnym roku, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów.

Renta mennicza

Z emisją pieniądza gotówkowego wiążą się koszty zakupu banknotów i monet. W przeciwieństwie do innych zobowiązań NBP zobowiązanie z tytułu emisji pieniądza nie podlega oprocentowaniu, a tym samym nie generuje dla NBP kosztów z tytułu odsetek. Pozyskane w zamian aktywa finansowe są natomiast źródłem określonych przychodów dla NBP.

Przychody osiągnięte z aktywów, których źródłem finansowania jest zobowiązanie z tytułu wyemitowanego pieniądza gotówkowego, pomniejszone o koszty emisji, nazywa się rentą menniczą. Stanowią one dochód z emisji pieniądza (*seigniorage*).

Głównym składnikiem aktywów NBP są rezerwy dewizowe (w tym złoto), a od 2020 r. również dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej. Z tego względu można przyjąć w uproszczeniu, że dochodem z emisji pieniądza będzie część wyniku z zarządzania rezerwami dewizowymi, w tym z różnic kursowych, oraz wyniku z tytułu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej, odpowiadająca udziałowi zobowiązań z tytułu emisji pieniądza w sumie aktywów NBP, pomniejszona o koszty emisji znaków pieniężnych. W 2022 r. tak oszacowana renta mennicza wyniosła -1,2 mld zł (8,4 mld zł w 2021 r.).

15.2.6. Rachunek zysków i strat NBP – zestawienie pięcioletnie

Na kwotę wyniku finansowego NBP największy wpływ mają rezerwy dewizowe oraz stopy zwrotu z ich inwestowania (z uwzględnieniem kursów walut obcych), jak też wielkość operacji polityki pieniężnej oraz krajowe stopy procentowe. Zmiany wyniku finansowego najczęściej są spowodowane wahaniami kursów walut obcych względem złotego. Ponadto wpływają na nie zmiany rentowności dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz poziom krajowych stóp procentowych.

Tabela 21. Rachunek zysków i strat NBP w latach 2018–2022 (w mld zł)

	2022	2021	2020	2019	2018
RZiS.1. Wynik z odsetek	-5,8	2,3	3,1	3,3	2,6
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-9,8	9,9	7,3	5,6	-1,5
RZiS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.4. Przychody z akcji i udziałów	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.5. Pozostałe przychody	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
RZiS.A. Wynik ogółem	-15,4	12,4	10,6	9,0	1,2
RZiS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,7	-0,6	-0,6	-0,6	-0,5
RZiS.7. Koszty administracyjne	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3
RZiS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
RZiS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
RZiS.10. Pozostałe koszty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.B. Wynik finansowy za rok obrotowy	-16,9	11,0	9,3	7,8	0,0

Załączniki

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Tabela 1. PKB i jego komponenty w latach 2014-2022

	2022		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
	Ceny bieżące (mld PLN)	proc. PKB	Roczna dynamika (w proc., ceny stałe roku poprzedniego)												
											Q1	Q2	Q3	Q4	
PKB	3078,3	100,0	3,8	4,4	3,0	5,1	5,9	4,4	-2,0	6,9	5,1	8,8	6,1	3,9	2,3
Popyt krajowy	3032,1	98,5	5,6	3,9	2,2	5,4	6,3	3,3	-2,7	8,5	5,1	10,8	7,2	3,1	0,6
Spożycie	2297,4	74,6	3,4	3,5	3,3	5,4	4,4	4,1	-1,5	5,8	2,0	5,4	5,3	0,9	-3,3
Spożycie gospodarstw domowych	1720,9	55,9	3,4	3,8	3,6	6,3	4,4	3,5	-3,6	6,2	3,3	6,8	6,7	1,1	-1,1
Akumulacja	734,7	23,9	14,5	5,6	-1,7	5,6	13,8	0,5	-7,5	19,4	15,9	36,9	14,6	10,5	10,4
Nakłady brutto na środki trwałe	513,2	16,7	11,7	6,9	-7,6	1,6	12,6	6,2	-2,3	1,2	5,0	5,4	7,1	2,5	5,4
Eksport	1914,8	62,2	5,5	6,6	9,0	9,0	6,8	5,3	-1,1	12,3	6,2	5,6	6,4	9,0	3,9
Import	1868,6	60,7	9,4	5,6	7,7	9,9	7,5	3,2	-2,4	16,1	6,2	8,7	8,2	7,7	0,7
Wartość dodana	2736,1	88,9	3,7	4,5	2,8	5,0	5,9	4,3	-2,0	6,6	5,0	8,6	5,9	3,6	2,7
Przemysł	755,0	24,5	7,0	4,2	4,5	1,9	5,0	4,7	-3,5	0,0	7,5	13,7	8,1	5,8	3,5
Budownictwo	166,0	5,4	8,7	11,6	-5,0	-1,2	8,5	-0,8	-8,0	8,7	4,3	16,9	4,8	0,5	0,9
Usługi rynkowe i rolnictwo	1416,3	46,0	1,6	5,0	3,8	8,2	6,1	5,4	-2,0	9,0	4,9	7,6	6,1	3,6	2,7
Usługi nierynkowe	398,8	13,0	3,1	-0,4	1,0	2,8	5,6	2,7	3,5	8,3	2,0	2,1	2,3	2,0	1,8
			Wkład do rocznej dynamiki PKB (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)												
Popyt krajowy	-	-	5,4	3,9	2,2	5,2	6,1	3,2	-2,6	8,0	4,9	10,2	6,8	3,1	0,6
Spożycie	-	-	2,7	2,7	2,6	4,1	3,3	3,1	-1,1	4,4	1,4	4,2	4,0	0,7	-2,3
Spożycie gospodarstw domowych	-	-	2,0	2,3	2,1	3,6	2,5	2,0	-2,0	3,4	1,8	4,0	3,8	0,6	-0,5
Akumulacja	-	-	2,8	1,2	-0,4	1,1	2,7	0,1	-1,5	3,6	3,5	6,0	2,8	2,4	2,9
Nakłady brutto na środki trwałe	-	-	2,2	1,4	-1,6	0,3	2,2	1,2	-0,4	0,2	0,9	0,7	1,1	0,4	1,2
Eksport netto	-	-	-1,6	0,5	0,8	-0,1	-0,2	1,2	0,6	-1,1	0,2	-1,4	-0,7	0,8	1,7
			Wkład do rocznej dynamiki wartości dodanej (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)												
Przemysł	-	-	1,7	1,1	1,2	0,5	1,3	1,2	-0,9	0,0	1,9	3,7	1,9	1,3	1,1
Budownictwo	-	-	0,7	0,9	-0,4	-0,1	0,6	-0,1	-0,6	0,6	0,3	0,7	0,4	0,0	0,1
Usługi rynkowe i rolnictwo	-	-	0,9	2,5	1,9	4,2	3,2	2,8	-1,1	4,7	2,5	3,8	3,3	1,9	1,3
Usługi nierynkowe	-	-	0,5	-0,1	0,2	0,4	0,8	0,4	0,5	1,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Usługi rynkowe i rolnictwo obejmują sekcje A, G-N i R-U klasyfikacji PKD: rolnictwo, handel, transport, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację, działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości, działalność profesjonalną, naukową i techniczną, administrowanie i działalność wspierającą, kulturę, rozrywkę i rekreację, pozostałą działalność usługową, działalność gospodarstw domowych oraz organizacje i zespoły eksterytorialne.

Usługi nierynkowe obejmują sekcje O, P i Q klasyfikacji PKD: administrację publiczną i obronę narodową, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukację, a także ochronę zdrowotną i pomoc społeczną. Wkłady do dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej mogą nie sumować się do łącznej dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej ze względu na zaokrąglenia.

Tabela 2. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wkład głównych grup do rocznej dynamiki CPI

	Wagi 2022 proc.	Roczna dynamika (w proc.)												średnio w 2022 r.	średnio w 2021 r.
		2022													
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
CPI	100,0	9,4	8,5	11,0	12,4	13,9	15,5	15,6	16,1	17,2	17,9	17,5	16,6	14,4	5,1
Inflacja bazowa	56,3	6,1	6,7	6,9	7,7	8,5	9,1	9,3	9,9	10,7	11,0	11,4	11,5	9,1	4,1
Towary	31,8	4,4	4,8	5,3	5,9	6,7	7,4	7,4	8,5	9,3	9,5	10,0	10,1	7,5	2,1
Usługi	24,5	8,3	9,1	9,1	10,1	10,8	11,5	11,7	11,8	12,5	13,0	13,2	13,4	11,2	6,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	9,3	7,6	9,2	12,7	13,5	14,2	15,3	17,5	19,3	22,0	22,3	21,5	15,4	3,2
Przetworzona	14,4	9,7	8,5	9,0	11,5	13,6	15,2	17,0	19,7	21,0	22,6	23,2	22,8	16,3	4,1
Nieprzetworzona	12,1	8,7	6,5	9,5	14,0	13,3	12,9	13,3	14,8	17,3	21,3	21,2	19,9	14,4	2,1
Energia	17,1	21,2	16,3	27,4	27,5	32,8	39,1	36,9	34,3	35,0	33,8	29,3	24,9	29,9	12,1
Nośniki energii	11,2	20,0	18,8	24,3	27,3	31,4	35,1	37,0	40,3	44,3	41,6	36,8	31,1	32,5	7,1
Energia elektryczna	4,5	3,2	5,0	5,0	5,0	5,0	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	4,9	9,9
Gaz	2,3	51,3	39,9	49,2	49,2	46,4	46,2	44,9	36,6	35,6	27,9	26,4	24,8	39,3	4,1
Opał	2,0	41,6	41,2	61,3	76,5	101,5	122,0	131,2	156,9	172,2	147,0	109,1	83,1	104,1	10,2
Energia cieplna	2,4	7,3	8,1	9,1	10,8	11,9	12,3	14,3	16,5	21,0	27,0	29,6	29,6	16,5	2,7
Paliwa	5,9	23,8	11,1	33,5	27,8	35,4	46,7	36,8	23,3	18,3	19,5	15,5	13,5	25,2	22,1
wg 12 grup COICOP															
Żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	9,3	7,6	9,2	12,7	13,5	14,2	15,3	17,5	19,3	22,0	22,3	21,5	15,4	3,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	6,3	3,7	4,6	5,3	5,9	6,5	7,0	7,7	8,3	9,0	9,9	10,3	10,4	7,4	2,1
Odzież i obuwie	4,5	4,2	3,5	3,3	3,7	4,3	4,4	4,7	5,2	7,0	7,0	6,8	7,6	5,2	-0,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	19,3	14,9	14,3	17,7	19,5	22,0	24,2	25,3	27,4	29,9	28,7	26,0	22,6	22,8	7,4
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gosp. dom.	5,7	6,7	7,3	7,8	8,6	9,7	10,9	10,2	12,2	13,0	12,4	13,6	13,8	10,5	3,4
Zdrowie	5,7	3,7	4,6	6,0	6,5	7,2	7,5	7,2	7,4	7,8	8,5	9,1	9,3	7,1	3,3
Transport	9,5	17,2	9,9	24,1	21,1	25,8	33,4	27,7	19,5	16,4	17,3	14,4	13,3	19,9	14,4
Łączność	4,9	4,0	5,4	3,0	2,6	3,6	4,6	5,1	4,3	2,9	3,3	5,0	4,9	4,1	5,5
Rekreacja i kultura	6,1	7,1	8,6	7,4	9,3	10,3	11,5	11,3	12,6	13,9	14,8	14,2	14,7	11,3	5,1
Edukacja	1,2	5,2	5,6	6,0	6,3	6,6	6,7	6,8	6,9	12,5	13,5	13,6	13,8	8,7	5,0
Restauracje i hotele	4,8	10,3	11,5	12,7	14,1	15,7	15,9	16,4	16,7	17,8	18,5	18,6	18,7	15,6	6,1
Inne towary i usługi	5,4	5,7	5,3	6,2	7,9	8,5	8,9	8,8	10,6	11,9	11,9	12,8	12,2	9,3	2,2
Wkład do rocznej dynamiki CPI (w pkt proc.)															
	Wagi 2022 proc.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnio w 2022 r.	średnio w 2021 r.
CPI	100,0	9,4	8,5	11,0	12,4	13,9	15,5	15,6	16,1	17,2	17,9	17,5	16,6	14,4	5,1
Inflacja bazowa	56,3	3,5	3,8	3,9	4,4	4,8	5,2	5,2	5,6	6,0	6,2	6,3	6,4	5,1	2,3
Towary	31,8	1,4	1,6	1,7	1,9	2,2	2,4	2,4	2,7	2,9	3,0	3,1	3,2	2,4	0,7
Usługi	24,5	2,0	2,2	2,2	2,5	2,6	2,8	2,9	2,9	3,1	3,2	3,2	3,2	2,7	1,6
Żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	2,5	2,0	2,5	3,4	3,6	3,8	4,1	4,6	5,1	5,8	5,9	5,7	4,1	0,9
Przetworzona	14,4	1,4	1,2	1,3	1,7	2,0	2,2	2,5	2,8	3,0	3,3	3,3	3,3	2,3	0,6
Nieprzetworzona	12,1	1,1	0,8	1,2	1,7	1,7	1,6	1,6	1,8	2,1	2,5	2,5	2,4	1,8	0,3
Energia	17,1	3,5	2,7	4,6	4,6	5,5	6,6	6,3	5,9	6,1	6,0	5,3	4,5	5,1	1,9
Nośniki energii	11,2	2,3	2,1	2,7	3,0	3,5	3,9	4,1	4,5	4,9	4,7	4,3	3,6	3,6	0,7
Energia elektryczna	4,5	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4
Gaz	2,3	1,1	0,9	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,6	0,9	0,1
Opał	2,0	0,8	0,8	1,2	1,5	1,9	2,3	2,5	3,0	3,4	3,2	2,7	2,1	2,1	0,1
Energia cieplna	2,4	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,4	0,1
Paliwa	5,9	1,2	0,6	1,9	1,6	2,0	2,7	2,2	1,4	1,1	1,2	1,0	0,9	1,5	1,2
wg 12 grup COICOP															
Żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	2,5	2,0	2,5	3,4	3,6	3,8	4,1	4,6	5,1	5,8	5,9	5,7	4,1	0,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	6,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,1
Odzież i obuwie	4,5	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,0
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	19,3	2,9	2,8	3,4	3,7	4,2	4,6	4,8	5,3	5,8	5,6	5,1	4,5	4,4	1,4
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gosp. dom.	5,7	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	0,2
Zdrowie	5,7	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,2
Transport	9,5	1,5	0,9	2,2	2,0	2,4	3,1	2,7	1,9	1,6	1,7	1,4	1,3	1,9	1,3
Łączność	4,9	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Rekreacja i kultura	6,1	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,7	0,3
Edukacja	1,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Restauracje i hotele	4,8	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,7	0,3
Inne towary i usługi	5,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5	0,1

Źródło: dane GUS i obliczenia NBP na podstawie danych GUS.

Podana w tabeli inflacja bazowa oznacza dynamikę CPI po wyłączeniu cen żywności i energii.

Tabela 3. Bilans płatniczy (w mln PLN) w latach 2014-2022

Bilans płatniczy	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rachunek bieżący	-48 898	-22 796	-18 603	-22 366	-41 151	-5 447	57 451	-38 016	-91 330
Saldo obrotów towarowych	-33 101	-8 766	-5 812	-20 464	-47 990	-18 733	31 444	-35 158	-113 656
Saldo usług	40 052	46 177	60 792	76 745	91 420	103 444	101 991	122 324	171 090
Saldo dochodów pierwotnych	-64 861	-67 310	-71 884	-84 041	-89 638	-95 598	-88 791	-123 432	-139 034
Saldo dochodów wtórnych	9 012	7 103	-1 699	5394	5 057	5 440	12 807	-1 750	-9 730
Rachunek kapitałowy	31 857	47 758	18 338	20 701	33 956	35 292	32 711	18 338	9 335
Rachunek finansowy	-26 897	8 610	14 216	-9 509	-1 455	22 707	80 099	-17 475	-74 362
Saldo inwestycji bezpośrednich	-43 111	-40 303	-14 092	-29 796	-60 293	-46 818	-55 076	-106 868	-121 318
Saldo inwestycji portfelowych	6557	16 752	-14 247	-17 162	15 998	46 508	29 424	43 599	-12 890
Saldo pozostałych inwestycji	7 771	32 709	-47 479	72 257	21 038	-11 177	37 794	-12 986	-1 733
Pochodne instrumenty finansowe	-54	-3664	766	-4256	-4 760	-5 364	-4 253	-13 713	373
Oficjalne aktywa rezerwowe	1 940	3 116	89 268	-30 552	26 562	39 558	72 210	72 493	61 206
Saldo błędów i opuszczeń	-9 856	-16 352	14 481	-7 844	5 740	-7 138	-10 063	2 203	7 633

Źródło: dane NBP.

Tabela 4. Wybrane wskaźniki nierównowagi zewnętrznej w latach 2014-2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo obrotów bieżących/PKB (w proc.)	-2,9	-1,3	-1,0	-1,1	-1,9	-0,2	2,5	-1,4	-3,0
Saldo obrotów bieżących i kapitałowych/PKB (w proc.)	-1,0	1,4	0,0	-0,1	-0,3	1,3	3,9	-0,7	-2,7
Saldo obrotów towarowych i usług/PKB (w proc.)	0,4	2,1	3,0	2,8	2,0	3,7	5,7	3,3	1,9
Oficjalne aktywa rezerwowe (w miesiącach importu towarów i usług)	5,4	5,4	6,5	4,8	4,9	5,2	6,3	5,7	4,7
Zadłużenie zagraniczne brutto/PKB (w proc.)	73,6	72,0	76,7	67,3	64,2	58,9	60,7	56,4	52,8
Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto/PKB (w proc.)	-68,7	-60,6	-66,2	-60,3	-54,7	-48,8	-43,9	-39,4	-33,8

Źródło: dane NBP i GUS, obliczenia NBP.

Tabela 5. Agregat monetarny M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pieniądz M3	1 059 015	1 154 993	1 265 662	1 324 369	1 446 093	1 565 575	1 822 728	1 984 816	2 091 315
Operacje z przyrzeczeniem odkupu	10 350	7 267	6 239	6 478	11 240	6 809	2 836	5 821	4 920
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	4 112	2 467	3 211	5 043	6 620	6 117	5 143	4 498	8 178
Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pieniądz M2	1 044 553	1 145 259	1 256 212	1 312 847	1 428 233	1 552 648	1 814 749	1 974 497	2 078 217
Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie	438 270	453 134	440 908	406 473	415 880	397 776	283 035	249 710	493 334
Gospodarstwa domowe	290 770	304 874	302 917	279 207	282 755	277 564	190 210	147 790	302 447
Pozostałe instytucje finansowe	33 350	30 516	23 244	22 190	24 489	26 225	19 600	18 283	30 796
Przedsiębiorstwa niefinansowe	101 639	103 365	99 234	88 269	87 586	82 830	65 214	74 747	138 263
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	6 800	7 022	7 251	7 515	7 779	7 373	3 886	3 178	7 321
Instytucje samorządowe	4 526	5 633	5 887	6 046	4 562	3 244	3 272	4 332	9 190
Fundusze zabezpieczenia społecznego	1 184	1 724	2 375	3 245	8 710	540	853	1 380	5 317
Pieniądz M1	606 283	692 124	815 304	906 375	1 012 353	1 154 872	1 531 714	1 724 787	1 584 882
Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)	130 030	149 716	174 401	184 486	203 212	224 073	306 809	340 406	353 700
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	476 253	542 409	640 903	721 888	809 141	930 799	1 224 904	1 384 380	1 231 182
Gospodarstwa domowe	300 786	341 115	402 001	453 227	523 307	603 824	786 844	898 211	776 518
Pozostałe instytucje finansowe	18 574	20 302	25 899	31 589	32 800	26 065	31 196	37 769	33 554
Przedsiębiorstwa niefinansowe	124 239	145 975	169 753	187 139	199 722	233 409	311 223	340 367	325 015
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	11 305	12 518	14 912	16 426	18 290	19 471	25 717	28 311	28 174
Instytucje samorządowe	19 494	18 868	25 255	26 744	27 722	33 936	50 999	67 733	57 903
Fundusze zabezpieczenia społecznego	1 853	3 630	3 084	6 764	7 299	14 093	18 926	11 990	10 018

Źródło: dane NBP.

MIF – Monetarne Instytucje Finansowe.

Tabela 6. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aktywa zagraniczne netto	172 947	187 103	234 209	232 528	290 278	344 825	428 689	525 127	639 029
Aktywa zagraniczne	437 358	451 322	572 727	483 804	544 419	590 795	700 775	816 705	971 149
Pasywa zagraniczne	264 411	264 219	338 519	251 276	254 141	245 969	272 087	291 579	332 120
Należności	1 017 017	1 089 011	1 137 243	1 175 789	1 264 010	1 324 871	1 385 186	1 452 454	1 470 373
Kredyty i inne należności	963 655	1 029 145	1 076 440	1 113 993	1 197 892	1 259 552	1 262 829	1 327 636	1 346 078
Gospodarstwa domowe	593 273	632 523	665 062	676 362	723 233	766 334	789 087	826 552	794 284
Pozostałe instytucje finansowe	53 346	58 344	58 546	65 782	74 182	83 732	81 788	96 150	113 397
Przedsiębiorstwa niefinansowe	275 774	297 950	314 533	333 362	358 589	366 114	348 096	362 898	398 067
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	5 683	6 068	6 485	6 946	7 296	7 621	7 995	8 359	8 496
Instytucje samorządowe	35 579	34 260	31 814	31 541	34 592	35 750	35 863	33 676	31 835
Fundusze zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	41 985	47 229	48 020	47 502	47 610	46 910	103 687	108 951	110 138
Pozostałe instytucje finansowe	1 713	2 359	3 959	3 496	3 500	3 164	61 781	66 655	65 692
Przedsiębiorstwa niefinansowe	22 588	26 100	25 423	24 941	22 584	19 637	16 529	17 090	16 432
Instytucje samorządowe	17 684	18 770	18 638	19 064	21 526	24 109	25 377	25 206	28 014
Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego, w tym:	11 377	12 637	12 783	14 294	18 508	18 409	18 669	15 867	14 157
Pozostałe instytucje finansowe	8 971	10 381	10 601	12 070	15 676	15 882	16 252	13 702	12 307
Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 406	2 256	2 182	2 222	2 831	2 526	2 416	2 158	1 849
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	168 872	201 343	253 371	268 824	275 697	310 283	411 635	388 064	351 593
Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego, w tym:	224 409	239 787	311 159	321 398	346 352	383 746	533 733	536 411	514 056
Kredyty	701	1 142	961	1 011	1 043	1 127	1 287	1 614	1 625
Dłużne papiery wartościowe	180 804	193 333	259 586	267 216	293 297	331 138	475 229	475 925	438 982
Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	55 536	38 444	57 788	52 574	70 655	73 464	122 099	148 347	162 464
Długoterminowe zobowiązania finansowe	336 409	359 605	389 984	374 963	407 306	438 021	505 957	501 988	488 218
Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	20 512	22 001	25 189	25 784	25 676	28 812	28 956	26 039	26 771
Gospodarstwa domowe	13 756	16 552	19 839	21 344	21 836	25 362	25 549	23 334	24 605
Pozostałe instytucje finansowe	5 851	4 624	4 452	3 483	2 939	2 541	2 312	1 243	630
Przedsiębiorstwa niefinansowe	813	733	777	789	772	784	948	1 311	1 376
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	64	68	102	144	100	100	118	126	137
Instytucje samorządowe	27	25	19	24	29	26	28	25	23
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	40 422	43 879	53 782	69 762	72 267	78 530	106 207	117 215	124 315
Kapitał i rezerwy	275 475	293 725	311 013	279 417	309 363	330 679	370 794	358 733	337 131
Aktywa trwałe (bez aktywów finansowych)	50 382	51 475	52 610	53 221	54 777	61 958	65 391	65 037	66 950
Saldo pozostałych pozycji netto	-13 794	-14 334	-21 788	-31 031	-31 364	-38 341	37 785	56 121	51 587

Źródło: dane NBP.

Lista wybranych publikacji NBP

W 2022 r. w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej znalazły się następujące publikacje pracowników NBP:

- Paweł Strzelecki, Jakub Growiec, Robert Wyszynski (2022), *The contribution of immigration from Ukraine to economic growth in Poland*, „Review of World Economics”, vol. 158, issue 2, 365–399.
- Michał Ledóchowski, Piotr Żuk (2022), *What drives portfolio capital inflows into emerging market economies? The role of the Fed’s and ECB’s balance sheet policies*, „Emerging Markets Review”, vol. 51, Part B.
- Paweł Kopiec (2022), *The government spending multiplier in the Heterogeneous Agent New Keynesian model*, „European Economic Review”, vol. 145.
- Sergii Kiiashko, Paweł Kopiec (2022), *Labor Market Integration and Fiscal Competition*, „Journal of Money, Credit and Banking”, vol. 54, issue S1, 157–185.
- Marcin Bielecki, Michał Brzoza-Brzezina, Marcin Kolasa (2022), *Intergenerational Redistributive Effects of Monetary Policy*, „Journal of the European Economic Association”, vol. 20, issue 2, 549–580.
- Aarti Singh, Jacek Suda, Anastasia Zervou (2022), *Monetary policy, labor market, and sectoral heterogeneity*, „AEA Papers and Proceedings”, vol. 112, 491–495.
- Paweł Macias, Damian Stelmasiak, Karol Szafranek (2022), *Nowcasting food inflation with a massive amount of online prices*, „International Journal of Forecasting”, publikacja online, DOI: 10.1016/j.ijforecast.2022.02.007.
- Tomasz Łyziak, Xuguang Simon Sheng (2022), *Disagreement in consumer inflation expectations*, „Journal of Money, Credit and Banking”, publikacja online, DOI: 10.1111/jmcb.12981.

W serii wydawniczej *Materiały i Studia* w 2022 r. ukazały się:

- Michał Ledóchowski, Piotr Żuk, *Przepływy kapitału do gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej na tle trendów światowych w latach 2000-2019*.
- Krzysztof Kruszewski, Mikołaj Szadkowski, *W poszukiwaniu zasad rachunkowości banku centralnego*.
- Ireneusz Dąbrowski, Paweł Frącz, Dariusz Zmarzły, Łukasz Mach, Daria Wotzka, *Analiza wahań sezonowych i cyklicznych budowy mieszkań w Polsce z podziałem na rynek indywidualny i deweloperski*.
- Anna Wojtyniak, Wojciech Bogdanowicz, Piotr Szczerba, *Porównanie uwarunkowań instytucjonalnych prowadzenia polityki pieniężnej w krajach uczestniczących w Inicjatywie Trójmorza*.

W serii wydawniczej *NBP Working Papers* w 2022 r. ukazały się:

- Katarzyna Hertel, Marcin Humanicki, Marcin Kitala, Tomasz Kleszcz, Kamila Kuziemska-Pawlak, Jakub Mućk, Bartosz Rybaczyk, Maciej Stefański, *The impact on the Polish economy of the Structural Open Market Operations programme conducted by NBP*.
- Michał Gradzewicz, *How do firms respond to demand and supply shocks?*
- Andrzej Kocięcki, Tomasz Łyziak, Ewa Stanisławska, *Subjective expectations and uncertainty*.

-
- Mariusz Kapuściński, *The consequences of the bank levy in Poland.*
 - Tomasz Łyziak, Michael Pedersen, Ewa Stanisławska, *Consumer inflation expectations and regional price changes.*
 - Zbigniew Polański, Mikołaj Szadkowski, *Monetary policy normalization, central bank profits, and seigniorage.*
 - Anna Marszał, *What news can really tell us? Evidence from a news-based sentiment index for financial markets analysis.*
 - Mariusz Kapuściński, *The short-term effects of changes in capital regulations in Poland.*
 - Radosław Kotkowski, *National culture and the demand for physical money during the first year of the COVID-19 pandemic.*
 - Ewa Wróbel, *What drives bank lending policy? The evidence from a bank lending survey for Poland.*
 - Michał Brzoza-Brzezina, Paweł Galiński, Krzysztof Makarski, *Monetary policy in a two-country model with behavioral expectations.*
 - Kamila Kuziemska-Pawlak, Jakub Mućk, *Global value chains and equilibrium exchange rate: evidence from Central European economies.*

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Poniżej zamieszczono wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami podjętymi w 2022 r.

■ Data: 4 stycznia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 1/2022 zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za:	A. Glapiński	Przeciw:	E. Gatnar
	G.M. Ancyparowicz		Ł.J. Hardt
	C. Kochalski		K. Zubelewicz
	J.J. Kropiwnicki		
	E.M. Łon		
	R. Sura		
	J. Żyżyński		

■ Data: 4 stycznia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,50 pkt. proc., tj. do poziomu 2,25% oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów:

- stopa lombardowa 2,75%,
- stopa depozytowa 1,75%,
- stopa redyskontowa weksli 2,30%,
- stopa dyskontowa weksli 2,35%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za:	A. Glapiński	Przeciw:	E.M. Łon
	G.M. Ancyparowicz		J. Żyżyński
	E. Gatnar		
	Ł.J. Hardt		
	C. Kochalski		
	J.J. Kropiwnicki		
	R. Sura		
	K. Zubelewicz		

■ Data: 4 stycznia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 2/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
G.M. Ancyparowicz
E. Gatnar
Ł.J. Hardt
C. Kochalski
J.J. Kropiwnicki
R. Sura
K. Zubelewicz

Przeciw: E.M. Łon
J. Żyżyński

■ Data: 4 stycznia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej do 3,50%.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: E. Gatnar
Ł.J. Hardt
K. Zubelewicz

Przeciw: A. Glapiński
G.M. Ancyparowicz
C. Kochalski
J.J. Kropiwnicki
E.M. Łon
R. Sura
J. Żyżyński

■ Data: 4 stycznia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o ustalenie oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej na poziomie oprocentowania stopy depozytowej NBP.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: E. Gatnar

Ł.J. Hardt

J.J. Kropiwnicki

K. Zubelewicz

Przeciw: A. Glapiński

G.M. Ancyparowicz

C. Kochalski

E.M. Łon

R. Sura

J. Żyżyński

■ Data: 8 lutego 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,50 pkt. proc., tj. do poziomu 2,75% oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów:

- stopa lombardowa 3,25%,
- stopa depozytowa 2,25%,
- stopa redyskontowa weksli 2,80%,
- stopa dyskontowa weksli 2,85%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński

G.M. Ancyparowicz

Ł.J. Hardt

C. Kochalski

L. Kotecki

P. Litwiniuk

R. Sura

K. Zubelewicz

J. Żyżyński

Przeciw: E.M. Łon

■ Data: 8 lutego 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 3/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
G.M. Ancyparowicz
Ł.J. Hardt
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
R. Sura
K. Zubelewicz
J. Żyżyński

Przeciw: E.M. Łon

■ Data: 8 lutego 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej do 3,50%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
G.M. Ancyparowicz
Ł.J. Hardt
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
R. Sura
K. Zubelewicz
J. Żyżyński

Przeciw: E.M. Łon

■ Data: 8 lutego 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 4/2022 zmieniająca uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za:	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz Ł.J. Hardt C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	Przeciw:	E.M. Łon
------------	--	-----------------	----------

■ Data: 8 marca 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,75 pkt. proc., tj. do poziomu 3,50% oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów:

- stopa lombardowa 4,00%,
- stopa depozytowa 3,00%,
- stopa redyskontowa weksli 3,55%,
- stopa dyskontowa weksli 3,60%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za:	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Jarczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk R. Sura H.J. Wnorowski J. Żyżyński	Przeciw:	nikt nie głosował
------------	--	-----------------	-------------------

■ Data: 8 marca 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 5/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
R. Sura
H.J. Wnorowski
J. Żyżyński

Przeciw: nikt nie głosował

■ Data: 6 kwietnia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 6/2022 w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2021 r.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: nikt nie głosował

■ Data: 6 kwietnia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 1,00 pkt. proc., tj. do poziomu 4,50% oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów:

- stopa lombardowa 5,00%,
- stopa depozytowa 4,00%,
- stopa redyskontowa weksli 4,55%,
- stopa dyskontowa weksli 4,60%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: P. Litwiniuk

■ Data: 6 kwietnia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 7/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: P. Litwiniuk

■ Data: 5 maja 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: L. Kotecki

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
R. Sura
H.J. Wnorowski

■ Data: 5 maja 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,75 pkt. proc., tj. do poziomu 5,25% oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów:

- stopa lombardowa 5,75%,
- stopa depozytowa 4,75%,
- stopa redyskontowa weksli 5,30%,
- stopa dyskontowa weksli 5,35%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki
P. Litwiniuk

■ Data: 5 maja 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 8/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki
P. Litwiniuk

■ Data: 5 maja 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 9/2022 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2021.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki
P. Litwiniuk

■ Data: 5 maja 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 10/2022 w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2021.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki
P. Litwiniuk

■ Data: 5 maja 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 11/2022 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2021 r.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki

■ Data: 8 czerwca 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: L. Kotecki

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
R. Sura
H.J. Wnorowski

■ Data: 8 czerwca 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,75 pkt. proc., tj. do poziomu 6,00% oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów:

- stopa lombardowa 6,50%,
- stopa depozytowa 5,50%,
- stopa redyskontowa weksli 6,05%,
- stopa dyskontowa weksli 6,10%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki

■ Data: 8 czerwca 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 12/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki

■ Data: 7 lipca 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,50 pkt. proc., tj. do poziomu 6,50% oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów:

- stopa lombardowa 7,00%,
- stopa depozytowa 6,00%,
- stopa redyskontowa weksli 6,55%,
- stopa dyskontowa weksli 6,60%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
R. Sura
H.J. Wnorowski

Przeciw: nikt nie głosował

■ Data: 7 lipca 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 13/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za:	A. Glapiński	Przeciw:	nikt nie głosował
	I.K. Dąbrowski		
	W.S. Janczyk		
	C. Kochalski		
	L. Kotecki		
	P. Litwiniuk		
	R. Sura		
	H.J. Wnorowski		

■ Data: 7 września 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za:	L. Kotecki	Przeciw:	A. Glapiński
	P. Litwiniuk		I.K. Dąbrowski
			W.S. Janczyk
			C. Kochalski
			H.J. Wnorowski

■ Data: 7 września 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,25 pkt. proc., tj. do poziomu 6,75% oraz o równoległe podwyższenie pozostałych stóp procentowych NBP do następujących poziomów:

- stopa lombardowa 7,25%,
- stopa depozytowa 6,25%,
- stopa redyskontowa weksli 6,80%,
- stopa dyskontowa weksli 6,85%.

Decyzja RPP:

Wniosek uzyskał większość głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki

■ Data: 7 września 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 14/2022 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki

■ Data: 7 września 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 15/2022 w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2023.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
H.J. Wnorowski

Przeciw: L. Kotecki

■ Data: 5 października 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: J.B. Tyrowicz

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
H.J. Wnorowski

■ Data: 5 października 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: L. Kotecki
P. Litwiniuk
J.B. Tyrowicz

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
W.S. Janczyk
C. Kochalski
H.J. Wnorowski

■ Data: 9 listopada 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: J.B. Tyrowicz

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
I. Duda
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
G. Masłowska
H.J. Wnorowski

■ Data: 9 listopada 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: L. Kotecki
P. Litwiniuk
J.B. Tyrowicz

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
I. Duda
W.S. Janczyk
C. Kochalski
G. Masłowska
H.J. Wnorowski

■ Data: 7 grudnia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: J.B. Tyrowicz

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
I. Duda
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
G. Masłowska
H.J. Wnorowski

■ Data: 7 grudnia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: L. Kotecki
J.B. Tyrowicz

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
I. Duda
W.S. Janczyk
C. Kochalski
P. Litwiniuk
G. Masłowska
H.J. Wnorowski

■ Data: 7 grudnia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt. proc.

Decyzja RPP:

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

Wyniki głosowania członków RPP:

Za: P. Litwiniuk

Przeciw: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
I. Duda
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
G. Masłowska
J.B. Tyrowicz
H.J. Wnorowski

■ Data: 7 grudnia 2022 r.

Przedmiot wniosku lub uchwały:

Uchwała nr 16/2022 w sprawie zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2023.

Wyniki głosowania członków RPP:

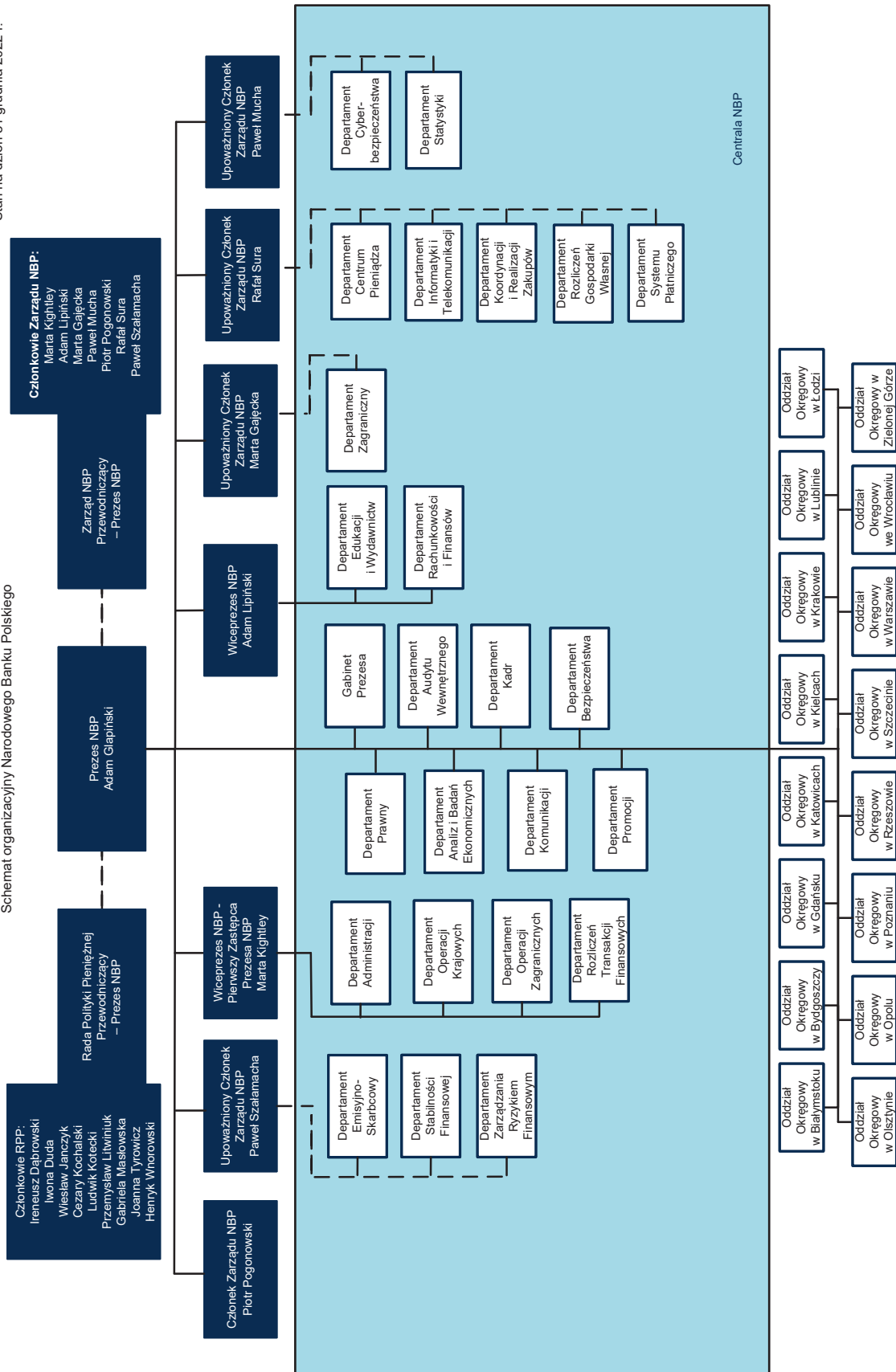
Za: A. Glapiński
I.K. Dąbrowski
I. Duda
W.S. Janczyk
C. Kochalski
L. Kotecki
P. Litwiniuk
G. Masłowska
H.J. Wnorowski

Przeciw: J.B. Tyrowicz

Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2022 r.

Stan na dzień 31 grudnia 2022 r.

Schemat organizacyjny Narodowego Banku Polskiego

--- Bieżący nadzór sprawowany na podstawie upoważnień udzielonych Członkom Zarządu przez Prezesa NBP
 - - - Bieżący nadzór sprawowany na podstawie podporządkowania zgodnie z działaniami pracy wyznaczonymi do kierowania Wiceprezesom NBP przez Prezesa NBP

Spis najważniejszych skrótów

BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny
BIS	Bank for International Settlements (Bank Rozrachunków Międzynarodowych)
GBŚ	Grupa Banku Światowego
EBA	European Banking Authority (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego)
EBC	Europejski Bank Centralny
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada ds. Gospodarczych i Finansowych)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
ERRS	Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board)
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KDPW SA	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA
KIR SA	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KSF	Komitet Stabilności Finansowej
MF	Ministerstwo Finansów
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NBP	Narodowy Bank Polski
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
PFR SA	Polski Fundusz Rozwoju SA
PKB	produkt krajowy brutto
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
RTGS	Real-Time Gross Settlement (rozrachunek płatności międzybankowych na zasadzie brutto w czasie rzeczywistym)
SDR	Special Drawing Rights (specjalne prawa ciągnięcia)
SEPA	Single Euro Payments Area (Jednolity Obszar Płatności w Euro)
SORBNET	System Obsługi Rachunków Banków w Centrali NBP
TARGET	Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System (Paneuropejski Zautomatyzowany Błyskawiczny System Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym)
UE	Unia Europejska
UKNF	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

nbp.pl

